KENTLEŞME VE KENTLİLEŞMENİN KENTSEL YAŞAMA ETKİSİ (SULTANBEYLİ ÖRNEĞİ)

Metin Kubilay
18 11 53 103

DOKTORA TEZİ
İletişim Bilimleri Anabilim Dalı
İletişim Bilimleri Doktora Programı
Danışman: Prof. Dr. Gürdal Ülger

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Mayıs, 2022

KENTLEŞME VE KENTLİLEŞMENİN KENTSEL YAŞAMA ETKİSİ (SULTANBEYLİ ÖRNEĞİ)

Metin Kubilay
18 11 53 103
ORCID: 0000-0003-3716-5354

DOKTORA TEZİ
İletişim Bilimleri Anabilim Dalı
İletişim Bilimleri Doktora Programı
Danışman: Prof. Dr. Gürdal Ülger

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Mayıs, 2022

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli *"Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge"* ile bildirilen 6689 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli *"Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge"* ile bildirilen 6689 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasında kent, kentleşme ve kentleşmenin yaşam kalitesi ilk çağlardan günümüze kadar incelemesi yapılmış, Sultanbeyli ilçesinin kentsel gelişimi ve dönüşümü detaylı olarak ele alınmıştır. Bu tez çalışmasında ayrıca bu alanda yapılabilecek diğer çalışma ve araştırmalara fikir vermek, dikkat çekmek amacı güdülmüştür.

Tez çalışmamın her aşamasında yardımcı olan ve desteklerini esirgemeyen kıymetli danışman Hocam Sayın Prof. Dr. Gürdal ÜLGER'e teşekkürü bir borç biliyor ve şükranlarımı sunuyorum.

Ayrıca Tez çalışmamın hazırlanması süresince özellikle kaynak ve arşiv konusunda desteklerini gördüğüm Sultanbeyli Belediye Başkanı Sayın Hüseyin KESKİN'e teşekkür ederim.

Metin Kubilay

Mayıs, 2022

ÖZ

KENTLEŞME VE KENTLİLEŞMENİN KENTSEL YAŞAMA ETKİSİ: SULTANBEYLİ ÖRNEĞİ

Metin Kubilay
Doktora Tezi
İletişim Bilimleri Anabilim Dalı
İletişim Bilimleri Doktora Programı
Danışman: Prof. Dr. Gürdal Ülger
Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2022

Kent kavramı tarih süreci içerisinde anlam bakımından sürekli değişen bir kavram olması itibariyle dinamik bir kavramdır. Yaşam biçimleri birbirine benzemeyen insanların biraraya gelmesi ve yine kendilerinin oluşturdukları ortak kurallara uyması ile kentler meydana gelmiştir. Kentleri sadece bir mekân olarak görmek yetersiz kalacaktır. Kentleri incelerken mekân, nüfus, ekonomik, sosyolojik, siyasi, kültürel vb. bakımlardan da ele almak gerekmektedir. Bu bakımdan kent kavramına zamana ve ülkelere göre değişik anlamlar yüklenmiştir. Kentler, daha çok kırsal kesime ait olan tarımsal üretim yerine tarımsal olmayan üretime ağırlık veren toplumsal oluşumlardır. Kentleşme bir nüfus değişim süreci olarak ele alınmakta ve kırsal kesimin kentlere yerleşmesi olarak görülebilir. Kentleşme sürecinin özellikle sanayi devrimi sonrasında arttığını görmekteyiz. Sanayi devrimi sonrasında artan iş imkânları ve yaşam koşullarının daha elverişli olması sebebiyle kentleşmenin arttığı bilinmektedir.

Kentlileşmenin ise kentlerdeki değişen davranış biçimlerine ve konulan ortak kurallar bütününe uyum süreci diyebiliriz.

Bu tezde Kent, Kentleşme ve Kentlileşme kavramları tarihsel süreç içerisinde ele alınarak, günümüzde kentleşme ve geleceğin kentleri ile Sultanbeyli ilçesinin kentleşme süreci incelenecektir. Ayrıca kent, kentleşme ve kentlileşmenin kentsel yaşam üzerine etkisi ile birlikte Sultanbeyli ilçesinin kentleşme süreci bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Kent, Kentleşme, Kentlileşme.

ABSTRACT

THE EFFECT OF URBANİZATİON AND URBANİZATİON ON URBAN LİFE: THE CASE OF SULTANBEYLİ

Metin Kubilay
PhD Thesis
Communication Sciences Major Sciences Branch
Communication Sciences Doctoral Programme
Thesis Advisor: Prof. Dr. Gurdal Ulger
Maltepe University Graduate School, 2022

The concept of the city is a dynamic concept for its being constantly changing in terms of meaning throughout the history. Cities came into being when people with different lifestyles came together and followed the common rules they created. It will be insufficient to see cities just as a place. While examining the cities, the terms like space, population, economic, sociological, political, cultural, etc. should also be taken into account. In this respect, the concept of the city has been attributed different meanings according to time and countries. Cities are social formations that focus on non-agricultural production rather than agricultural production, which is mostly rural. Urbanization is considered as a process of population change and can be seen as the settlement of rural areas in cities. We see that the urbanization process has increased especially after the industrial revolution. It is known that urbanization has increased due to increased job opportunities and more favorable living conditions after the industrial revolution.

On the other hand, we can say that urbanization is the process of adaptation to the changing behavior patterns in the cities and the set of common rules.

In this thesis, the concepts of City, Urbanization and Urbanization will be discussed in the historical process, and the urbanization process of today and the cities of the future and the urbanization process of the Sultanbeyli district will be examined. In addition, the urbanization process of the Sultanbeyli district, together with the city, urbanization and the effect of urbanization on urban life, constitute the purpose of this study.

Keywords: City, Urbanization.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI ii
ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI iii
TEŞEKKÜR iv
ÖZ v
ABSTRACT vi
GÖRSELLER LİSTESİ ix
ŞEKİLLER LİSTESİ x
KISALTMALAR LİSTESİ xiv
TABLOLAR LİSTESİ xv
ÖZGEÇMİŞ xix
BÖLÜM 1. GİRİŞ 1
1.1. Problem ve Hipotezler 1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi 1
1.3. Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları 2
BÖLÜM 2. KENT, KENTLEŞME VE KENTLİLEŞME 3
2.1. Kent 3
2.2. Kentlerin Tarihsel Özellikleri 4
2.2.1. Tarih Öncesi Çağlara Ait Kentler 7
2.2.1.1. Neolitik Çağ Kentleri 7
2.2.1.2. Kalkolitik Çağ Kentleri 9
2.2.2. Tarih Dönemlerine Ait Kentler 10
2.2.2.1. İlk Çağ Kentleri 10
2.2.2.2. Orta Çağ Kentleri 12
2.2.2.3. Yeni Çağ Kentleri 13
2.2.2.4. Yakın Çağ Kentleri 16
2.3. Geleceğin Kentleri – Akıllı Kentler 18
2.4. Sürdürülebilir Kentler 20
2.5. Türklerde Kentleşmenin Tarihsel Gelişimi 21
2.6. Kentleşme 23
2.6.1. Türkiye'de Kentleşme 25
2.6.2. Kentleşmeye Sebep Olan Faktörler 27

2.6.2.1. İtici faktörler 27
2.6.2.2. Çekici Faktörler 28
2.7. Kentlileşme 30
BÖLÜM 3. KENTSEL GELİŞME SÜRECİNDE SULTANBEYLİ 33
3.1. Sultanbeyli'nin Kentsel Gelişimi 33
3.2. Sultanbeyli İlçesinin Tarihsel Gelişimi 33
3.2.1. Aydos Kalesi'nin Fethi 33
3.2.2. İstanbul Fethi ve Sonrası 33
3.2.3. 20. Yüzyıl'da Sultanbeyli 34
3.3. Sultanbeyli'nin Köy Olması 35
3.4. Sultanbeyli'nin İlçe Olması 35
3.5. Sultanbeyli'nin Mekânsal Gelişimi 36
3.6. Aydos Dağı, Teferrüç Tepesi, Mesire Alanları 37
3.7. Sultanbeyli İlçesinin Demografik Yapısı 38
3.8. Sultanbeyli İlçesinde Sosyo-Kültürel Yapı 42
3.9. Sultanbeyli İlçesinde Eğitim Gelişimi 43
3.10. Sultanbeyli İlçesinde Sağlık Gelişimi 44
BÖLÜM 4. YÖNTEM 46
4.1. Araştırma Evreni ve Örneklemi 46
4.2. Veri Toplama Aracı 46
BÖLÜM 5. BULGULAR VE YORUMLAR 47
5.1. Verilerin Analizi ve çözümlemesi 47
BÖLÜM 6. SONUÇ 111
EK – ANKET SORULARI 115
KAYNAKÇA 117

GÖRSELLER LİSTESİ

Görsel 1. Neolitik Dönem Tarım Aletleri 7

Görsel 2. Neolitik döneme ait yapı örneği 8

Görsel 3. Neolitik döneme ait yapı örneği 9

Görsel 4.Kalkolitik Devri'ne Kentler 10

Görsel 5. İlk Çağa ait Truva Antik Kenti 11

Görsel 6. İlk Çağa ait Truva Antik Kenti 11

Görsel 7. Roma Dönemi Kentleri..... 12

Görsel 8. Orta Çağa Kale Kentleri 13

Görsel 9. Yeni Çağ Rönesans Kentleri 14

Görsel 10. Sanayi Devrimi Fabrikaları 16

Görsel 11. Yakın Çağ Modern Kentleri 18

Görsel 12. Geleceğin Kentleri – Akıllı Kentler 19

Görsel 13. Aydos Kalesi 34

Görsel 14. Sultanbeyli'de 1989 Yılında Mahalleler 36

Görsel 15. Günümüzde Sultanbeyli'den bir görünüm 36

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Türkiye'de 1927-2016 kır ve şehir nüfusu oranları 26

Şekil 2. Kentsel nüfus oranları 27

Şekil 3. Göç Eden Nüfus, 2008-2018 28

Şekil 4. 2017-2020 Nüfus Dağılımı 38

Şekil 5. 2020 Nüfus Piramidi 40

Şekil 6. Yaş Gruplarının Dağılımı 41

Şekil 7. Yaş Aralığına Göre Frekans Dağılımları 47

Şekil 8. Cinsiyetlere Göre Frekans Dağılımları 48

Şekil 9. Eğitim Düzeylerine Göre Frekans Dağılımları 49

Şekil 10. Çalışma Durumuna Göre Frekans Dağılımları 50

Şekil 11.Mesleklere Göre Frekans Dağılımları 51

Şekil 12. Hane Aylık Gelirlerine Göre Frekans Dağılımları 53

Şekil 13. Hanede İkamet Eden Kişi Sayısına Göre Frekans Dağılımları 54

Şekil 14. Hanede 18 Yaşından Küçük İkamet Eden Çocuk Sayısına Göre Frekans Dağılımları 55

Şekil 15. Oturdukları Konutun Mülkiyet Durumlarına Göre Frekans Dağılımları ... 56

Şekil 16. Oturdukları Konutun Oda Sayısına Göre Frekans Dağılımları 57

Şekil 17. Ailelerin çoğunlukla kullandığı / tercih ettiği sağlık kuruluşuna Göre Frekans Dağılımları 58

Şekil 18. Sultanbeyli İlçesinde İkamet Etme Yılına Göre Frekans Dağılımları 59

Şekil 19. Sultanbeyli İlçesinde Hangi Mahallede İkamet Ettikleri Durumuna Göre Frekans Dağılımları 60

Şekil 20. Sultanbeyli İlçesinden Önce İkamet Ettikleri Son Şehir Durumuna Göre Frekans Dağılımları 63

Şekil 21. Kendilerine/Ailelerine Ait Aracın Bulunma Durumuna Göre Frekans Dağılımları 64

Şekil 22. Sultanbeyli ilçesinde bir yerden bir yere giderken tercih edilen vasıta türüne Göre Frekans Dağılımları 65

Şekil 23. Sultanbeyli ilçesinde olmasını istediğiniz ulaşım türüne Göre Frekans Dağılımları 66

Şekil 24. Sultanbeyli İlçesi Sınırları İçerisinden Geçen TEM Otoyolu ve Bağlantı Yolları ile Kuzey Marmara Otoyolu ve Bağlantı Yolları Özellikle Diğer Şehirlere Ulaşım Açısından Kolaylık Sağladığı Görüşü Durumuna Göre Frekans Dağılımları ... 67

Şekil 25. Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet durumuna Göre Frekans Dağılımları 68

Şekil 26. Sultanbeyli İlçesinin Yaşam Alanı Olarak Çekiciliği Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları 69

Şekil 27. Sultanbeyli İlçesi Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk Durumuna Göre Frekans Dağılımları 70

Şekil 28. Sultanbeyli İlçesi Kent Mimarisi Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 71

Şekil 29. Sultanbeyli İlçesi Konut Edinme İmkânlarının Yeterlilik Durumuna Göre Frekans Dağılımları 72

Şekil 30. Sultanbeyli İlçesi Konut Yapı Durumunun İyiliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları 73

Şekil 31. Sultanbeyli İlçesi Konutların Oda Genişliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları 74

Şekil 32. Sultanbeyli İlçesinde Oturduğu Konuttan Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 75

Şekil 33. Sultanbeyli İlçesindeki Kamu Hizmetlerinin Kalitesi Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 76

Şekil 34. Sultanbeyli İlçesinde Gürültü Kirliliğinin Düşük Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları 77

Şekil 35. Sultanbeyli İlçesinde Nüfus Yoğunluğunun Yüksek Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları 78

Şekil 36. Sultanbeyli İlçesinde Altyapı ve Çevre Düzeninin Yeterlilik Durumuna Göre Frekans Dağılımları 79

Şekil 37. Sultanbeyli İlçesinde Suç Oranının Düşüklüğü Durumuna Göre Frekans Dağılımları 80

Şekil 38. Sultanbeyli İlçesinde Kent Güvenliği Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 81

Şekil 39. Sultanbeyli İlçesinde Emniyet Birimleri Kentin Güvenliğini Sağlamakta Başarılı Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları 82

Şekil 40. Sultanbeyli İlçesi Trafik Güvenliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları 83

Şekil 41. Sultanbeyli İlçesinde Okulların Kaliteli Eğitim Vermesi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 84

Şekil 42. Sultanbeyli İlçesinde Sağlık Kuruluşlarının Kaliteli Sağlık Hizmeti Vermesi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 85

Şekil 43. Sultanbeyli İlçesinde Sosyal ve Kültürel (Sinema, Tiyatro vb.) Hizmetlere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 86

Şekil 44. Sultanbeyli İlçesinde Kamu Kurumlarının Verdiği Hizmetlere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 87

Şekil 45. Sultanbeyli İlçesinde Okulların Verdiği Eğitim Hizmetlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 88

Şekil 46. Sultanbeyli İlçesinde Kütüphanelere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 89

Şekil 47. Sultanbeyli İlçesinde Sağlık Kurumlarının Verdiği Sağlık Hizmetlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 90

Şekil 48. Sultanbeyli İlçesinde Emniyet Birimlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 91

Şekil 49. Sultanbeyli İlçesinde Spor Tesislerine ve Spor Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları 92

Şekil 50. Sultanbeyli İlçesinde Pazar Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları 93

Şekil 51. Sultanbeyli İlçesinde AVM ve Alışveriş Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları 94

Şekil 52. Sultanbeyli İlçesinde Toplu Taşıma Araçları ile Şehir Merkezine Ulaşım Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 95

KISALTMALAR LİSTESİ

DİE : Devlet İstatistik Enstitüsü

M.Ö. : Milattan Önce

M.S. : Milattan Sonra

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

ADNKS : Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

TEM : Trans Europan Motorway - Avrupa Transit Otoyolu

Ha : Hektar

TOKİ : Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Büyük Şehirlerin 1850-1930'daki nüfus artışı 24

Tablo 2. Nüfusun Tarihsel Gelişimi ve Nüfus Artış Hızı 39

Tablo 3. Nüfusun Mahalle Bazlı Dağılımı 41

Tablo 4. Nüfusa Kayıtlı Olunan İle Göre İlçe Nüfusu Dağılımı 43

Tablo 5. Eğitim Durumu Verileri 44

Tablo 6. Sultanbeyli İlçesindeki Sağlık Kurumlarının Sayısı 45

Tablo 7. Yaş Aralığına Göre Frekans Dağılımları 47

Tablo 8. Cinsiyetlere Göre Frekans Dağılımları 48

Tablo 9. Eğitim Düzeylerine Göre Frekans Dağılımları 48

Tablo 10. Çalışma Durumuna düzeylerine Göre Frekans Dağılımları 49

Tablo 11. Mesleklere Göre Frekans Dağılımları 51

Tablo 12. Hane Aylık Gelirlerine Göre Frekans Dağılımları 52

Tablo 13. Hanede İkamet Eden Kişi Sayısına Göre Frekans Dağılımları 53

Tablo 14. Hanede 18 Yaşından Küçük İkamet Eden Çocuk Sayısına Göre Frekans Dağılımları 54

Tablo 15. Oturdukları Konutun Mülkiyet Durumlarına Göre Frekans Dağılımları .. 55

Tablo 16. Oturdukları Konutun Oda Sayısına Göre Frekans Dağılımları 56

Tablo 17. Ailelerin çoğunlukla kullandığı / tercih ettiği sağlık kuruluşuna Göre Frekans Dağılımları 57

Tablo 18. Sultanbeyli İlçesinde İkamet Etme Yılına Göre Frekans Dağılımları 58

Tablo 19. Sultanbeyli İlçesinde Hangi Mahallede İkamet Ettikleri Durumuna Göre Frekans Dağılımları 59

Tablo 20. Sultanbeyli İlçesinden Önce İkamet Ettikleri Son Şehir Durumuna Göre Frekans Dağılımları 61

Tablo 21. Kendilerine/Ailelerine Ait Aracın Bulunma Durumuna Göre Frekans Dağılımları 64

Tablo 22. Sultanbeyli ilçesinde bir yerden bir yere giderken tercih edilen vasıta türüne Göre Frekans Dağılımları 65

Tablo 23. Sultanbeyli ilçesinde olmasını istediğiniz ulaşım türüne Göre Frekans Dağılımları 66

Tablo 24. Sultanbeyli İlçesi Sınırları İçerisinden Geçen TEM Otoyolu ve Bağlantı Yolları ile Kuzey Marmara Otoyolu ve Bağlantı Yolları Özellikle Diğer Şehirlere Ulaşım Açısından Kolaylık Sağladığı Görüşü Durumuna Göre Frekans Dağılımları 67

Tablo 25. Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet durumuna Göre Frekans Dağılımları 68

Tablo 26. Sultanbeyli İlçesinin Yaşam Alanı Olarak Çekiciliği Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları 69

Tablo 27. Sultanbeyli İlçesi Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk Durumuna Göre Frekans Dağılımları 70

Tablo 28. Sultanbeyli İlçesi Kent Mimarisi Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 71

Tablo 29. Sultanbeyli İlçesi Konut Edinme İmkânlarının Yeterlilik Durumuna Göre Frekans Dağılımları 72

Tablo 30. Sultanbeyli İlçesi Konut Yapı Durumunun İyiliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları 73

Tablo 31. Sultanbeyli İlçesi Konutların Oda Genişliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları 74

Tablo 32. Sultanbeyli İlçesinde Oturduğu Konuttan Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 75

Tablo 33. Sultanbeyli İlçesindeki Kamu Hizmetlerinin Kalitesi Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 76

Tablo 34. Sultanbeyli İlçesinde Gürültü Kirliliğinin Düşük Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları 77

Tablo 35. Sultanbeyli İlçesinde Nüfus Yoğunluğunun Yüksek Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları 78

Tablo 36. Sultanbeyli İlçesinde Altyapı ve Çevre Düzeninin Yeterlilik Durumuna Göre Frekans Dağılımları 79

Tablo 37. Sultanbeyli İlçesinde Suç Oranının Düşüklüğü Durumuna Göre Frekans Dağılımları 80

Tablo 38. Sultanbeyli İlçesinde Kent Güvenliği Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 81

Tablo 39. Sultanbeyli İlçesinde Emniyet Birimleri Kentin Güvenliğini Sağlamakta Başarılı Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları 82

Tablo 40. Sultanbeyli İlçesi Trafik Güvenliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları83

Tablo 41. Sultanbeyli İlçesinde Okulların Kaliteli Eğitim Vermesi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 84

Tablo 42. Sultanbeyli İlçesinde Sağlık Kuruluşlarının Kaliteli Sağlık Hizmeti Vermesi Durumuna Göre Frekans Dağılımları 85

Tablo 43. Sultanbeyli İlçesinde Sosyal ve Kültürel (Sinema, Tiyatro vb.) Hizmetlere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 86

Tablo 44. Sultanbeyli İlçesinde Kamu Kurumlarının Verdiği Hizmetlere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 87

Tablo 45. Sultanbeyli İlçesinde Okulların Verdiği Eğitim Hizmetlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 88

Tablo 46. Sultanbeyli İlçesinde Kütüphanelere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 89

Tablo 47. Sultanbeyli İlçesinde Sağlık Kurumlarının Verdiği Sağlık Hizmetlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 90

Tablo 48. Sultanbeyli İlçesinde Emniyet Birimlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 91

Tablo 49. Sultanbeyli İlçesinde Spor Tesislerine ve Spor Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları 92

Tablo 50. Sultanbeyli İlçesinde Pazar Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları 93

Tablo 51. Sultanbeyli İlçesinde AVM ve Alışveriş Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları 94

Tablo 52. Sultanbeyli İlçesinde Toplu Taşıma Araçları ile Şehir Merkezine Ulaşım Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları 95

ÖZGEÇMİŞ

Metin Kubilay

İletişim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim

Derece	**Yıl**	**Lise, Üniversite, Enstitü**
Doktora	2022	Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İletişim Bilimleri Anabilim Dalı Doktora Programı
Yüksek Lisans	2010	Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı
Lisans	1990	Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi
Lise	1986	Elazığ Lisesi

İş/İstihdam

Yıl	**Görev**
2021 -	Dilovası Kaymakamı
2016-2021	Sultanbeyli Kaymakamı
2013-2016	Çerkezköy Kaymakamı
2008-2013	Gerze Kaymakamı
2003-2008	Armutlu Kaymakamı
2000-2003	Kelkit Kaymakamı
1998-2000	Ekinözü Kaymakamı
1995-1998	Çamlıyayla Kaymakamı
1994	Yunak Kaymakam V.
1994	Divriği Kaymakam V.
1992	Germencik Kaymakam V.
1992	Aydın Kaymakam Adayı

BÖLÜM 1. GİRİŞ

1.1. Problem ve Hipotezler

Araştırmanın amacı, Sultanbeyli ilçesinde kentleşme ve kentlileşme sürecinde Sultanbeyli'de yaşayan bireylerin kentsel yaşam kalite memnuniyetlerini ölçmektir. İlçenin yaşam alanlarındaki kalite ve kentsel yaşam memnuniyetlerini karşılaştırmalı olarak ortaya koymak ta bu araştırmanın amaçlarından biridir. Kentsel yaşam kalitesinin yükselmesi için aşağıda ki sorulara cevap aranmıştır.

1. Sultanbeyli ilçesinde yaşayan bireylerin yaşam memnuniyet seviyeleri nedir?

2. Sultanbeyli ilçesinde yaşayan bireylerin memnuniyet düzeyleri cinsiyet, eğitim, yaşadıkları mahalle ve maddi gelir seviyeleri değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?

3. Sultanbeyli ilçesinde yaşayan bireylerin kent yaşam memnuniyeti, cinsiyetleri, eğitim – öğretim durumları, yaşam alanı olarak kent ve maddi gelir seviyeleri vs. değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?

Araştırma hipotezleri aşağıda belirtilmiştir.

H1: Sultanbeyli ilçesinin yaşam alanları nitelikleri (faktörler) hayatını idame ettirme memnuniyeti ile ilişkilidir.

H2: Sultanbeyli ilçesinin yaşam alanlarına ilişkin nitelikler (faktörler) yaşam alanından (kentsel alan) memnun olması ile ilişkilidir.

"Sıralı lojistik regresyon modeli" ve "faktör analizi" oluşan istatistiksel yöntemlerden hipotezlerin test edilmesinde yararlanılmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Küreselleşen dünya da bireylerin nitelikli bir yaşam gibi nitelikli bir kentsel alan da yaşamak en önemli haklarından biridir. Alışveriş yaparken dahi aldıkları ürünün nitelikli olmasına dikkat eden bireylerin yaşadıkları yerlerin de nitelikli olmasını istemeleri normaldir. Yaşam kalitesi bireyin hayattan memnuniyet seviyesinin yüksek olmasını göstermektedir.

Birçok ülkede bireylerin karşılaştığı sorunlar kentleşme sorunlarına da neden olmaktadır. Bu sorunların çözülmesi için yaşamdan memnun olma durumu ve kentsel alan durumunun kalitesi ölçüt olabilir. Kentsel yaşam kalitesi, alt yapı, ulaştırma, çevre düzeni, konut durumu ve güvenlik gibi imkânların belirlenen yaşam ölçütlerinin üstünde bir gösterge oluşturmasıdır. Sürdürülebilir ve yaşanabilir kent özelliği kent yaşam kalitesinin daha ileri seviyeye çıkması olarak ortaya çıkmaktadır. Kentlerin gelişimiyle birlikte yüksek nüfus, hizmet yetersizliği, eğitim, kültür, ulaşım hizmetlerine erişme zorluğu, konutların kalitesinin düşmesi, sağlık hizmetlerine ulaşımın zorlanması, çevre kalitesinin düşmesi gibi sorunlar ortaya çıkabilmektedir.

Sultanbeyli'de 1990'lı yıllarda başlayan kentleşme süreci 2000'li yıllarda yüksek oranlara ulaşmıştır. Hızlı kentleşmeyle yukarıda bahsedilen bazı sorunlar ilçede ortaya çıkmıştır. Bu sorunlara göre Sultanbeyli ilçesinin kentleşme sürecindeki sorunların tespiti ve kentsel yaşam kalitesi verilerine göre analiz yapılmıştır. Sultanbeyli'de yaşayan bireylerin kentsel yaşam kalitesi ve yaşam memnuniyetlerinin ölçülmesiyle sürdürülebilir bir kent olması hedeflenmiştir. Araştırmanın Sultanbeyli ilçesinde 15 mahallede online anket tekniği ile 1802 adet anket uygulanmıştır.

1.3. Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları

Bu çalışmada Kentleşme ve Kentlileşmenin Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisinin İncelenmesi - Sultanbeyli Örneği araştırılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin gönüllü olarak araştırmaya katıldıkları ve anket sorularını cevaplandırırken kendilerine göre doğru cevapları verdikleri kabul edilmiştir.

Araştırma, Sultanbeyli ilçesinde bulunan mahallelerde yaşayan toplam 1802 kişi ile sınırlandırılmıştır. Anket, soruları cevaplamak isteyen bireylere 20.01.2021 – 30.03.2021 arasındaki tarihlerde uygulanmıştır.

BÖLÜM 2. KENT, KENTLEŞME VE KENTLİLEŞME

2.1. Kent

Kent kavramının belirgin bir tanımı olmayıp tarihsel süreç içerisinde ve ülkeden ülkeye değişiklik gösteren dinamik bir kavramdır.

Kent kavramını tanımlayanlar ise kentin ekonomik, sosyolojik, siyasi vb. açılardan kentin hangi özelliğini ele aldıklarına göre değişmektedir. Bu bakımdan kent kavramı kenti tanımlayanların bakış açılarına göre de değişmektedir.

Kent, birbirine benzemeyen yaşam biçimlerine sahip insanların aynı yerleşim alanında diğer yaşam biçimlerini kabullenerek yaşayabildiği mekânlardır. (Tatlıdil, 1993, s.385)

Kent kavramı İngilizce'de "city", Fransızca'da "cite", İtalyanca'da "citta", İspanyolca'da "ciudad", Arapça'da "Medine" terimleriyle ifade edilmiştir.

Kent kavramının ilk kullanılış biçimlerinden olan "Kend" kelimesi Türkler tarafından kurulan Taşkend, Yarkend gibi şehirlere de isim olarak verilmiştir.

Tarih boyunca "kent" terimi, şehir, kamu düzeni, kültür, medeniyet, halk gibi kavramlarla birlikte kullanılmıştır. Latince'de "civilis" - şehirli, İngilizce'de "citizen" - vatandaş, "citizenship" - vatandaşlık anlamlarında kullanılan terimler de İngilizce "City" yani kent teriminden türetilmişlerdir. Ayrıca Uygurca'da "Uygar" – şehirli, Arapça'da "Medine" – Medeniyet, Eski Yunaca'da "Polit" – kamu düzeni terimleri de genellikle "kent" terimi ile çoğunlukla kullanılmıştır.

Kent kavramı çok yönlü bir kavram olup çok yönlü olarak ele alınması gerekmektedir. Kent kavramını basit tek bir tanımla sınırlandırılamayacak kadar unsurlara sahiptir. Genellikle mekân ve nüfus üzerinden tanımlanan kent kavramı bu yönüyle dar bir tanım olarak kalmaktadır. Oysa kent kavramının içinde nüfus, fiziki mekân, güvenlik, ulaşım, kültür, ticaret vb. birçok unsur barınmaktadır. Kent kavramı birçok farklı disiplini ilgilendirmektedir. Kentler kırsaldan farklı olarak tarımsal üretimin olmadığı yerlerdir.

Kent, sosyal hayatın mesleklere, işbölümüne, farklı kültür gruplarına göre organize edildiği, kurumsallaşmaların yoğunluk kazandığı, karmaşık insan ilişkilerinin bütün olarak günlük yaşamı etkilediği yerleşme merkezi olarak tanımlanabilir. (Keleş, 1982, s.2)

Kentler tarihsel dokusu ile geçmiş hakkında bilgi verirken aynı zamanda günceli en iyi takip eden fiziki mekânlardır. Bu iki özelliği aynı anda bulundurması kentleri her zaman cazibe merkezi haline getirmiştir. Bu durum tüm dünya kentlerinde olduğu gibi ülkemiz kentlerinde de böyledir.

Kent, kendisini oluşturan faktörlerin bir yansımasıdır. Nüfus, fiziki mekân, güvenlik, ulaşım, kültür, ticaret gibi bu faktörler birbirleri ile bağlantılı olup birbirini geliştirirken sonuçta kenti de geliştirmektedir.

Kentler kırsal alanlara göre ihtiyaçların daha hızlı karşılandığı, ulaşım, kültür, ekonomik vb. alanlarda daha fazla gelişmiş, kırsal alana göre daha kalabalık ve fiziki olarak daha büyük yerleşim yerleridir.

Kentlerin gelişmesi kendisini oluşturan faktörlerin gelişimine bağlıdır. Bu açıdan bakıldığında kentlerin gelişimi bir süreçtir. Kentler, kırsal alanlarla karşılaştırıldığında nüfus bakımından sayıca daha fazla olmakla birlikte yapısal olarak ta farklıdır. Ticari faaliyet alanları ise daha çok tarımsal olmayan üretimlere dayanır. Eğitim ve sağlık bakımından ise kentler daha iyi bir altyapıya sahiptir.

Bir yerleşim yerinin kent olarak adlandırılabilmesi için birçok faktörün aynı anda birleşmesi gerekmektedir. Ancak bu faktörlerin en önemlisi nüfustur. Bir yerleşim yerine "kent" denilebilmesi için belirli sayıda nüfusa sahip olması gerekmektedir. Ancak bu nüfus sayısının evrensel ölçüde bir standardının olmaması zaman zaman kargaşa oluşturmaktadır. Ülkemizde 1924 tarih ve 442 sayılı Köy Yasasına göre 2.000 nüfusun altında olan yerleşim yerleri "köy" olarak adlandırılırken 2.000-20.000 arası nüfusa sahip olan yerleşim yerlerine "kasaba" denilmektedir. 20.000'den fazla nüfusa sahip olan yerleşim yerleri ise "şehir" olarak adlandırılmaktadır. Ülkemizde köy-kent ayrımı için nüfus ayrımı böyleyken bu sayısal farklılık ülkeden ülkeye değişmektedir.

2.2. Kentlerin Tarihsel Özellikleri

1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanunu'na göre 2.000 kişiye kadar nüfusa sahip alanlar köy olarak adlandırılmıştır. 2.000 ile 20.000 kişi arasında nüfusa sahip olan yerleşim yerlerine kasaba ve 20.000'den fazla nüfusa sahip olan yerleşim yerleri de şehir olarak tanımlanmıştır.

Bir yerleşim yerinin kent olabilmesi için 20.000'den fazla bir nüfusa sahip olması gerekirken ayrıca ekonomik anlamda tarım dışı ticari faaliyetlere ağırlık vermesi, fiziki olarak alt yapısının tamamlanmış olması, eğitim, sağlık ve kültürel alanlarda gelişmiş olması gibi özellikler beklenmektedir. Kentlerde insanlar arası ilişkilerin daha formal olduğu bilinmektedir.

Devlet İstatistik Enstitüsü verilerinde, il ve ilçe nüfusu kentsel nüfus sayıldığına göre, Türkiye'de kent ve köy ayrımında idari örgüt sınırları ölçütünün benimsenmiş olduğu söylenebilir. (Keleş, 2020, s.74)

Kent olmanın diğer bir ölçütü ise "yönetsel ölçüt"tür. Bu yaklaşım biçimine göre belirli bir yönetsel örgüt biriminin sınırları içinde kalan alanlar için kent ifadesi kullanılmaktadır. Bu durumda çoğunlukla belediye sınırları içinde kalan nüfus için kentli nüfus ifadesi kullanılmaktadır. Kent ve köy ayrımında kullanılan bu ölçüt tipi Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) yayınlarında da belirtildiği gibi ülkemizde kullanılan ölçüt tiplerinden biridir. (Keleş, 2002)

Köyler kentlere göre ekonomik bakımdan daha kapalı ve daha çok kendi kendine yeten bir yapıya sahipken, kentler ise dış dünya ile daha çok ilişkili ve ekonomik olarak ta daha dinamik bir yapıya sahiptir. Köyler genelde tarımsal ürünler ile ekonomik faaliyetlerini sürdürürken kentler ise genel olarak tarım dışı ürünler ve sanayi ekonomisi ile karşımıza çıkmaktadır.

Kentlerin alt yapı, barınma, ulaşım, iletişim, sağlık ve eğitim gibi imkânları köylere göre daha iyi durumda olduğu için tarihin her döneminde köyden kentlere doğru bir göç hareketi olmuştur. Bu durum kentlerin cazibesini arttırırken köylerin ise cazibesini azaltmıştır. Ancak son yıllarda kentleri cazip kılan alt yapı, barınma, ulaşım, iletişim, sağlık ve eğitim gibi olanakların köylere de ulaşması ile köyden kente göç oldukça azalmıştır. Ayrıca kentlerde karşımıza çıkan trafik ve güvenlik gibi olumsuzlukların köylerde yaşanmaması da bunda etkilidir. Yukarıda bahsi geçen imkânların köylere ulaşması ile modern köylerin karşımıza çıktığı da görülmektedir.

Kentlerin Tarihsel Gelişimi

Günümüz kent kavramını daha iyi anlayabilmek açısından öncelikle kent tanımına ilişkin tarihsel gelişmenin ele alınması gerekmektedir. Tarihsel olarak ilk kentlere baktığımızda doğal olarak bugünkü kentlerden oldukça küçük yerleşim alanlarına sahipti.

Kent ve kentleşme kavramaları neredeyse insanlık tarihi kadar eskidir. İlk şehirlerin kuruluşu M.Ö. 6000 yılına dayanmaktadır. İlk şehirlerin M.Ö. 6000-3500 yılları arasında Mezopotamya'da ekilen ürünlerin takas edilmesi amacıyla kurulduğunu görmekteyiz. Ancak bu ilk şehirler bugün ile kıyaslanamayacak kadar küçük ve ilkel şehirlerdir. Günümüz şehirleri ile kıyasladığımızda özellikle modern şehirlerin ortaya çıkışı sanayi devrimi ile başlamıştır diyebiliriz. Kentlerin oluşumu zamana ve toplumdan topluma göre değişiklik göstermektedir. Her kentin kuruluşu kendi zamanından bilgileri de bize ulaştırmaktadır. Kentlerin kuruluşunda zamanının sanatı, mimarisi, ekonomisi, ulaşımı ve iklimi etkili olmuştur. Ayrıca kentlerin kuruluşunda coğrafi konum da oldukça etkili olmuştur.

Toplumların tarım ve hayvancılık dışında yetiştirilen fazla tarım ürünleri ve hayvanları takas etmeleri ilk kentlerin oluşmasını sağlarken, kentlerin oluşmaya başlamasıyla ticaretin de temelleri atılmış oldu. Bu ticaret ilk önceleri takas yöntemiyle gerçekleştirilmekteydi.

Küçük aileler şeklinde yaşayan insanlar kentlerin ortaya çıkışıyla daha büyük topluluklar halinde yaşamaya başlamış oldu. Bu ilk kentler kırsal alanlara göre farklı özellikler taşımaya başladı. Oluşan bu yeni kentler insan ilişkilerinde de farklılaşmaya neden olmuştur. Toplu yaşam alanları oluşmaya yani kentler oluşmaya başlayınca insan ilişkileri bireyselden toplumsal yaşama evrilmiştir. Kentlerde oluşan bu toplu yaşam biçimi yeni disiplinlerin de ortaya çıkmasını sağlamıştır. Kentleşme, kentlileşme, kent kültürü, işletme, iktisat, siyaset, sosyoloji vb. birçok disiplin kent kavramının getirdiği kavramlardır.

İnsanların topluluklar halinde yaşamaya başlamasıyla oluşan kentlerde insanların güvenle yaşayabilmesi için farklı mimarilerde çok fazla barınakların ve evlerin yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu barınak ve evler yeni oluşmaya başlayan kentlerde bir genellikle ibadethaneyi merkez alarak dışarıya doğru açılacak şekilde planlanmaya

başlamıştır. Bu dışa açılım sırasında kent alanının coğrafi ve fiziki şartları etkili olurken, iklim ve ulaşım koşulları da dikkate alınmıştır.

Topluluklar, bir arada yaşama kültürüyle kendilerini dış tehlikelere karşı daha güçlü ve daha güvende hissetmeye başlamışlardır. Bir arada yaşama kültürünü iyi oluşturabilen topluluklar kentlerini daha uzun süre ayakta tutabilmişlerdir. Bu açıdan bakıldığında bir insan ürünü olarak karşımıza çıkan kentler daha uzun süreli ve daha güvenli olabilmesi için kendi ortak değerlerini ve kültürlerini de oluşturmuştur.

2.2.1. Tarih Öncesi Çağlara Ait Kentler

2.2.1.1. Neolitik Çağ Kentleri

M.Ö. 8000 yıllarında başlayıp M.Ö. 5500'lü yıllara kadar süren ve Cilalı Taş Dönemi olarak ta bilinen Neolitik dönem uzun bir dönemdir. Bu dönemin başlarında insanlar toplayıcılık ve avcılıkla yaşamlarını sürdürüyorlardı. Neolitik dönemin sonlarına doğru bu dönem insanları üretim yapmayı öğrendiler ve hayvanları evcilleştirmeye başladılar. Üretim yapmaları ve hayvanların evcilleştirilmesiyle birlikte Neolitik Dönem insanı yerleşik hayata geçmeye başlamış oldu. Yerleşik hayata geçilmesi ile birlikte insan ihtiyaçlarının artmasına bağlı olarak farklı el sanatlarının da geliştiğini görüyoruz. Özellikle tarım aletlerinin gelişimi bu dönemde yavaş yavaş gelişmeye başlamıştır.

Görsel 1. *Neolitik Dönem Tarım Aletleri*

***Kaynak**: Wikimedia Commons.*

Yerleşik hayata geçilmeye başlanan bu dönemde ilk köyler de oluşmuştur. Bu dönemde özellikle madenlerin keşfedilmeye başlanması ve bu madenlerin işlenmesi ile birlikte köylerin büyümeye başladığını görmekteyiz. Madenleri işleme tarımdan ayrı bir uzmanlık gerektiren işlem olduğu için bu dönemde tarım işleri ile uğraşan toplum dışında

madencilik işleri ile uğraşan bir toplum da oluşmaya başladı. Tarım aletleri yapımında kemiklerden faydalanılmıştır. Ayrıca bakır da bu dönemde işlenmiştir.

Neolitik dönemde avcılık önemli bir yer almış ve köpek ilk defa evcilleştirilmiştir. Ayrıca buğdayın bu dönemde ekildiği de bilinmektedir.

Aseramik Neolitik dönem olarak adlandırılan M.Ö.7300-6750 yılları arasında ızgara ve hücre planlı iki değişik mimariye rastlanan Çayönü dikkat çekmektedir. Çayönü'nde dikkat çeken başka bir özellik ise meydan etrafına kurulan birbirinden ayrı inşa edilmiş hücre planlı yapılardır. Tarihi kentlerin oluşumunda meydanların bırakılması ve diğer inşaların bu meydan etrafında yayılması önemli bir özelliktir. Meydanların yapılması daha çok dini törenler amaçlıdır ve zamanla dini yapıların bu meydanları gören yerlere yapılması önemliydi.

Bu dönemin en güzel ve en büyük örneklerinden biri 1.000 kadar konuta ve 6.000'den fazla nüfusa sahip olan Çatalhöyük'tür.

Görsel 2. *Neolitik döneme ait yapı örneği*

***Kaynak**: https://www.tarihiolaylar.com/tarihi-olaylar/cilali-tas-devri-neolitik-cag-1340*

Görsel 3. *Neolitik döneme ait yapı örneği*

***Kaynak**:https://www.blogarti.com/gobeklitepe-hakkinda-tarihi-bilgiler.html*

Geliştirilmeye başlayan tarım aletleri sayesinde Neolitik dönem toplumları tarımda ilerleme kaydederek artık ihtiyacından fazlasını üretmeye başlamışlardı. İhtiyaç fazlası ürünlerin önceleri takas yöntemiyle sonraları da para karşılığında satılmaya başlanması da bu dönemde görülmektedir. Bu dönemde ticaretin öğrenilmesiyle ticari merkezler oluşmaya başlarken aynı zamanda dini yapıların da yapılmasıyla dini merkezler oluşmaya başlamıştır. Neolitik dönemdeki ilk kentler genellikle bu iki merkezin etrafında kurulmuştur.

Neolitik dönem kendisinden sonra kurulacak olan kentlere de örnek olmuştur. Mezopotamya'da kurulan kentler Neolitik dönem mimarisinden izler taşımaktadır. Tarihsel olarak birbiri ardına gelen bu dönemler kendisinden sonraki dönemlere mimari olarak da miras bırakmıştır. Her dönem kendisinden önceki dönemden izler taşımakla birlikte bir önceki döneme göre daha gelişmiş olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu mimari miras kentlerin gelişimine katkı sağlarken aynı zamanda keşiflerin ve icatların da ortaya çıkmasına neden olmuştur.

2.2.1.2. Kalkolitik Çağ Kentleri

Maden Dönemi olarak ta adlandırılan Kalkolitik Dönem yaklaşık olarak M.Ö. 5000 ile M.Ö. 3000 yılları arasını kapsamaktadır. Kalkolitik dönem kendi içerisinde genel olarak Bakır Dönemi, Tunç Dönemi ve Demir Dönemi olarak ayrılmaktadır. Bu madenlerin işlenmesi ile önceki dönemlerde kurulan kentler daha da büyümüştür. Madenlerin işlenmesiyle birlikte daha sağlam ve daha büyük kentler inşa edilirken özellikle yine bu dönemde tekerleğin icadı çok önemli bir gelişmedir. Tekerleğin icadı ile birlikte tarımda ve ticarette önemli bir gelişme kaydedilmiştir. Tarım ve ticaret bu

dönemde çok fazla ilerleme kaydederken kentlerin de aynı oranda büyümesini yine bu dönemde görmekteyiz.

Görsel 4.*Kalkolitik Devri'ne Kentler*

***Kaynak**: https://www.gundemturkiye.com/tarih/uygarlik-tarihi/tarih-oncesi-uygarliklar/kalkolitik-cag/kalkolitik-cag-bakir-cagi.html*

2.2.2. Tarih Dönemlerine Ait Kentler

2.2.2.1. İlk Çağ Kentleri

Tarih devirlerinin başlangıcı olan İlk Çağ Yazının icadıyla (M.Ö. 3200) başlamış ve Kavimler Göçüne (M.S. 375) kadar devam etmiştir. Bazı tarihçiler bu çağın bitişini Batı Roma İmparatorluğunun yıkılışı (M.S. 476) olarak ta kabul etmektedir. Özellikle bu dönemde yazının bulunması tarihi bilgilerin günümüze kadar ulaşması açısından çok önemlidir. Ayrıca bu dönemde paranın ve takvimin icadı da bu dönemin önemli gelişmelerindendir.

Özellikle felsefe bu dönemde çok gelişmiştir. Sokrates Platon, Thales, Aristoteles, Diyojen gibi tarihteki büyük flozoflar hep bu dönemde yetişti.

Bu dönemde Mezopotamya'da birçok kent kuruldu hatta bunların bazıları büyüyerek devlet ve imparatorluk şekline dönüştü. Batıda Roma İmparatorluğu, Asya'da Büyük Hun İmparatorluğu ve Doğuda Han Hanedanlığı bu dönemdeki en büyük devletler ve imparatorluklardandır.

Görsel 5. *İlk Çağa ait Truva Antik Kenti*

***Kaynak**: https://www.kulturportali.gov.tr/portal/truvaantikkenti*

Görsel 6. *İlk Çağa ait Truva Antik Kenti*

***Kaynak**: https://tr.wikipedia.org/wiki/Troya*

İlk Çağın son zamanlarındaki Roma Dönemi Siteleri kent oluşumunda önemlidir. Çünkü İlk Çağın en önemli Kenti Roma'ydı. Roma İmparatorluğu bugünkü eyalet sisteminin de bir benzeri yönetim sistemi kurmuştur.

Antik Yunan kentleri batı dünyası kentlerinin gelişmesine öncülük etmiştir. Yunan Antik kentlerine askeri ve idari anlamda en güzel örneklerden biri olan Atina Yuna uygarlığının da gelişimine katkı sağlamıştır.

Roma kentlerinin sınırları kare şeklinde duvarlarla çevrilmiş bir yapıya sahipti. İlk önce kentin sınırları çevrilir daha sonra kent olma özelliğine sahip yapılar yapılırdı. Roma kentlerinin merkezinde büyük meydanlar bırakılır ve diğer yapılar bu meydandan dışarıya doğru sınırlara kadar ilerlerdi. Roma kentleri bu özelliğinden dolayı büyük ölçüde birbirlerine benzerdi. Roma imparatorluğu küçük küçük kentlerden oluşmakta ve her kent adeta bir ülke konumunda olup idari yönden özerk bir yapıya sahipti. Bu bakımdan bu

küçük kentler Roma İmparatorluğunun idari olarak kurduğu eyalet sistemini oluşturmaktaydı. Roma İmparatorluğuna, oluşturduğu bu kent yapısı sebebiyle kentler federasyonu da diyebiliriz. Eyalet sisteminden dolayı Roma İmparatorluğunun oluşturduğu küçük kentlerde meclisler çok önemli olmakla birlikte meclisler kentin bir statü sembolüydü. Meclisler kentin nüfusuna göre farklı kişi sayısına sahipti.

Görsel 7. Roma Dönemi Kentleri

***Kaynak**: https://arkeofili.com/dunya-capinda-gorulmesi-gereken-10-antik-roma-yapisi/*

Roma İmparatorluğu'nun yıkılması Avrupa'da kent yaşamını olumsuz etkilemiş ve bu durum 7. yüzyılın başlarına kadar devam etmiştir.

2.2.2.2. Orta Çağ Kentleri

Bazı tarihçilerin Kavimler Göçü (M.Ö. 375) bazı tarihçilerin ise Batı Roma İmparatorluğunun çöküşü (M.Ö. 476) ile başlattığı ve İstanbul'un Fethine (1453) kadar geçen süre Orta Çağ olarak adlandırılmaktadır.

Ortaçağda Doğuda devletler merkezi bir idari yapısına sahipken, Batıda ise feodal ve komün yönetim tarzları on dördüncü yüzyılın sonlarına kadar devam etmiştir.

Orta Çağ döneminde ticaretin oldukça gelişmesiyle birlikte Roma siteleri yerini Komün yönetimlere bırakmıştır. Bu dönemde özellikle ticaret yolları üzerinde ve su kaynaklarına erişimin kolay olduğu bölgelerde büyük kentler kurulmuştur. Kentler genellikle kale kent olma özelliği taşıyordu.

Görsel 8.*Orta Çağa Kale Kentleri*

***Kaynak**: https://nereye.com.tr/orta-cag-avrupa-kentleri-nasil-gelismeye-basladi/*

Ortaçağda kentler antik çağ kentlerine göre daha belirgin bir hal almaya başlamıştır. Ekonomik faaliyetler daha gelişmiş ve kentlerde tüccarlar sayıca artmaya başlamıştır. Bu haliyle ortaçağ kentleri, kent özelliği olmayan kırsal alanlardan belirgin şekilde ayrılmaya başlamıştır.

Orta kentlerinin karakteristik sınır özelliği sur, kale ve hendeklerden oluşmaktadır. Bu şekildeki yapılar kentin savunmasını kolaylaştırmış ve kentlerin daha güvenli olmasını sağlamıştır. Bu yapılar aynı zamanda kendinden önceki dönemlerde yapılan kentlere göre daha dayanıklı malzemelerden yapılmaktaydı. Güvenli şekilde yapılan bu yeni kentler ticaretin de gelişmesini sağlamıştır. Bu dönemde tarımsal alanların genişletilmesi ve tarımsal araç gereçlerin geliştirilmesi tarımda olumlu gelişmeleri de beraberinde getirmiştir. Artan tarımsal ve ticari faaliyetler sonucunda ekonomide takas yerine para ile alışveriş başlamıştır.

Ortaçağ kentleri incelendiğinde dini mekânlar kentin önemli noktaları olduğu görülmektedir. Surlar, kaleler ve hendeklerle çevrili bir özelliğe sahip olan ortaçağ kentlerinin merkezlerinde yer alan meydanlar ve bu meydanların hemen bitişinde bulunan dinsel kurumlar, çarşılar, pazar yerleri de kentlerin gelişmesini sağlamıştır.

Orta Çağ kentlerinde ticaret gelişmiş olsa da kent merkezleri dini yapılar olmuştur. Hristiyan dünyasında büyük Katedraller kent merkeziyken İslam dünyasında Camiler kentlerin merkezi olmuştur.

2.2.2.3. Yeni Çağ Kentleri

İstanbul'un Fethinden (M.S. 1453) Fransız İhtilaline kadar geçen süre Yeni Çağ olarak adlandırılmıştır. Bu dönemde birçok coğrafi keşifler ve icatlar ön plana

çıkmaktadır. Özellikle coğrafi keşiflerle birlikte yeni yeni bitki ve hayvan türleri de bulunmuştur. Bu dönemde ayrıca sömürgecilik te yaygın hale gelmiştir. Batı ülkeleri sömürgecilik ile güçlenirken Yeni Çağ'ın en büyük devleti Osmanlı Devleti Avrupa ülkelerinin aksine sömürgecilik faaliyetleri yapmamıştır.

Bu dönemde coğrafi keşifler artmaya başlamıştır. Rönesans ve Reform hareketleri ile batıda kilisenin gücü zayıflarken bilim ve sanat gelişmiştir. Bilim ve sanatın gelişmesi kent gelişiminde kendini göstererek çok daha büyük ve estetik kentler inşa edilmiştir. Yeni Çağ kentlerine baktığımızda sanat eserlerinin kent ile iç içe girdiğini görmekteyiz.

Görsel 9. *Yeni Çağ Rönesans Kentleri*

***Kaynak**: http://arkeopolis.com/vitruvius-ve-ideal-bicim/*

Yeni Çağ kentleri ile modern kentlerin temelleri atılmaya başlamıştır. Özellikle bu dönemdeki büyük kentler artık tarım kenti olma özelliğinden sanayi kentine dönüşmeye başlamıştır.

Yeni Çağ'da ki bu sanayi hamlelerinin başlangıcı sonraki yıllarda özellikle Avrupa'da Sanayi Devrimi'nin doğuşuna sebep olacaktır. Sanayileşme hamleleri kentlerin daha da büyümesinin nedenidir. Sanayileşme ile birlikte tarımda makineleşme dönemi başlamış ve kırsalda yaşayan kişiler işsiz kalarak kentlere göç etmiştir. Bu göçler kentlerin nüfus yoğunluğunu arttırmıştır. Makineleşme ile birlikte ulaşım imkânları da artmış ve kentler arası göç te bazı kentlerin nüfusunu arttırmıştır. Orta Çağ sanayileşme ile ekonomik zenginliklerin arttığı bir dönemken aynı zamanda köylerden kentlere göç

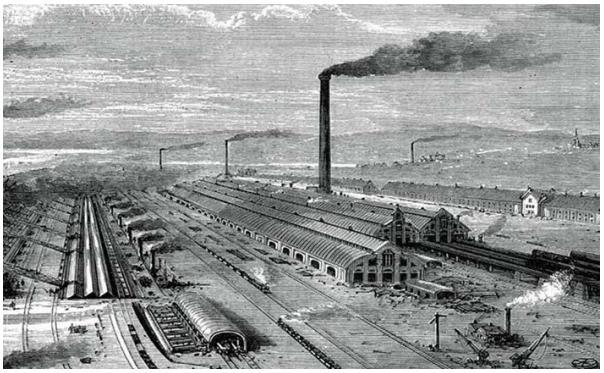
eden milyonlarca kişinin iş bulamaması sonucunda bazı toplumların yoksulluk çektiği bir dönemdir.

İstanbul'un fethi ile başlayan Yeni Çağda denizciliğin gelişmesi ve pusulanın keşfi ile denizlerde uzun mesafeli seferler başlamıştır. Bu dönemde başta Amerika kıtası olmak üzere birçok yeni yerler keşfedilmiştir. Bu keşifler sonucunda yeni hammadde kaynakları bulunması ile özellikle batı ülkelerinde sömürgecilik faaliyetleri başlamıştır. Avrupa'nın barut ile tanışması sömürgecilik faaliyetlerini hızlandırırken ateşli silahlar sonucunda kentlerin savunması da zayıflamıştır. Ayrıca bu dönemde bir matbaanın keşfi ile Rönesans akımı yaygınlaşmaya başlamıştır.

Yeni Çağ kentlerinde Orta Çağın aksine kent merkezleri dini yapıların değil sanayi merkezlerinin etrafında yükselmeye başlamıştır. Bu dönemde sanayi artmış, yollar genişlemiştir. Ekonomik olarak orta ve üst grubu insanlar kent merkezlerinde ikamet ederken alt gelir grubu insanlar ise kentin dışındaki geçiş bölgelerinde ikamet etmiştir.

Yeni Çağın sonlarına doğru sanayi devrimi gerçekleşmiştir. İngiltere'de başlayan sanayi devri döneminin önemli aktörlerinden buharlı makineler hem sanayide çok daha büyük ve güçlü makinelerin kullanımını sağlamış hem de buharlı trenler, buharlı gemiler ile ulaşım anlamında önemli rol oynamıştır. Sanayi devrimi İngiltere'de başladıktan sonra Avrupa'nın diğer ülkelerine de yayılmıştır. Tarımda sanayileşme ile tarım ürünlerindeki artı üretim, ulaşımın sağladığı kolaylıklarla artan küresel ticaret ve sağlık koşullarındaki iyileşmeler ile sanayi devriminin doğduğu Avrupa'da nüfus artış hızı çok yükselmiştir. Sanayi devrimi ile çalışma koşulları da değişmiş ve işçilerin haklarını koruma adına işçi örgütlenmeleri de bu dönemde etkin olmuştur. Sanayi devrimi, tarımda, sanayide ve ulaşımda getirdiği yeniliklerin yanında kentlerde hava kirliliğine sebep olmaya başlamıştır.

Görsel 10. *Sanayi Devrimi Fabrikaları*

***Kaynak**: https://www.stendustri.com.tr/haberortak/sanayi-devrimi-nedir-tarihi-ve-sonuclari-h99489.html*

Sanayi devriminin neticesinde oluşan büyük ve modern kentler insan ilişkilerini de etkilemiştir. Oluşan büyük kentlerde insanlar günün büyük bir bölümünü çalışmakla geçiriyor, daha yalnızlaşıyor, sosyal ilişkileri daha da zayıflıyor ve sıradanlaşıyordu. Ancak bu dönemdeki sayısı hızla artan modern kentlerin meydana getirdiği bu sayılan olumsuzluklarının yanında yine bu dönemde çalışanların haklarının korunması için işçi örgütlenmeleri, herkese oy hakkı, sosyal haklar da bu dönemde geliştirilmiştir.

Ekonomik anlamda ülke bazında zenginleşen Avrupa ülkeleri bu dönemde modern kentler kurmaya başlamıştır. Kale kentler artık yerini tarihe bırakmış ve artık endüstri kentleri kurulmuştur. Bu dönemde modern kentlerin kurulması ve sayısı her geçen gün artarken nüfus artış hızının yüksek olması ve kentlerin sürekli göç alması nedeniyle yine de konut ihtiyacını karşılamak zor oluyordu. Artan bu konut ihtiyacı ise kent merkezleri dışında ulaşımın daha zor ve sosyal imkânların daha az olduğu, konut edinme ve kiralama olanaklarının kent merkezlerine göre daha kolay olduğu işçi mahalleri oluşmuştur.

2.2.2.4. Yakın Çağ Kentleri

1789 yılında başlayan Fransız devriminden günümüze kadar devam eden süreç Yakın Çağ olarak adlandırılmaktadır.

Yakın Çağ'ın başlama nedeni olarak gösterilen Fransız Devrimi ile neredeyse tüm dünyada milliyetçilik akımları başladı. Milliyetçilik akımının etkisiyle birçok milleti içinde barındıran imparatorluklar son bulurken yerlerine daha küçük milli devletler kuruldu.

Bu dönemde özellikle hava ve deniz ulaşımında ve savaş sanayisindeki yüksek gelişmeler, sanayide kullanılmak üzere hammadde ihtiyacı, pazar payını arttırma gibi nedenlere bağlı olarak devletlerarası ekonomik rekabet çok arttı. Yine bu dönemde sömürgecilik hiç olmadığı kadar artmış ve sömürgecilikten pay kapma yarışları başlamıştır. Sömürgecilik yarışı ve devletlerarası ekonomik rekabet ilk defa dünya savaşlarının çıkmasına sebep olmuştur.

Yakın Çağ'da teknoloji oldukça ilerlemesi, yer altı ve yerüstü kaynakların kullanılması, farklı enerji türlerinin keşfedilmesi ile birlikte bu dönemde oldukça fazla icat ve keşif yapılmıştır. Ulaşım araçlarından uçak, tren, otomobil ilk defa bu dönemde icat edilmiştir. Sadece ekonomik anlamda değil sosyal hayatta da birçok gelişme yaşanan Yakın Çağ'da Kapitalizm, Komünizm ve Sosyalizm gibi sistemler ortaya çıkmış, demokrasi ve Cumhuriyet kavramları da yaygınlaşmıştır.

Sanayi devriminin etkisiyle hızla büyüyen kentler toplumun konut ihtiyacını karşılayamaz duruma gelmişti. Teknolojinin ve mimarinin gelişmesiyle birlikte kentlerde dikey yapılaşma bu dönemde ön plana çıkmıştır. Kentler her geçen gün merkezden dışarıya doğru büyürken kent merkezi ile kentin dış bölgeleri farklı bir biçimde şekilleniyordu.

Özellikle 20. yüzyılın başlarındaki ekonomik rekabetin sonucu devletlerarası savaşlar ve 1. Dünya savaşı ile 20. yüzyılın ortalarında patlak veren 2. Dünya savaşı sonucunda kentler çok fazla yıkım ve zarar görmüştür. 20. yüzyılın ortalarından itibaren kentlerin yeniden tasarlanması, daha sağlam inşa edilmesi, kamu alanlarına daha kolay ulaşılabilmesi, modern mimariye geçilmesi gibi düzenleme faaliyetleri başlamıştır.

Bu dönemde bazı kentler oluşturulurken öncelikle barınma ihtiyacının karşılanması planlandığı için mümkün olduğu kadar çok kişinin kentlere sığdırılması amaçlanmıştır. Sadece barınma ihtiyacı düşünülerek oluşturulan kentler ise geleceğin planlanmadığı ve insan psikolojisinin ön plana çıkarılmadığı kentler olarak günümüzde karşımıza çıkmıştır.

Günümüzde eski kentlerin yeniden tasarlanması ve yeni oluşturulan kentlerin sadece barınma değil, eğitim, sağlık, sanat, kültür, spor, eğlence ve ticaret alanlarına da ulaşımın erişilebilir olması dikkate alınmaktadır.

Görsel 11. *Yakın Çağ Modern Kentleri*

***Kaynak**: https://www.wallpaperbetter.com/tr/hd-wallpaper-cexur*

2.3. Geleceğin Kentleri – Akıllı Kentler

Akıllı kent kavramı 20. Yüzyıl sonlarına doğru kullanılmaya başlanmış olup günümüzde kentlerin oluşumunda çok fazla gündeme gelen bir kavramdır. Akıllı kent kavramı ilk kullanılmaya başlandığı yıllarda genellikle bilgi işlem kavramları ile özdeşleştirilmiştir.

Akıllı kent kavramı, kent yaşayanlarının yaşamlarını kolaylaştırmak için uygulamaya konulacak olan sistemler bütünüdür. Günümüz kentlerinin en büyük sorunlarından olan aşırı enerji ve su tüketimi, trafik yoğunluğu, çevrenin bilinçsiz kullanımı, kamu kurumlarına ulaşım gibi problemler akıllı kent sistemleri ile çözülmeye başlanmıştır. Özellikle günümüzde hızla kullanılmaya başlanan nesnelerin interneti ve bulut veri işleme sistemlerinden de faydalanılarak akıllı kentlerin sayısı artmaktadır. Kentlerdeki enerji ve su tüketimleri sensörlü ve insana duyarlı sistemlerin kullanımı ile daha verimli kullanılır hale gelmeye başlamıştır. Trafik yoğunluğu ise akıllı kent kavşakları ve akıllı yol kontrol sistemleri ile azaltılmaya çalışılmaktadır. Ayrıca çevrenin daha sürdürülebilir kullanımı ile atıkların yerinde ayrıştırılması ile sürdürülebilir kentler oluşturulmaktadır.

Akıllı kent kavramını oluşturan tüm bu sitemlerin kullanımı kent yaşayanlarının yaşamlarını kolaylaştırmak ve yaşam kalitesini artırmak için kullanılan teknolojik altyapılardır. Günümüzde kullanılmaya başlanan yapay zekânın kent sistemlerine entegrasyonu ile yakın gelecekte kentlerin çok daha bilişim teknolojileri ve otomasyon sistemleri ile yönetilmeye başlandığını göreceğiz.

Geleceğin Akıllı Kentlerinin tasarlanması ile insanların yaşam standartlarını arttırmak, günlük iş hayatı dışında sosyal, kültürel, sanat, spor, eğlence vb. alanlarda kendine daha fazla zaman ayırabilmesi, eğitim, sağlık, ulaşım vb. ihtiyaçlarına daha kolay ulaşabilmesi amaçlanmıştır.

Geleceğin akıllı kentleri, otonom sistemlerle donatılmış, daha merkezi kaynaklardan yönetilebilecek, doğal enerji kaynaklarının kullanılacağı ve enerji tasarrufunun sağlandığı, çevreci, ulaşılabilir ve sürdürülebilir nitelikte ayrıca kontrol edilebilir ve daha güvenilir şekilde tasarlanmaktadır.

Görsel 12. *Geleceğin Kentleri – Akıllı Kentler*

***Kaynak**: https://www.sorbusit.com/tr/akilli-sehir/*

İstanbul'un giriş kapısı olarak da adlandırılan Sultanbeyli ilçesi çok tarihi bir yer olmasına rağmen ilçe statüsü kazanması 1992 yılına dayanmaktadır. Kurulduğu yıllarda plansız kentleşme örneği sergileyen ilçe günümüzde hızla modernleşen kent olma özelliğindedir. Özellikle mülkiyet sorunu yaşanan ilçede son yıllarda yapılan çalışmalarla bu sorun ortadan kalkmış ve ilçe her bakımdan çok hızlı bir ilerleme kaydetmeye başlamıştır.

Sultanbeyli ilçesinde TOKİ ve özel teşebbüs tarafından yapımı tamamlanan ve yapılması planlanan konut hamlesi ile ilçe eski görünümünden sıyrılıp yeni modern görünümüne kavuşmaya başlamıştır. Ayrıca kamu ve özel teşebbüs tarafından yaptırılan eğitim ve sağlık gibi kamu hizmet birimleri de ilçenin olumlu manada değişimini göstermektedir.

Son yıllarda kentsel gelişim anlamında çok hızlı bir şekilde değişim gösteren Sultanbeyli ilçesinin "Geleceğin Kentleri - Akıllı Kent" özelliği taşıyabilmesi ve

sürdürülebilir yaşam kenti olabilmesi için temiz ve yenilenebilir enerji üretimi, akıllı trafik kontrolü, içilebilir su yönetimi, atık yönetimi vb. konularda da aynı hızda gelişim göstermesi gerekmektedir. Bu özelliklerin sağlanması durumunda Sultanbeyli ilçesi ülkemizin "Sürdürülebilir Yaşam ve Geleceğin Akıllı Kenti" olma bakımından örnek bir kent olması kaçınılmazdır.

2.4. Sürdürülebilir Kentler

Sürdürülebilirlik kavramı ilk olarak Dünya Doğayı Koruma Birliği (IUCN) tarafından 1982 yılında kabul edilen Dünya Doğa Şartı belgesinde yer almıştır. Sürdürülebilirlik kavramının küresel bağlamda ilk defa ele alındığı resmi belge olan bu şarta göre insanların yararlandığı ekosistem, organizmalar, kara, deniz ve atmosfer kaynaklarının optimum sürdürülebilirliğini başarabilecek biçimde yönetilmeleri gerektiği ancak bunun ekosistemlerin ve türlerin bütünlüğünü tehlikeye atmayacak biçimde yapılması öngörülmektedir. (Yazar, 2006)

Sürdürülebilirlik ilkesinin "kent planlama" gündemine konu edilmesi, 1992 yılında gerçekleştirilen BM Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda Yerel Gündem 21 olarak tanımlanan küresel ortaklık teması kapsamında "sürdürülebilir kentsel–kırsal gelişme stratejileri" olarak ifade edilen politika arayışları ile olmuştur (UNCED, 1992). Bu politika arayışlarının, sürdürülebilirlik temasının öncelikli konuları olarak vurgulanan çevresel, ekonomik ve sosyal bileşenlere, katılım ve işbirliğine dayanan siyasalar eşliğinde yönetişim bileşeninin de eklemlenmesi ile Sürdürülebilir Kentler Programı olarak kurumsallaştırıldığı söylenebilir (CEU, 2009). Dolayısıyla sürdürülebilirlik ilkesi, kentsel gelişme sürecinin çevresel, sosyal, ekonomik ve siyasal–yönetimsel bileşenler eşliğinde yeniden kurgulanmasını ifade etmektedir. (Özcan, 2016)

Sürdürülebilir kentleşme; kentin sosyal, kültürel, ekonomik, ticari, güvenlik vb. birçok yönden gelişimini ifade etmektedir. Sürdürülebilir kentler ekolojik çevrenin devamlığını sağlayan, kentleşme koşullarını iyileştiren, kültürel miras değerlerini koruyabilen, doğal yaşam alanları oluşturabilen kentlerdir. Sürdürülebilir kentlerde ileriye dönük uzun vadeli planlamalar yapılmaktadır. Besin - gıda tedariki, içilebilir temiz su imkânları, trafik yoğunluğunun düzenlenmesi, atık geri dönüşüm yönetimi ve sosyal donatı alanlarının planlamaları çok iyi planlamalıdır. Dolayısıyla Sürdürülebilir kentler tüm bu yukarıda sayılan özellikleri içine alan gelişmeleri ifade etmektedir.

Günümüz dünyasında nüfusun yarısından fazlasının kentlerde yaşadığını bilmekteyiz. Bu oran her geçen gün artmaktadır. Özellikle plansız gelişen kentlerde çarpık konut yapılaşması, trafik, çevre, doğal afetlere hazırlıksızlık, hava ve su kirliği gibi sorunlar görülmektedir. Bu sorunların çözümü artan nüfus yoğunluğundan daha hızlı çözümlenmelidir. Kent gelişim politikaları tüm sorunların çözümüne dönük olurken gelecek için daha sürdürülebilir kent politikaları oluşturulmalıdır.

2.5. Türklerde Kentleşmenin Tarihsel Gelişimi

Kent sözcüğü kavramsal olarak incelendiğinde; Orta Asya Türklerince Şehir karşılığı olarak kullanıldığı ortaya çıkmaktadır. Soğdça'dan Türklerin diline geçen "kend" sözcüğü yaygın olarak kullanılmış: "Yarkend", "Taşkend", "Semizkend" (Semerkant) örneklerinde olduğu gibi birçok büyük şehirler bu adlarla adlandırılmıştır. Soğdlar, Doğu İran kavimlerindendir ve zamanla Türklerin içine karışmışlardır. Eski Türklerde daha önceleri şehir kelimesi karşılığı olarak "Balık" kelimesi kullanılmaktadır. Balık kelimesinin günümüzde kullanılan "Balçık" kelimesi ile yakın ilgisi vardır. Çünkü eski Türk kentlerinde hâkim ve etkin unsur olan koruma amaçlı surlar balçıktan yapılmaktadır. (Baykara, 2002)

Türklerin ilk yerleşim bölgesi olan Orta Asya'da ilk önceleri göçebe bir yaşam tarzı sürdürmeleri, kentleşme tarihi açısından çağdaşlarına göre geride kalmalarına sebep olmuştur. Bu durum yaklaşık 150 - 200 yıl sürmüş ve ta ki Anadolu'nun fethine kadar devam etmiştir. Ancak özellikle Anadolu'nun fethinden sonra kentleşme açısından çok zengin bir kültüre sahip olmuştur. Türklerin Orta Asya'daki yaşam alanları ve göç esnasındaki edindikleri tecrübeler ile özellikle İslam ile tanıştıktan sonraki İslam medeniyetinin etkisiyle mimari alanda büyük gelişmeler kaydetmiştir. Türkler özellikle Anadolu Selçuklu Devleti ve Osmanlı Devleti zamanında kurdukları kentler ve bu kentlerdeki önemli yapılar günümüzde bile örnek alınacak niteliktedir.

İlk Türk devleti Hunlar Dönemi'nde etrafı surla çevrili bazı yerleşim yerlerinden bahsedilmekle birlikte, Türklerde şehir yaşamının başlangıcına ait bir takım arkeolojik, işaret ve örneklerin Göktürklerden itibaren görülmeye başlandığı söylenebilir. Bu konuda herhangi bir yanlış anlamaya yol açmamak için öncelikle belirtelim ki, Göktürklerin çoğunluğu, göçebe idi. Ancak Göktürklerden yerleşik yaşam sürenler, köy ve kasabalarda oturanlar ve tarım yapanlar da vardı. Göktürk Devleti sınırları dışında yaşayan Türkler

için de tabiatıyla aynı durum söz konusudur. (https://www.altayli.net/anadolu-oncesi-turk-kenti.html, 05.05.2021)

Orta Asya'da kurulan ilk Türk Devletleri olan Büyük Hun Devleti ve Göktürk Devleti döneminde büyük ölçüde göçebe yaşayan Türkler çok büyük kentler kuramamış, farklı alanlarda kurulan küçük kentler ise birbirlerinin benzeri kentler şeklinde oluşmuştur. Tarıma bu dönemde oldukça önem verilmiş olduğundan daha çok kırsal kent özelliği taşıyan çok büyük olmayan bu kentlerin önceliği güvenlik olmuş ve bu özeliğinden dolayı surlarla çevrili kent yapısına önem verilmiştir.

Aynı dönemde Bizans egemenliğinde bulunan bölgelerde de benzer bir kent yapısı görülmektedir. Bizans kent yapısı da surlarla çevrili bir kent özelliği taşımaktaydı. Selçuklu döneminde tarımsal arazilerin genişliği ile sur dışına yayılan ve kale kent özelliğinden ova kent özelliğine geçişleri görmekteyiz. Selçuklu Devletinin son zamanlarından itibaren Anadolu'da Beyliklerin ortaya çıkmasıyla ve bunların kendi aralarındaki rekabet dolayısıyla tekrar kale devlet özelliğine geçiş başlamıştır. Bu durum Osmanlı Devletinin Anadolu'da ve Balkanlarda güçlü bir otorite kurana kadar devam etmiştir. Osmanlı Devleti'nin güçlenmesi ve büyümesi ile birlikte tekrar otorite sağlanması Anadolu'da tekrar sur dışı kentler çoğalmaya başlamıştır.

Selçuklular zamanına bakıldığında şehirlerde çok büyük, ihtişamlı yapılar yerine daha mütevazi, insan ölçeğinde ancak estetik açıdan üst kalitede yapılar ve bu yapılarda birlikte gelişen dış mekanlar göze çarpmaktadır. Bu yapılarda dönemin mimari karakterleri üst düzeyde kullanılmakta, bunun yanında süsleme sanatının en güzel örnekleri de verilmektedir. Konya Mevlana Türbesi, Erzurum Çifte Minare, Sivas Gökmedrese vb. bu yapılara en güzel örneklerdendir. Osmanlı zamanına geldiğimizde Selçuklulardan kalma alışkanlıklar devam etmekle birlikte devletin imparatorluk haline gelmesiyle birlikte yapılarda ve şehirlerde değişiklikler görülmeye başlamıştır. Mütevazi yapıların yerini daha büyük ve ihtişamlı yapılar almıştır. Bu ihtişamlık özellikle kamu yapıları ve dini yapılarda kendini göstermiştir. Selçuklu zamanındaki süsleme sanatı mimari de etkisini sürdürmüş ve gerçekten mimari açıdan ihtişamlı örnekler ortaya çıkmıştır. Selimiye cami, Süleymaniye cami, Edirne, Bursa ve İstanbul'daki çok sayıdaki yapılar bunlara örnektir. Selçuklu ve Osmanlı zamanında yapılarda ve şehirlerde karakteristik bir kimlik göze çarpmaktadır. Ancak bu karakteristik kimlik Osmanlı

imparatorluğunun son yıllardaki yıkıcı savaşların etkisi ile zamanla bozulmaya başlamış, büyük bir felaketten çıkan genç cumhuriyet döneminde de tabiri caizse durma noktasına gelmiştir. Şehir Planlamasını gerçekleştirecek şehir plancıları veya mimar gibi yetişmiş insan gücünü kaybeden genç cumhuriyet ilk dönemlerde özellikle Almanya'dan gelen mimarların çalışması ile yapıları ve şehirleri oluşturmaya çalışmıştır. Bu dönemde ortaya konan yapılar ve şehirler karakteristik kimlik yanında daha çok Avrupa şehirlerinin taklidi olarak gelişmeye başlamıştır. 1950'li yıllara gelindiğinde kırsal alandan kentlere olan yoğun göçler karşısında hazırlıksız yakalanan şehirler süratle kontrolsüz bir yapılaşmanın içine girmiştir. 1990'lı yıllara kadar süren ve gecekondu kavramını ülkemiz şehircilik gündemine sokan bu süreç Türkiye Cumhuriyetinde maalesef şehirlerde bir karakteristik kimlik oluşmasını engellemiş, son yıllarda yapılan çalışmalarda bu durumu değiştirmeye yetmemiştir. Günümüzde halen Osmanlı ve Selçuklu izlerini taşıyan yapılar öne çıkmaktadır. (Açıl,https://www.yeniakit.com.tr/haber/bilge-hakan-acil-turklerde-sehirlesme-sureci-162011.html, 10.06.2021)

Türkiye'de ilk nüfus sayımı 1927 yılında yapılmış ve toplam nüfusun 13.648.270 olduğu tespit edilmiştir. Bu nüfus sayımı sonuçlarına göre Türkiye'de 63 il, 328 ilçe ve 39.901 köy bulunmaktadır. Yine aynı nüfus sayımı sonuçlarına göre halkın %24,20'lik bölümü il ve ilçe merkezlerinde, %75,80'i ise köylerde yaşıyordu.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) tarafından açıklanan 2020 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonucuna göre, Türkiye'nin nüfusu 83.614.362 kişidir. TUİK 2020 verilerine göre nüfusun %93'ü il ve ilçe merkezlerinde, %7'si belde ve köylerde yaşamaktadır.

2.6.Kentleşme

M.Ö. 6000 yıllarına kadar dayanan kent sürecine karşılık kentleşme süreci tarihsel anlamda yeni yeni kullanılmaya başlanan bir kavramdır. Her ne kadar kent ve kentleşme kavramları birlikte anılsa da ikisi farklı kavramlardır. Kentlerin doğuşu, gelişimi ve geleceği hakkında yukarıda çok detaylı bilgi verilmiştir. Bu bölümde kentten farklı olarak kentleşme kavramı ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

Kent ile kırsal arasındaki en belirgin farklılaşma Sanayi Devrimi sonrası oluşmuştur. Sanayi devrimi sonrası makineleşme oldukça ilerlemiş endüstride çok büyük atılımlar yapılmıştır. İngiltere'de başlayan bu devrim çok kısa zamanda tüm Avrupa'ya

yayılmıştır. Bu dönemde daha çok insan gücüyle yürütülen tarımsal faaliyetler 18. Yüzyılın sonlarına doğru başlayan Sanayi devrimi sonrasında artan makineleşme ile yerini farklı enerjiler ile çalışan makinelere bırakmıştır. Sanayi devrimi hem sanayide hem de tarımdaki ilerlemelerin neticesinde kentler iş imkânı sunan alanlar olarak görülürken, kırsal ise her geçen gün cazibesini yitirmiştir. Tarihte kurulan ilk kentlerden günümüze kadar kentler sunduğu imkanlar ile hep göç almıştır. Özellikle Sanayi Devrimi ile birlikte kırsaldan kentlere göç çok dikkat çekicidir.

Tablo 1. *Büyük Şehirlerin 1850-1930'daki nüfus artışı*

Şehir	Sanayi Devrimi Öncesi Nüfus (1850)	Sanayi Devrimi Sonrası Nüfus (1930)
New York	**696.115**	**6.930.446**
Londra	**2.263.341**	**4.396.821**
Berlin	**429.963**	**4.227.000**
Şikago	**29.963**	**3.376.438**
Paris	**1.053.262**	**2.891.000**
Moskova	**332.878**	**2.781.000**
Leningrat	**487.300**	**2.228.000**
Viyana	**446.415**	**1.836.000**
Hamburg	**194.000**	**1.447.000**

***Kaynak**: Sadun Eren, Şehirleşme Hareketleri, Ankara Üniversitesi, SBF Dergisi, 4, 337.*

Şehirleşmenin göstergeleri, kentlerin ve kentlerde yaşayanların sayısının artması; tarımın modernleşmesi, emek-yoğun aile üretimi yerine, pazara dönük teknoloji yoğun üretimin önem kazanması ve hizmet sektörünün ağırlığının artması; mesleki alanda çeşitliliğin ve nitelikli iş gücünün artması, toplumsal yapının, ilişkilerin ve değerler siteminin farklılaşması, ailenin küçülmesi; kadının iş hayatına katılması ve aile içi ilişkilerde konumunun güçlenmesi; eğitimli nüfusun artması; sosyal güvenlik sistemlerinin toplumun çeşitli kesimlerinde yaygınlaşması ve mekâna yerleşim biçiminin farklılaşması olmuştur. (Tuna, 2012)

Kent ve kentleşme olgusu, tarihten coğrafyaya, sosyolojiden ekonomiye, mimariden arkeolojiye pek çok disiplinin konusu olmuştur. Her disiplin kendi çalışma

alanları içinde kenti tanımlayıp kentleşme sürecini analiz etmeye çalışmıştır. Ancak sosyolojinin kentle olan ilişkisi diğer disiplinlere göre daha fazla olmuştur. Çünkü kent dünya üzerindeki tüm kültürlerde ve tarihsel dönemlerde toplumsal hayatın büyük bir kısmını barındırır. Bunun doğal sonucu olarak sosyolojinin temel inceleme alanlarından biri kent olmuştur. (Karakaş, 2001, s.121)

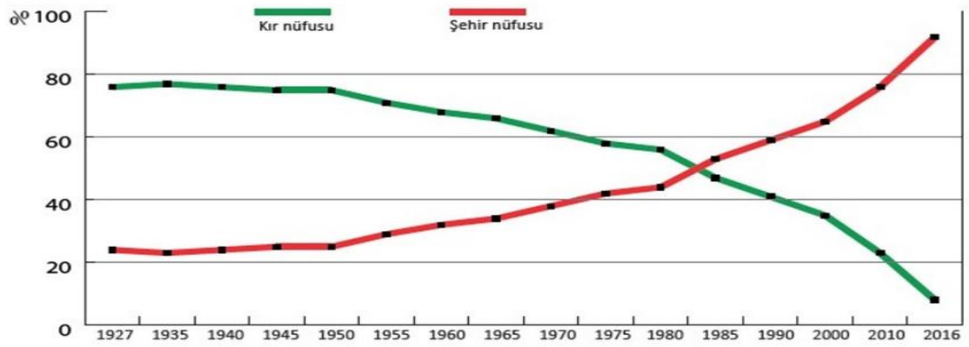
Kentleşme bir süreçtir. Bu süreç içerisinde nüfus artışına oranla ekonomik gelişmeler de artmaktadır. Kentleşme sürecinde işbölümü ve uzmanlaşma da diğer gelişmelere bağlı olarak artmaktadır. Kırsal alanlarda yaşayanlardan farklı olarak kentlerde yaşayanların kente özgü davranışları da oluşmaktadır. Kentlerde yaşayanların kırsal bölgelerde yaşayanlara göre farklı bir sosyo-kültürel yaşam biçimi oluşmaktadır. Kentleşme kente göç ederek ikametgah değiştiren nüfustan öte sosyo-ekonomik, ekonomik, kültürel, güvenlik, ulaşım gibi değişimler sürecidir.

2.6.1. Türkiye'de Kentleşme

Sanayi devrimi öncesi kırsal kesimde yaşayanların oranı kentlerde yaşayanlara oranla oldukça fazlaydı. Sanayi devrimi ile birlikte kentlerde yaşayanların sayısı hızla artmıştır. Özellikle batıda kentleşme süreci hızlandıran en önemli etken sanayi devrimi olmuştur. Sanayi devrimi kentlerin gelişmesini de sağlamıştır. Sanayi devriminin etkileri ile şehirlerin fiziki yapısı da değişmeye başlamış ve kentler sanayinin bulunduğu bölümlere doğru hızla büyümüştür. Sanayi devrimi sonrasında kentlerin nüfus yapısı da değişmiş ve sanayi bakımından zayıf kentlerin nüfusu azalmaya başlarken sanayileşmiş kentlerin nüfusu hızla büyümeye başlamıştır.

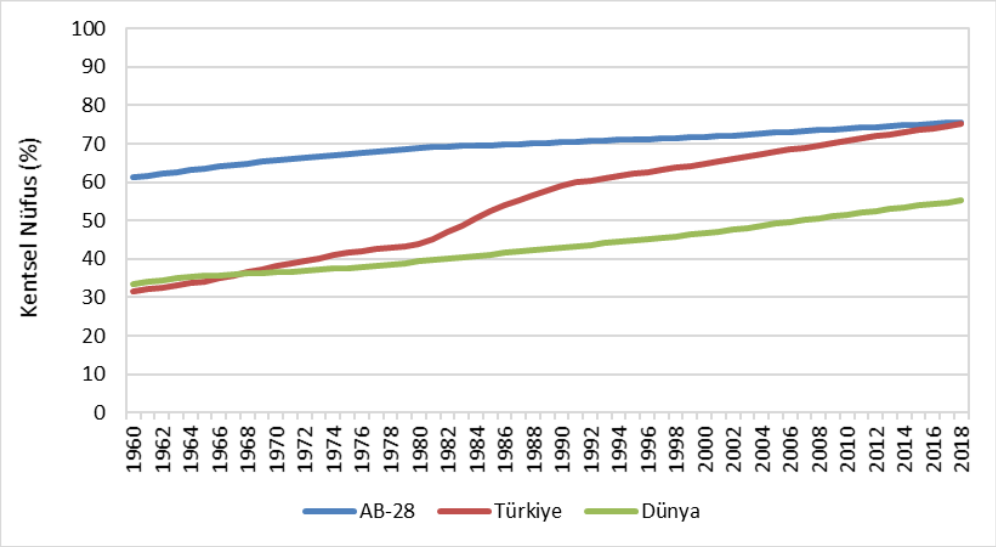
Türkiye'de kentleşme süreci ikinci Dünya Savaşına kadar çok yavaş ilerlemiştir. İkinci Dünya Savaşının özellikle Avrupa'da gösterdiği olumsuz etkinin ülkemize de yansımaları sonucunda Türkiye'nin kentleşme süreci bir müddet daha yavaş bir hız seyretmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de nüfus patlaması görülmüş ve artan bu nüfusa karşılık tarımdaki büyüme hızı yavaş kaldığı için kırsal kesimdeki ekonomik kriz kentlere göçü hızlandırmıştır. Özellikle 1950'li yılardan sonra tarımdaki makineleşmenin artmaya başlaması kırsal kesimdeki insan gücüne olan ihtiyacı azaltmış ve bu durum kırsal kesimdeki ekonomik sıkıntıyı daha da arttırmıştır. Aynı dönemde kentlerdeki sanayileşmenin artması ise kentleri cazip kılan başka bir faktör olarak karşımıza çıkmıştır.

20. Yüzyılın sonlarına doğru ülkemizde özellikle büyük kentler olmak üzere birçok kente yoğun bir göç olmuştur. Bu yoğun göçler, kentlerin ekonomik, sağlık, eğitim, fiziki yapı vb. yönlerden hazırlıksız yakalanmasına sebep olmuş ve kentlerin bu yoğun göçü kaldıramaması sonucunda kentlerin dış mahallelerine kent kültürüne uymayan yeni yapılar oluşturmasına sebep olmuştur. Kent kültürüne uymayan bu yeni yapı birimleri "Gecekondu" yapı olarak adlandırılmış ve bunun sonucunda "Gecekondu Mahalleleri" ve "Çarpık Kentleşme" kavramları doğmuştur. Gecekondu mahalleleri kentlerin yan mahallelerinde kurulmakla birlikte kent kültüründen ayrı bir sosyo-ekonomik bir kültür oluşturmuştur. Ekonomik bakımdan alt gelir grubunu oluşturan gecekondu mahallelerinde yaşayanlar ekonomik problemlerinin yanı sıra sağlık, eğitim vb. konularda da yetersiz kalmıştır. Zamanla gecekondu mahallelerinde yaşayanlar ile kent merkezinde yaşayanlar arasında bazı sorunların yaşandığı da görülmüştür. Hatta bu dönemde Türk müziğinde ve filmlerinde bu konu yoğun olarak işlenmiştir.

Şekil 1.Türkiye'de 1927-2016 kır ve şehir nüfusu oranları
Kaynak: TÜİK, 2016

1927 yılında Türkiye'de yapılan ilk nüfus sayımı sonucunda 13.648.270 vatandaşımızın olduğu ve bu nüfus sayımı sonuçlarına göre halkımızın %24,2'lik bölümü il ve ilçe merkezlerinde, %75,8'i ise belde ve köylerde yaşıyordu. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) tarafından açıklanan 2020 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonucuna göre, Türkiye'nin nüfusu 83.614.362 kişidir. Dünya Bankası verilerine göre 2018 yılında Türkiye'de il ve ilçe merkezlerinde yaşayanların %75,1'lik bir orana sahipken, belde ve köylerde yaşayanların oranı %24,9 olarak kaydedilmiştir. Günümüzde Avrupa ülkelerinin kent nüfus ortalaması %73 olup Türkiye kent nüfus ortalaması Avrupa nüfus ortalaması ile yaklaşık aynı orandadır.

Şekil 2. *Kentsel nüfus oranları*
***Kaynak**: Dünya Bankası(Dünya Bankası Göstergeleri), https://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS?contextual=default.*

İlk nüfus sayımının yapıldığı 1927 yılından günümüze kadar nüfusumuz yaklaşık 6 kat artarken kırsaldan kentlere büyük bir göç olduğu görülmektedir. Avrupa'da sanayi devrimi sonrası yaşanan buna benzer tablo ülkemizde özelikle 1950'lerden sonra görülmüştür. Türkiye'de 1950'lerden sonra hızlanan göç hareketleri sonucunda kırsal nüfus ile kent nüfusu arasındaki fark azalmış, 1985 yılında kent nüfus oranı ile kırsal nüfus oranı eşitlenmiştir. 1985 yılından itibaren ise kent nüfus oranı daha fazla olmaya başlamış, günümüzde ise bu fark oldukça açılarak kent nüfusu %75,1 olmuştur.

2.6.2. Kentleşmeye Sebep Olan Faktörler

Kentleşmenin sebep olduğu faktörleri farklı disiplinler arası karşılaştırmalarla incelediğimizde genellikle iki başlık halinde toplandığını görüyoruz. a) İtici Faktörler b) Çekici Faktörler

2.6.2.1. İtici faktörler

İtici faktörler, kırsal toplumu kırsalın olumsuz koşullarından dolayı kente iten sebeplerdir. Avrupa'da Sanayi Devrimi sonrası ülkemizde ise 1950'lerden sonra geliştirilen ve kullanılmaya başlayan tarım makineleri ile insan gücüne ihtiyacın azalması ve kırsal kesimde işsizliğin artması kırsal toplumu kentlere itmiştir. Ayrıca tüm dünyada azalan su kaynaklarının tarım-hayvancılığı olumsuz etkilemesi, tarımsal ürünlerin

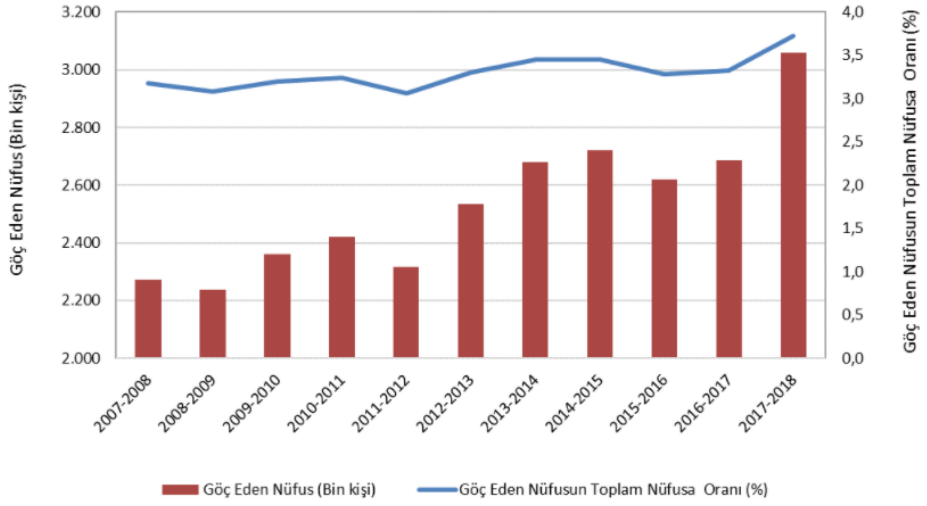
satışından elde edilen ücretin zaman zaman üretim maliyetlerini karşılayamaması, doğal afetler, kentlerde bulanan birçok imkânın kırsal alanlarda bulunmaması gibi nedenler kırsal toplumu kentlere itmiştir.

2.6.2.2. Çekici Faktörler

Kentler toplumun temel ihtiyaçlarının karşılanması anlamında kırsala göre daha fazla imkânlar sunan yerleşim yerleridir. Kentlerde iş bulma olanaklarının kırsala göre daha fazla olması, eğitim, sağlık, ulaşım, vb. imkânlara daha ulaşılabilirliği, ekonomik ve sosyal hayatın daha canlı olması bakımından tarihin her döneminde çekiciliği olmuştur.

İç göç, ülke içinde bir yıl içindeki ikametgah adres değişikliği olarak tanımlanmaktadır.

2007-2008 döneminde Türkiye'de iller arası göç eden kişi sayısı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre 2.273.492 kişi iken bu sayı 2017-2018 döneminde 3.057.606 kişidir. Bu verilerde yabancı uyruklu vatandaşlar kapsam dışı tutulmuştur.

Şekil 3. *Göç Eden Nüfus, 2008-2018*
***Kaynak**: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçları, 2007-2018*

2017-2018 yılları arasında Çankırı (28.027 kişi), Ordu (24.661 kişi) ve Sivas (19.590 kişi) net göçün en fazla olduğu iller olurken; İstanbul (-210.301 kişi), Ankara (37.365 kişi) ve Adana (-18.978 kişi) net göçün en düşük olduğu iller olmuştur

Kırsalın itici faktörü ve kentin çekici faktörü kentlerin göç almasına neden olmuştur. Özellikle büyük kentlerin imkânları daha fazla olduğu için bu göç dalgasından daha fazla etkilenmiştir. Bazı büyük kentlerin büyük oranda göç alması ile bu kentler

kendi ihtiyacını karşılayamayacak duruma gelmiş ve kent altyapısında, sağlık, eğitim, ulaşım gibi alanlarda sürdürülemez bir kent halini almıştır.

Kırsaldan kente bazen daha iyi yaşam standartları bazen de mecburiyetlerden dolayı göçen insanların, belli bir meslek alanında uzmanlığı yoksa büyük kentler de kendisine çare bulamamaktadır. Büyük kentlerin kırsala göre imkânları daha iyi olduğu gibi sorunları da kırsala göre daha fazla olabilmektedir. İşsizlik, sınırlı konut imkânları, kente uyum sağlayamama vb. sorunlardan dolayı büyük kentlere göç edenlerin bir kısmı tekrar geri dönmek zorunda kalabilmektedir.

Özellikle 1950'li yıllardan itibaren ekonomik, siyasal, kültürel vb. sebeplerden dolayı bulundukları yerlerden ayrılarak İstanbul'a göç eden insanların, İstanbul'da genellikle akraba ve hemşerilerinin bulundukları yerlerde ikamet etmek istemelerini görmekteyiz. Özellikle ekonomik nedenlerden dolayı kırsalın itici faktörleri ve büyük kentlerin özellikle de İstanbul'un çekici faktörleri olduğu bilinmektedir. Özellikle 1950'li yıllardan 2000'li yıllara kadar İstanbul'a göç edenlerin büyük oranı ekonomik sebeplerle göç ettikleri bilinmektedir. Ekonomik sebeplerle İstanbul'a göç edenlerin karşılaştıkları en büyük zorluklar genellikle iş bulma sorunu ve konut sorunu olmuştur. Bu sebeple İstanbul'a göç edenlerin ekonomik açıdan konut edinme ve kiralama imkânlarının nispeten daha ucuz olduğu bölgeleri seçmeleri doğal bir sonuç olarak karşımıza çıkmıştır.

Sultanbeyli ilçesinde kentleşmenin "Çekici Faktör" ve "İtici Faktör" bakımından incelendiğinde her iki faktörün de etkili olduğu görülmektedir.

İstanbul'a göçün yoğun olduğu Sultanbeyli ilçesi Anadolu'dan göç eden insanların yoğun olarak yerleştikleri yerlerden biri olmuştur. Bu tercih nedenlerinin en başında konut edinme imkânlarının diğer ilçelere göre daha ucuz olması ve iş bulma imkânı olan yerlere yakın olması etkili olmuştur. Bu bakımdan Sultanbeyli ilçesi Çekici Faktör olma özelliğini taşımaktadır.

Sultanbeyli ilçesine iç göç hareketiyle yerleşen ve uzun yıllar ilçede yaşayan insanların zamanla İstanbul'un ekonomik, sosyo-kültürel, eğitim vb. imkânları daha iyi olan bölgelerine göç etmeleri ise Sultanbeyli ilçesinin kentleşme açısından "İtici Faktörü" olarak görülmektedir.

TÜİK verilerine göre 2020 yılında toplam nüfusu 343.318 olan Sultanbeyli 1985 yılında 3600 nüfusa sahip bir köy durumundaydı. İlçenin her geçen gün artan nüfusu ele alındığında Çekici Faktörünün daha fazla olduğu görülmektedir.

Bu tezin 3. Bölümünde yer alan "Kentsel Gelişme Sürecinde Sultanbeyli" başlığı altında Sultanbeyli ilçesinde son yıllarda yapılan ve gelecek yıllarda yapılması planlanan çalışmalarla Sultanbeyli ilçesinin "Çekici Faktör" olma özelliği artmaya devam edecektir.

2.7. Kentlileşme

Kent, insanların davranışlarını da değiştiren ve fiziki bir yapılaşmadan çok daha fazla bir kavramdır. Kent kavramı tanımlamalarında öncelikle fiziki yapıya, çevresel faktörlere ve ekonomik gelişmelere yer verilmektedir. Aslında kentler, içerisinde yaşayan insanların davranışlarını da otoritenin kurallarına göre dizayn eden ve düşüncelerini de bu yönde etkileyen farklı bir düzenlemedir.

Kent kavramının tanımlanmasında yaşanan güçlükler kavramı daha anlaşılır kılmak için, kent kavramına destek veren kentleşme, kentlileşme gibi benzer kavramların önemini artırarak bu kavramaların tanımlanmasını zorunlu kılmaktadır. (Es, 2004, s.206)

Tanım olarak kentleşme ve kentlileşme birbiri ile karıştırılsa da birbirinden çok farklı kavramlardır. Ancak bu iki kavramı çoğu zaman birlikte ele almak durumunda kalmaktayız. Kentlileşme daha çok insanlardaki nüfustaki değişimlerini ele alırken kentleşme ise büyük çaplı siyasi, kültürel ve toplumsal dönüşümleri ele alır. Kentlileşme, kentleşmenin içinde yer alır.

Kentleşmenin kişilerin davranışlarının değişmesinde zorlayıcı bir tavrı vardır. Kentlere göre daha homojen bir yapıya sahip olan kırsal alanda yaşayanların gelenek ve göreneklere bağlı olarak daha fazla geleneksel bir yaşam tarzı varken, kırsal kesime göre daha heterojen olan kentlerde ise kurallar bütünü hâkimdir. Bu yüzdendir ki kentler, içerisinde yaşayan kişilerin yaşam tarzlarında zorunlu değişikliklerine sebep olur. Kentleşme kişilerin üzerinde bir baskı unsuru oluşturabilir.

Kentlileşme, kente yerleşen insanların kentin kendine has kurallarına uyum sağlama ve kentin sağladığı imkânlarla kendisini geliştirme sürecidir. Bu süreçte hem kendisini geliştirirken aynı zamanda toplumun da gelişimine katkıda bulunmaktadır. Kuralları tam olarak oturmuş olan kentlerde, kişiler yaşadığı kente daha çabuk uyum

sağlamaktadır. Bu uyum kişinin kente ait olma hissini ve kente karşı olan sorumluluklarını yerine getirmede önemli bir etkendir. Kişinin kendisini kentine ait olma hissi kentlileşme sürecinin de hızlı olmasını sağlamaktadır.

Kentlileşme bireyde ve toplumda bir kültür değişimi sürecidir. Kırsaldan ayrılarak kente yerleşen kişi kırsalın birçok özelliğinden sıyrılarak kentin özelliklerine uyum sağladığı kadar kentlileşecektir.

Geleneksel değerlerin, alışkanlıkların ve ilişki biçimlerinin içinin boşaltıldığı ve yerinden yurdundan çıkartılıp oynatıldığı, bunun yerine yeni biçimlerin ikame edilmeye çalışıldığı süreç olarak kentlileşme, kimliksel bir dönüşümü içermekte, değerlerdeki, davranış kalıplarındaki, toplumsal pratikteki ve gündelik yaşam alanındaki özgül bir birleşmeyi ve belli özelliklerle şekillenmiş bir birey tipini işaret etmektedir. (Genç, 1997, s.312-313)

Kentlileşme, temelde insanların kentle bütünleşmesini ifade eder. Bütünleşme kavramı genelde, bir nüfus grubunun daha büyük bir nüfus grubuyla kaynaşması anlamına gelir. Kentlileşme, kentleşme akımı sonucunda toplumsal değişmenin insanların davranışlarında ve ilişkilerinde değer yargılarında maddi ve manevi yaşam biçimlerinde değişiklikler ortaya çıkarması sürecidir. (Keleş, 1980, s.70)

Erol Kaya kentlileşme sürecini "Kentte kalıcı olmayı düşünmeyen kişilerin, kentli olma, kentli davranış kalıplarını sahiplenme gibi bir gayret ve arzusu olmayacaktır. Kentte karar kılınması için ise, kişilerin gelecekleri açısından kentin onlara ümit vaat etmesi gerekmektedir. Geleceğinin köyünde değil, geldiği kentte olduğuna inanan kişiler, kendilerini kent ile bütünleştirme ihtiyacını hissetmeye başlarlar. Kentlileşmenin bir başka aşaması da ekonomiktir. Kişinin kentte yaşamasını anlamlı kılacak bir iş sahibi olması ve bu işin de kentli tarafından olumlu görülmesi gerekmektedir. İşportacılık, değnekçilik vb. işler, kişinin kentle uyumuna engeldir. Üçüncü aşama olarak bu süreçte eğitim ve kültür düzeyi ele alınabilir. Bunlar uzun bir süreç sonunda elde edilebilen özelliklerdir. Dolayısıyla özellikle ilk nesillerde kentlileşmeyi beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Bireyin, kente özgü davranış kalıplarını edinmesi, kentlileşmenin son aşamasıdır. Bu aşamada da bir nesilde gerçekleşemeyecek kadar uzun bir süreç gerekmektedir. İnsan davranışları alışkanlıkları sonucu edinilir ve bu edinimleri de değiştirmek çok zordur." (Kaya, 2004, s.142-143) şeklinde ifade etmektedir.

S. Kemal Kartal ise kentlileşmenin iki yönü olduğundan bahsederek, Kentleşmeyi, kırdan kente göç eden bireylerin kentlileşmesi beklenmektedir. Kentlileşen bireyde ise temelde ekonomik ve sosyal bakımdan değişme beklenmektedir. Ekonomik bakımdan kentlileşme kısaca bireyin geçimini tamamen kentte veya kente özgü işlerle sağlıyor olması durumu ile bağlantılıdır. Ekonomik bakımdan kentlileşme biçimi bireyin (a) kır ve kent kaynaklarını kullanış biçimi, (b) kırda ve kentte mal (varlık) edinme veya edinmeme durumu ve (c) kentten kıra ve kırdan kente kaynak aktarma biçimi ile çok yakından ilişkilidir. Sosyal bakımdan kentlileşme ise daha çok kırsal alandan kentsel alana göç eden insanların farklı konularda kente özgü tutum ve davranışlar sergilemesi ve sosyal ve tinsel değer yarılarını benimsemesidir[48] şeklinde tanımlamıştır.

BÖLÜM 3. KENTSEL GELİŞME SÜRECİNDE SULTANBEYLİ

3.1. Sultanbeyli'nin Kentsel Gelişimi

Çok eski dönemlere kadar uzanan Sultanbeyli'nin tarihi coğrafi konumu nedeniyle, eski çağlardan beri doğu ile batı arasında bir köprü işlevi gören Anadolu, Çin'den başlayarak Avrupa'ya kadar uzanan dünyaca ünlü ticaret yolu "İpek Yolu"nun en önemli kavşak noktalarından biri olmuştur. Sultanbeyli'nin bulunduğu bölge İpek Yolunun İzmit ve İstanbul'daki kesişme noktalarında yer almaktadır. Sınırları, tarihi Aydos Kalesi (11.yy- 13. yy) ve Sultanbeyli Ovasını kapsayan bu bölge askeri ve sivil ulaşım açısından dönemi için büyük önem taşımıştır. Aydos Kalesi, bulunduğu yüksek konum ve görüş açısı zenginliği bakımından bulunduğu bölge içerisinde yer alan en mühim kale olmuştur. Tüm bu özellikler sebebiyle Sultanbeyli'nin bulunduğu bölge; antik çağ, orta çağ ve sonrasındaki dönemlerde de stratejik önemini uzun yıllar boyunca korumuştur.

3.2. Sultanbeyli İlçesinin Tarihsel Gelişimi

3.2.1. Aydos Kalesi'nin Fethi

Aydos Kalesi'nin bulunduğu bölge Roma ve Bizans imparatorluğu döneminde mülki idare merkezine ait bir yer olmuştur. Aydos Kalesi, Orhan Gazinin emriyle 1328 yılında, Konur Alp, Akça Koca ve Abdurrahman Gazi komutasındaki Osmanlı Ordusu tarafından fethedilmiştir. Bu fetih, Osmanlı'nın ilerleyiş sürecinde önemli bir yer teşkil etmiştir.

3.2.2. İstanbul Fethi ve Sonrası

İstanbul'un Anadolu'ya açılan bağlantı yolu olması sebebiyle Sultanbeyli'nin bulunduğu arazi Bizans döneminde kilit bir bölge konumundaydı. Bunda, Bağdat yolu (İpek yolu) üzerinde olmasının yanı sıra Aydos Kalesi gibi Anadolu sınırında bölgenin tamamına hâkim bir kaleyi içinde barındırması da etkiliydi. Bu nedenle Aydos Kalesi İstanbul'un fethi yolunda Osmanlı askerleri tarafından öncelikli fethedilecek yerler arasında bulunmaktaydı.

Görsel 13. *Aydos Kalesi*

***Kaynak**: https://www.sultanbeyli.bel.tr/*

Bizans Ordusunun Anadolu yönündeki savunması için askerler burada toplanıp konaklıyorlardı. Fetih sonrası Osmanlı Ordusu da bölgeyi askeri amaçla kullanmaya devam etmiştir. Sonraki dönemlerde kervanların yol güvenliği sebebiyle Aydos Kalesi giderek iç kale haline gelmiş ve zamanla stratejik önemi azalmıştır. (ENGİN, V. Afyoncu, E., Şahin, C., Mazak, M., 2013)

3.2.3. 20. Yüzyıl'da Sultanbeyli

Sultanbeyli'deki araziler 19. yüzyıla kadar Osmanlı mülkü olmuştur. 22 Şubat 1893 tarihinde arazilerin büyük kısmına malik olan Cemile Sultan'ın (Padişahın kız kardeşi) elindeki araziler, Bahriye Nazırı Hasan Hüsnü Paşa'ya ulufe olarak verilmiştir. Hasan Hüsnü Paşa 1903 yılında vefat edince araziler oğlu Hilmi Bey'e geçmiştir. 10 Haziran 1911 yılında Hilmi Beyin malik olduğu bu araziler Bakanlar Kurulu'nun onayı ile Frans Flipson isimli bir şahsa satılmıştır.

Bulgaristan'dan Türkiye'ye 1885-1923 yılları arasında toplam 500.000 kadar Türk göç etmek zorunda kalmış ve 1933'ten itibaren göçler daha da yoğunlaşmıştır. 1937-1938 yıllarında Bulgaristan'dan göçen Türk göçmenler Sultanbeyli arazilerine de yerleşmeye başlamışlardır. Bu ilk göçlerle artan nüfus Sultanbeyli'nin çiftlikten köy statüsüne geçişini hızlandırmıştır. 1953 yılında göçmenlere 45 dönüm toprak tahsis

edilmiştir. Bu toprakların ilerleyen yıllarda varislerinin ortaya çıkmasıyla Sultanbeyli'de mülkiyet sorunu meydana gelecektir.

Flipson'un ölümünden sonra varisleri tarafından 1 Mart 1954'te araziler elden çıkarılmıştır. Ancak araziyi satanlar, tapu devri için gelmeyince tescil işlemi yapılamamıştır. Alıcılar davacı olmuş, Eyüp Asliye Hukuk Mahkemesi, 22 Mart 1954'te araziyi yeni sahipleri adına tescil kararı vermiştir. (ENGİN, V. Afyoncu, E., Şahin, C., Mazak, M., 2013)

3.3. Sultanbeyli'nin Köy Olması

1957 yılında, yerel bir idare olarak bugünkü Sultanbeyli ilçe sınırları içerisindeki Sultanbeyli köyünün kurulmasına karar verilmiştir. Köyün kurulmasından sonra köy merkezinde düzenli yerleşim merkezi oluşturulmuştur. 1960 yılında 70 haneden oluşan Sultanbeyli'de yaşayanların çoğu muhacir ailelerden oluşmaktadır. Sultanbeyli'nin kuruluş ve gelişiminde göçmenlerin yerleştirilmesinin büyük rolü olmuştur.

Eski Ankara-İstanbul Yolunun Sultanbeyli Köyünün içinden geçmesi sebebiyle bazı hissedarlar hisselerini zamanla satmaya başlamışlardır. Bu durum sonucunda orman idaresinin Sultanbeyli'ye tahdit (sınırlama) koyması nedeniyle tapu devir işlemleri yapılamamıştır. Bunda hissedarların kendi aralarındaki davaların da devam etmesi önemli bir etken olmuştur. Satışlar önceleri gayrimenkul satış vaadi sözleşmesi ile daha sonra Köy ihtiyar heyetinin tasdik ettiği senetlerle ve en son dönemde de el senetleri ile devam etmiştir. (Sultanbeyli Belediye 2020-2024 Stratejik Planı, s.26)

3.4. Sultanbeyli'nin İlçe Olması

İlerleyen yıllarda TEM Otoyolu'nun Sultanbeyli Köyünün içinden geçmesi bölgeyi yaşam alanı olarak daha cazip hale getirmiştir. 1985-1987 yılları arasında hızla yapılaşma olmuştur ve netice olarak Sultanbeyli bugünkü haline ulaşmıştır.

1 Aralık 1987 tarihinde Sultanbeyli'de belediye kurulması kararı alınmıştır. Bu karar sonrasında 26 Mart 1989 yılında ilk yerel seçimler yapılmıştır. Sultanbeyli 03 Haziran 1992 tarih ve 21247 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu kararıyla ilçe olmuştur. (Resmi Gazete, Tarih: 3 Haziran 1992, Sayı: 21247)

Görsel 14. Sultanbeyli'de 1989 Yılında Mahalleler

***Kaynak**: https://docplayer.biz.tr/42698983-Istanbul-sultanbeyli-de-hizli-mekansal-degisimin-cografi-boyutlari.html*

Görsel 15. *Günümüzde Sultanbeyli'den bir görünüm*

***Kaynak**: https://www.istanbulensissiir.org/sultanbeyli-hakkinda/*

3.5. Sultanbeyli'nin Mekânsal Gelişimi

İstanbul ilinin Anadolu yakasında bulunan Sultanbeyli 35 km²'lik yüz ölçümüne sahip olup, 537 rakımı ile İstanbul'un en yüksek dağı olan Aydos Dağı ile Teferrüç Dağı arasında yer almaktadır. İstanbul'un Anadolu'ya uzanan karayolu çıkışında bulunması

nedeniyle lojistik açıdan önemli bir coğrafî konuma sahiptir. Denizden 130 metre yüksekte olup Kartal, Sancaktepe ve Pendik İlçeleri ile komşu bir ilçedir. TEM Otoyolu ilçenin ortasından geçmektedir. Otoyolun kuzeyinde ve güneyinde olmak üzere 15 adet mahallesi vardır. Aydos Dağı ile Teferrüç Dağı arasındaki ovaya konumlandırılan Sultanbeyli ilçesi, Fatih Bulvarı boyunca gelişme göstermiştir. Sultanbeyli, son yıllarda, coğrafi yapısının ve ikliminin yerleşime uygun oluşu nedeniyle bir çekim merkezi haline gelmiştir. Sultanbeyli ilçesinin çok yoğun göç almasından dolayı ilçe sınırları içerisindeki birçok alan yerleşime açılmıştır. İlçenin yerleşim alanları imar durumuna göre 2/B, ifrazlı ve hisseli tapu alanları olarak ayrılmıştır. İlçenin ilk yerleşme alanları Fatih Bulvarı üzerinde Mehmet Akif ve Abdurrahmangazi Mahallelerinde yoğunlaşırken bugünkü duruma bakıldığında mekânsal faktörlerden dolayı kuzeybatı ve güneydoğu yönlü bir gelişim göstermiştir. Nüfusu en yüksek mahallesi 31.668 kişi sayısı ile Battalgazi, nüfusu en düşük olan mahalle ise 12.501 kişi sayısı ile Akşemsettin Mahallesidir. Küçük sanayi alanları ilçenin kuzey ve kuzeybatısında sayıca fazladır. Kentin ulaşım daha çok Fatih Bulvarı ve Bosna Bulvarı üzerinde yoğunlaşmıştır. Sosyo-Kültürel fonksiyonlar nüfusun ve mekânsal gelişimin fazla olduğu mahallelerde görülmektedir. Tüketici nüfusun merkez mahallelerde yoğunlaşması nedeniyle ticari iş yerleri merkezden çevreye doğru azalmaktadır. Sultanbeyli ilçesinin birçok yönden gelişimi neticesinde büyük bir değişim yaşanmaktadır. (Sultanbeyli Belediye 2020-2024 Stratejik Planı, s.28)

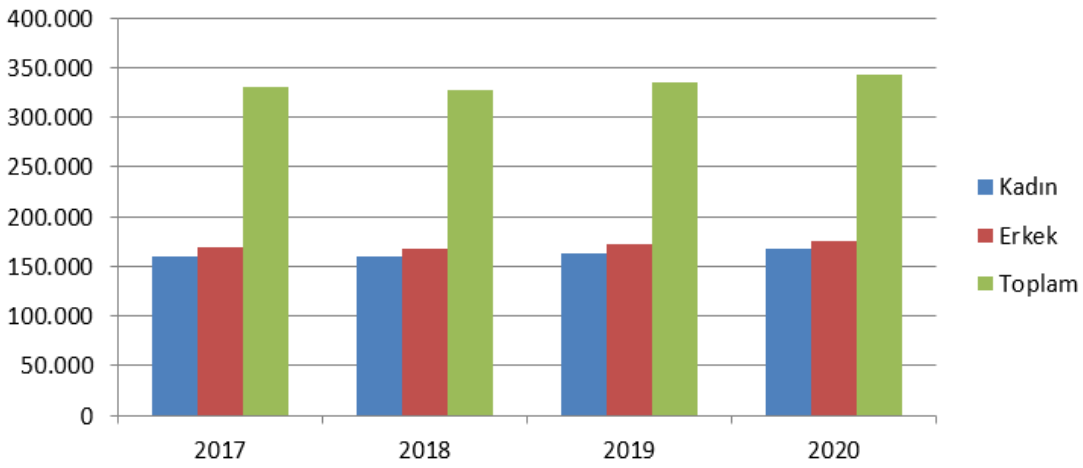
3.6. Aydos Dağı, Teferrüç Tepesi, Mesire Alanları

İlçenin sınırlarını oluşturan iki adet orman bulunmaktadır. Bunlar kuzeydoğusunda bulunan Teferrüç tepe devlet ormanı ve güneybatısında bulunan Aydos Dağı Ormanıdır. Teferrüç Tepe Ormanının ilçe sınırlarına giren kısmı 206 ha'dır. Orman içerisinde bulunan Mimar Sinan B tipi mesire alanının genişliği 6.53 ha'ı bulmaktadır. Aydos Dağının yaklaşık 400 ha'lık kısmı (Şalgamlı Devlet Ormanı) ilçe sınırlarında kalmaktadır. Aydos Dağının ilçemiz sınırlarında kalan kısmında 11-13. yy arasında tarihlendirilen son dönem Bizans Kalesi olan Aydos Kalesi bulunmaktadır. 2010 yılından bu yana tarihi kalenin ziyarete açılması için arkeolojik kazı, projelendirme ve restorasyon çalışmaları sürmektedir. Orman içerisinde 3 adet mesire alanı kiralanmıştır. Bunlar; Aydos Kalesi B tipi mesire yeri (39.47 ha), Abdurrahmangazi B tipi mesire yeri (19.20 ha), Şalgamlı C tipi mesire yeri (23.16 ha)'dir. Mevcutta Şalgamlı C tipi mesire alanı

ilçemiz halkına hizmet vermektedir. (Sultanbeyli Belediye 2020-2024 Stratejik Planı, s.28)

3.7. Sultanbeyli İlçesinin Demografik Yapısı

Sultanbeyli 1930'lu yıllarda yaklaşık 40 haneli iken 200 olan ilçe nüfusu, 1960 nüfus sayımında 433 kişiye ulaşmıştır. Nüfusun iki kattan daha fazla artması kentsel gelişimi hızlandırmıştır. 1985 yılına kadar köy olan Sultanbeyli, 1990 yılında belde statüsü kazanmış ve nüfusunu 82.298 kişiye çıkartmıştır. 2000 yılında ilçe olan Sultanbeyli'nin nüfusu sonraki yıllarda da hızla artmaya devam etmiştir. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNSK) verilerine göre Sultanbeyli ilçesinin nüfusu 2020 yılında 343.318 kişi olup bu nüfusun %51,3'si (176.121) erkeklerden oluşurken, %48,7'i (167.197) kadınlardan oluşmaktadır.

Şekil 4. *2017-2020 Nüfus Dağılımı*

***Kaynak**: TÜİK,2020*

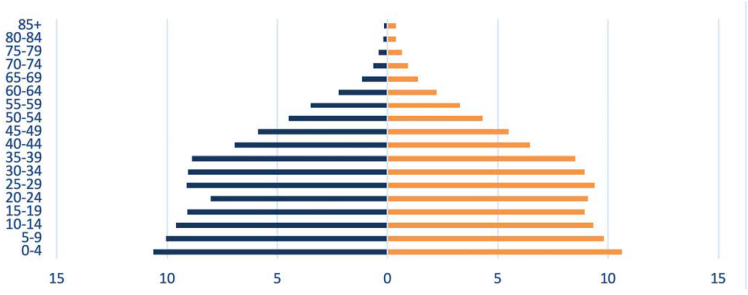
1960 yılından günümüze kadar olan nüfus verilerine bakıldığında, nüfusun sürekli arttığı görülmektedir. Sultanbeyli ilçesinin 1990 yılında ‰ (binde) 618'lik oranla en yüksek nüfus artış yılı olduğu görülmektedir. 1990 yılında ilçe nüfusu 82.298 kişiye ulaşmıştır. 1990 - 2017 yılları arasında ilçenin nüfusu artmaya devam ederken, 2018 yılında ilçenin nüfusu ilk kez nüfus ‰ (binde) 6,6 oranda azalma göstermiştir. 2018 yılındaki ilçenin nüfusu 327 bin 798 kişi olarak kaydedilmiştir. 2018 yılından sonra ise nüfus artışı tekrar yükseliş eğilimine geçmiştir. (TUİK, Nüfus Sayımı, 1960-2020)

Tablo 2. *Nüfusun Tarihsel Gelişimi ve Nüfus Artış Hızı*

Yıllar	Sultanbeyli Toplam Nüfusu	İstanbul Toplam Nüfusu	Sultanbeyli Nüfusunun İstanbul Nüfusundaki Yüzdelik Payı	Türkiye Nüfusu	Nüfus Artış Hızı ‰ (Binde)
1960	433	1.882.092	0,02%	27.754.820	-
1965	499	2.293.823	0,02%	31.391.421	28,38
1970	1.015	3.019.032	0,03%	35.605.176	142
1975	1.804	3.904.588	0,05%	40.347.719	115,02
1980	2.431	4.741.890	0,05%	44.736.957	59,66
1985	3.741	5.842.985	0,06%	50.664.458	86,2
1990	82.298	7.309.190	1,13%	56.473.035	618,18
2000	175.700	10.018.735	1,75%	67.803.927	75,84
2007	272.758	12.573.836	2,17%	70.586.256	62,84
2010	291.063	13.255.685	2,20%	73.722.988	21,67
2015	321.730	14.657.434	2,19%	78.741.053	20,02
2016	324.709	14.804.116	2,19%	79.814.871	9,2
2017	329.985	15.029.231	2,20%	80.810.525	16,1
2018	327.798	15.067.724	2,18%	82.003.882	-6,6
2019	336.021	15.519.267	2,16%	83.154.997	13,8
2020	343.318	15.462.452	2,22%	83.614.362	5,4

***Kaynak**: TÜİK,2020*

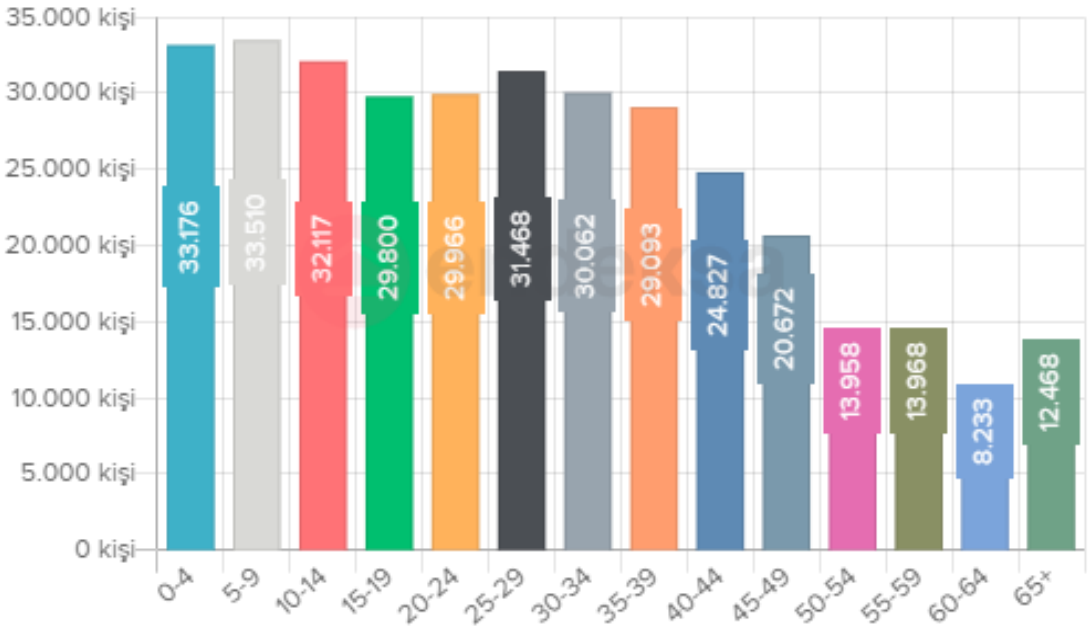
Sultanbeyli'nin 2020 nüfus piramidi, Kenarları içe çökük geniş tabanlı bir piramit özelliği göstermektedir. Türkiye ile kategorik olarak aynı nüfus piramidi grubunda yer alsa da, 0-4 yaş grubu oranının fazlalığıyla daha geniş bir tabana sahiptir. Kenarları içe çökük ve geniş tabanlı piramitler, çocuk ölümlerinin az olduğu ve yüksek doğum oranlı gelişmekte olan ülkelerin nüfus yapısını benzerlik göstermektedir. Nüfus piramidi, erkek nüfus yaş grubu bazında incelendiğinde, çocuk nüfustan yaşlı nüfus grubuna doğru çoğunlukla düzenli şekilde bir azalma görülmektedir. Ancak, 20-24 yaş arası erkek nüfusta bu genel tabloyu bozan ani bir düşüş dikkat çekmektedir. Bu durum, eğitim ya da iş için yapılan göçü akla getirmektedir. İlçede 65 yaş üzerinde kadın nüfusun yüzde oranı, aynı yaş grubundaki erkek nüfusa kıyasla daha fazladır. Bu durum ülkemiz genelinde olduğu gibi kadın nüfusunun ortalama ömrünün daha fazla olmasından kaynaklanmaktadır. (TUİK, Hayat Tabloları, 2017-2019)

Şekil 5. *2020 Nüfus Piramidi*

***Kaynak**: TÜİK,2020*

2020 TÜİK verilerine göre ilçe nüfusunun %30'unu oluşturan 0-14 yaş grubu çocuk nüfus oranı çarpıcı derecede yüksektir. Çalışma çağı olarak tanımlanan 15-64 yaş grubunun oranı %67 iken, 65+ yaş grubunun oranı %3 'tür. 0-14 yaş grubunun nüfus içindeki yüksek oranı, bir yandan genç ve dinamik bir nüfus oluştururken, diğer yandan hem aile geçimi hem de kalkınma üzerinde belirli bir yük oluşturmaktadır. Nüfus aynı zamanda bir bölgenin geleceğini oluşturmakta olup, bu yaştaki nüfus iyi eğitilir ve kaliteli şekilde yetiştirilirse, o bölgenin gelişmesine ve kalkınmasına önemli katkı sağlayabilecektir. Bu bağlamda Sultanbeyli'de genç nüfus oranının yüksek olması sebebiyle eğitim konusu bölge için oldukça önemlidir. 15-64 yaş arası çalışma çağı nüfusu, İstanbul'daki çoğu ilçeye göre kısmen az olsa da, nüfusun %67 gibi önemli bir kısmını kapsamaktadır. 2020 TÜİK verilerine göre 232.047 kişi 15-64 yaş grubunda bulunmaktadır. Bu nüfusun toplam ilçe nüfusu içindeki payı sürekli artmaktadır. Sosyal Bilimler literatüründe bu tablo, erken yaşta ölümlerin azalması şeklinde yorumlanmaktadır. Ayrıca bu tablo bize çalışma yaşı grubundaki nüfusun çok olduğunu da göstermektedir. Çalışma çağı nüfusunun artışı ekonomik anlamda ilçenin gelişimi için bir fırsat oluşturduğu kadar, aynı zamanda bir istihdam baskısı da oluşturmaktadır. Sultanbeyli için yaş bağımlılık oranı 47,9'tir. Bu oran çalışma yaşında olan 15-64 yaşındaki aktif nüfus grubundaki her 100 kişinin teoride bakmakla yükümlü olduğu 0-14 yaş grubu ile 65 yaş ve üzeri yaşlardaki nüfusu kapsayan bağımlı nüfus miktarını göstermektedir. Bu kapsamda, çalışma çağında olan iki kişi başına yaklaşık olarak çalışma çağında olmayan 1 kişi düşmektedir. Yaş bağımlılık oranı Sultanbeyli'den düşük olan İstanbul'da bu oran 40,4, Türkiye'de ise 47,4 düzeyindedir. Buna göre, Sultanbeyli'de aktif nüfusun üzerine düşen yük il ve ülke çapına kıyasla daha yüksektir. Sultanbeyli'de yaklaşık 30.000 mülteci yaşamaktadır. Bu mültecilerin çoğunluğu Suriyeli olmakla birlikte Tacik, Afgan, Özbek gibi çeşitli uyruklu mültecilerde yer almaktadır. Sultanbeyli nüfusunun yüzde %7,4'ünü mülteciler ve sığınmacılar oluşturmaktadır. (TUİK, Nüfus Sayımı, 2020)

Şekil 6. *Yaş Gruplarının Dağılımı*

***Kaynak**: TÜİK, 2020*

İstatistikî analizlere göre, Battalgazi Mahallesi 31.668 ile ilçede nüfusu en yüksek olan mahalle olmuştur. Mahalle nüfusuna kıyasla çocuk nüfusu en yüksek mahalle 33% oran ile Orhangazi Mahallesi olurken, yaşlı nüfusu en fazla mahalleler 4% ile Abdurrahmangazi, Hasanpaşa ve Mehmet Akif Mahalleleri olmuştur. (TUİK, Nüfus Sayımı, 2019)

Tablo 3.*Nüfusun Mahalle Bazlı Dağılımı*

Mahalle	Hane Sayısı	Kadın Nüfusu	Erkek Nüfusu	Çocuk Nüfus Oranı (0-14)	Yetişkin Nüfus Oranı (15-64)	Yaşlı Nüfus Oranı (65+)	Toplam Nüfusu	Yüz Ölçümü (km2)	Nüfus Yoğunluğu (kişi/km2)
Abdurrahmangazi	6.804	14.018	14.430	28%	68%	4%	28.448	1,398	20.349
Adil	5.963	11.640	11.712	30%	68%	3%	23.352	1,914	12.201
Ahmet Yesevi	6.843	14.723	14.026	29%	67%	3%	28.749	1,296	22.183
Akşemsettin	2.718	6.087	6.414	30%	67%	3%	12.501	1,253	9.977
Battalgazi	7.175	15.341	16.327	31%	67%	3%	31.668	3,132	10.111
Fatih	4.579	10.248	10.823	30%	67%	3%	21.071	1,075	19.601
Hamidiye	5.659	13.005	13.679	32%	66%	3%	26.684	1,286	20.750
Hasanpaşa	4.040	8.274	8.564	29%	68%	4%	16.838	0,842	19.998
Mecidiye	5.105	10.848	11.328	30%	67%	3%	22.176	1,631	13.597
Mehmet Akif	6.240	13.096	13.665	29%	68%	4%	26.761	1,668	16.044
Mimar Sinan	4.344	9.138	9.584	31%	66%	3%	18.722	2,985	6.272
Necip Fazıl	3.494	8.072	8.303	32%	65%	3%	16.375	1,389	11.789
Orhangazi	3.136	7.426	8.171	33%	65%	3%	15.597	1,04	14.997
Turgut Reis	4.491	9.427	10.067	29%	68%	3%	19.494	1,066	18.287
Yavuz Selim	4.329	9.389	9.973	30%	67%	3%	19.362	1,026	18.871

***Kaynak**: TÜİK, 2019*

3.8. Sultanbeyli İlçesinde Sosyo-Kültürel Yapı

Toplumsal bir bileşen olarak toplumun yaşayış tarzını, değer yargılarını, gündelik alışkanlıklarını ve ilişki kurma biçimlerini yansıtan yapı ifadesi Sosyo-kültürel yapıyı ifade eder.

Sultanbeyli ilçesinin sosyo-kültürel yapısı incelediğinde, Erzurum ve Ordu ilk sırada olmak üzere Sivas, Tokat, Van, Muş, Sinop, Siirt gibi Anadolu'nun dört bir tarafındaki şehirlerden iç göç alarak oluşmuş bir ilçe olduğu görülmektedir.

Ülkemizin her tarafından göç alan Sultanbeyli ilçesi, farklı kültürlerin etkisi ile kozmopolit bir toplumsal yapıya sahiptir. Sultanbeyli ilçesinde yaşayanların nüfusa kayıtlı illeri incelendiğinde bölgesel olarak en fazla Doğu Anadolu bölgesinden göç aldığı anlaşılmaktadır. Bunu %38'lik oran ile Karadeniz bölgesinin takip etmektedir. (TUİK, Nüfus Sayımı, 2019)

Tablo 4. *Nüfusa Kayıtlı Olunan İle Göre İlçe Nüfusu Dağılımı*

Nüfusa Kayıtlı Olunan İl ve Nüfus Sayısı					
Erzurum	29.048	Niğde	2.146	Isparta	442
Ordu	25.138	Elazığ	1.901	Bursa	427
Sivas	22.430	Iğdır	1.750	Mersin	383
Sinop	17.122	Çankırı	1.737	Kırşehir	357
Bitlis	13.710	Diyarbakır	1.707	Antalya	317
Bingöl	13.447	Artvin	1.379	Manisa	309
Ağrı	13.049	Kayseri	1.353	Kırıkkale	305
Siirt	12.676	Konya	1.237	Osmaniye	298
Kars	12.382	Aksaray	1.196	Tunceli	281
Tokat	11.850	Karabük	1.160	İzmir	277
Muş	11.826	Sakarya	1.100	Eskişehir	246
Giresun	10.790	Kahramanmaraş	1.081	Şırnak	246
Van	10.479	Batman	937	Aydın	233
Samsun	10.134	Zonguldak	890	Kütahya	213
İstanbul	9.437	Bolu	872	Tekirdağ	212
Gümüşhane	9.225	Mardin	749	Bilecik	195
Trabzon	8.862	Bartın	720	Edirne	185
Kastamonu	8.023	Ankara	674	Çanakkale	173
Ardahan	7.660	Adıyaman	653	Kilis	163
Erzincan	6.067	Gaziantep	556	Hakkari	152
Bayburt	5.040	Hatay	547	Kırklareli	151
Çorum	4.728	Şanlıurfa	547	Karaman	148
Yozgat	4.383	Kocaeli	508	Denizli	147
Amasya	4.373	Düzce	484	Uşak	132
Nevşehir	4.023	Balıkesir	479	Yalova	103
Malatya	3.914	Afyonkarahisar	468	Muğla	50
Rize	3.350	Adana	455	Burdur	45

***Kaynak**: TÜİK, 2019*

3.9. Sultanbeyli İlçesinde Eğitim Gelişimi

Bir bölgenin kentleşme açısından en önemli gelişmişlik göstergelerinden birisi de hiç şüphesiz eğitim durumu istatistikleridir. Eğitim seviyesi yükseldikçe, o bölgede yaşayan bireyler ekonomik, sosyal ve kültürel olarak gelişmekte ve o bölgenin birçok alanda ilerlemesine daha çok katkıda bulunabilmektedir.

Tablo 5. *Eğitim Durumu Verileri*

Eğitim Durumu	Sultanbeyli	İstanbul	Türkiye
Okuma yazma bilmeyen	3,00%	2,00%	3,00%
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	12,10%	8,80%	10,70%
İlkokul	27,50%	22,70%	25,20%
İlköğretim	19,10%	12,10%	12,20%
Ortaokul veya dengi meslek ortaokul	15,70%	13,50%	13,40%
Lise ve dengi meslek okulu	15,00%	21,80%	20,40%
Yüksekokul veya Fakülte	7,30%	16,50%	13,50%
Yüksek Lisans (5 veya 6 yıllık fakülteler dahil)	0,40%	2,20%	1,40%
Doktora	0,10%	0,40%	0,30%

Kaynak: *TÜİK, 2019*

2014 yılında nüfusun %3,8'i okuma yazmayı bilmez iken, bu oranın 2019 yılında %3'e gerilemiş olması ilçede okuma yazma farkındalığının arttığının bir göstergesidir. Sultanbeyli'nin eğitim durumu bağlı olduğu İstanbul ili ve ülkemiz bazında kıyaslandığında, okuma yazması olmayan veya okuma yazma bilip herhangi bir okul bitirmeyenler ile ilkokul, ilköğretim ve ortaokul mezunu oranının yüksek olduğu bir ilçe olarak söylenebilir. (TUİK, Nüfus Sayımı, 2019)

3.10. Sultanbeyli İlçesinde Sağlık Gelişimi

Sultanbeyli ilçesinde 1 devlet hastanesi, 3 özel hastane, 115 aile hekimliği birimi ve 30 aile sağlığı merkezi bulunmaktadır. İlçedeki sağlık kurumlarının tür ve sayılara göre dağılımı Tablo 5'te gösterilmiştir. İlçede 213 uzman hekim, 127 pratisyen hekim, 38 diş hekimi ve 536 sağlık çalışanı bulunmaktadır. İlçe hastanelerindeki toplam yatak sayısı 581'dir. İlçede doktor başına düşen ortalama kişi sayısı 867 iken, ortalama olarak yatak başına düşen kişi sayısı 565, aile hekimliği birimi başına düşen nüfus 3.998 kişidir.

2017 yılı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü verilerine göre, İstanbul'da 4.392 aile hekimliği birimi bulunurken, aile hekimliği birimi başına düşen nüfus sayısı 3.422'dir. Ayrıca 31.885 doktor ve 231 hastane bulunmaktadır. İlçenin sağlık verilerinin İstanbul'daki yüzdelik payı, aile hekimliği biriminde %2, doktor ve hastanelerde ise %1'dir.

(https://sultanbeyli.istanbulsaglik.gov.tr/hakkinda/sayisalbilgiler, 03.05.2021)

Tablo 6. *Sultanbeyli İlçesindeki Sağlık Kurumlarının Sayısı*

Sultanbeyli İlçesindeki Sağlık Kurumları	Adet
Hastane (Devlete Ait)	1
Özel Hastaneler	2
Özel Tıp Merkezleri	3
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	2
Aile Hekimliği Birimleri	115
Aile Sağlığı Merkezi	30
Akapunktur Üniteleri	1
Diş Hekim Muayenehane	16
Diyaliz Merkezleri	1
112 İstasyonları	7
İşitme Cihazı Satış ve Uygulama Merkezi	3
Muayenehaneler	4
Müstakil Radyoloji	1
Optisyenlik Müesseseleri	24
Ortez - Protez Yapım ve Uygulama Merkezi	1
Özel Ağız ve Diş Polikliniği	6
Özel Hastane Bünyesindeki Laboratuvar	2
Göçmen Sağlığı Birimi	13
Psikoteknik Merkezleri	2

***Kaynak**: TÜİK, 2019*

BÖLÜM 4. YÖNTEM

4.1. Araştırma Evreni ve Örneklemi

Araştırma evreninin en doğru şekilde temsil edilmesi açısından seçilen örneklemin tespiti ve örnekleme sorulacak soruların doğru sorular olması nicel araştırmada çok önemlidir. TÜİK verilerine göre Sultanbeyli ilçesinin nüfüsu 343.318'dir. Basit tesadüfi örnekleme yönteminin kullanıldığı araştırma da örnek büyüklüğü % 5 hata payı ve % 99 güven aralığıyla 1802 kişi olarak hesaplanmıştır.

Veri analizine uygun olan 1802 anket ile araştırmanın sonuçları incelenmiştir. Anketler 20.01.2021 – 30.03.2021 tarihleri arasında Sultanbeyli ilçesinde 15 mahallede yaşayan 18 yaş üstü gönüllü bireylere uygulanmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların anket doldurma süresi yaklaşık 4 dakika olarak belirlenmiştir.

4.2. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada uygulanan anketin orijinal formu 2009 yılında "International Institute For Geo-Information Science and Earth Observation Ensche"de Elsa Sereke Tesfazghi tarafından yazılan "Urban Quality Of Life And Its Spatial Distribution In Addis Ababa: Kirkos Sub-City" isimli tezde kullanılmıştır. Ayrıca Türkiye'de geçerlilik ve güvenirliliği alınarak Dr. Öğr. Üyesi Alper BİLGİLİ tarafından "Kentsel gelişmenin, kentsel yaşam kalitesi üzerine etkileri: Bursa örneği" adlı doktora tez çalışmasında kullanılmıştır.

Ankette katılımcılara ilk bölümde bazı demografik ve sosyal yaşama dair bilgilerin yer aldığı sorulara yer verilmiştir. İkinci bölümde, hayatından memnun olma durumu ve kentsel alan memnuniyetini ölçmeye dair sorular yer alırken üçüncü bölümde ise kentin yaşam alanlarına ilişkin niteliklerin değerlendirilmesine yönelik sorulara yer verilmiştir.

BÖLÜM 5. BULGULAR VE YORUMLAR

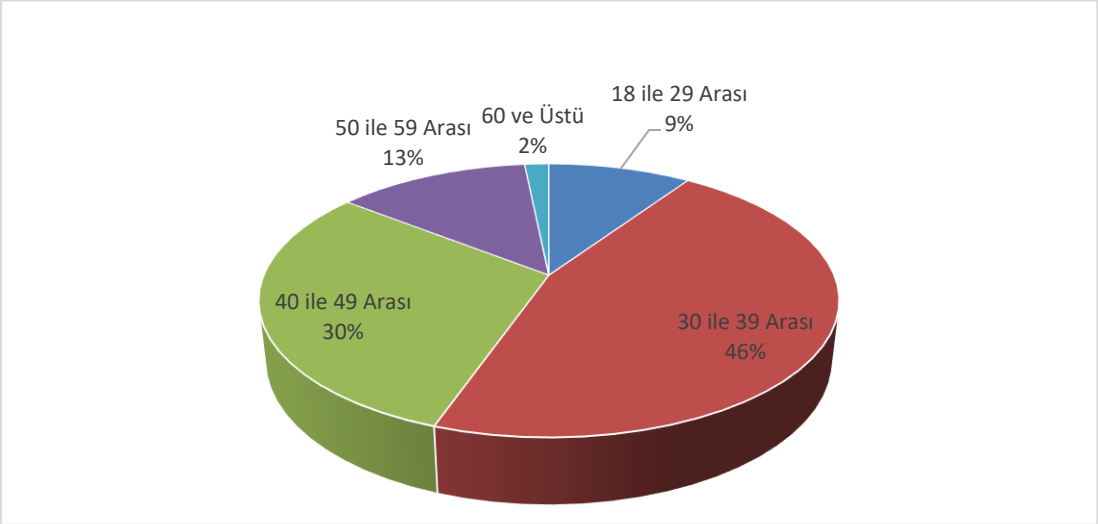
5.1. Verilerin Analizi ve çözümlemesi

Bu çalışmada katılımcıların genel profilini açıklamak için öncelikle demografik değişkenlere yönelik sıklık dağılım tabloları yorumlanmıştır.

Çalışma için katılımcıların yaşlara göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 7.*Yaş Aralığına Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
18 ile 29 Arası	171	9,5	9,5
30 ile 39 Arası	827	45,9	55,4
40 ile 49 Arası	544	30,2	85,6
50 ile 59 Arası	231	12,8	98,4
60 ve Üstü	29	1,6	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

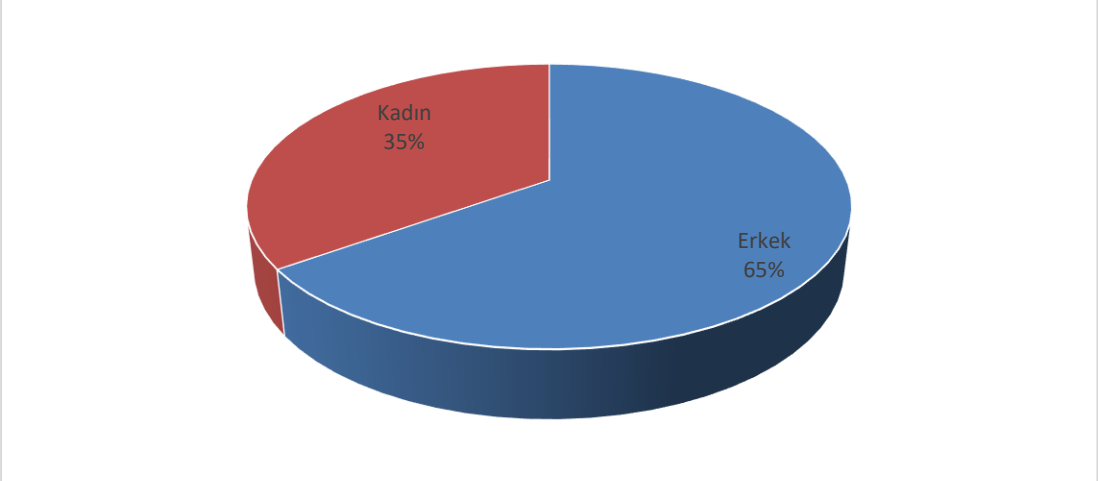
Şekil 7. *Yaş Aralığına Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-7'ye göre katılımcıların %9,5'i 18-29 yaş aralığında, %45,9'u 30-39 yaş aralığında, %30,2'si 40-49 yaş aralığında, %12,8'i 50-59 yaş aralığında ve %1,6'sı 60 ve üzeri yaştadır.

Çalışma için katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 8.*Cinsiyetlere Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Erkek	1174	65,1	65,1
Kadın	628	34,9	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

Şekil 8. *Cinsiyetlere Göre Frekans Dağılımları*

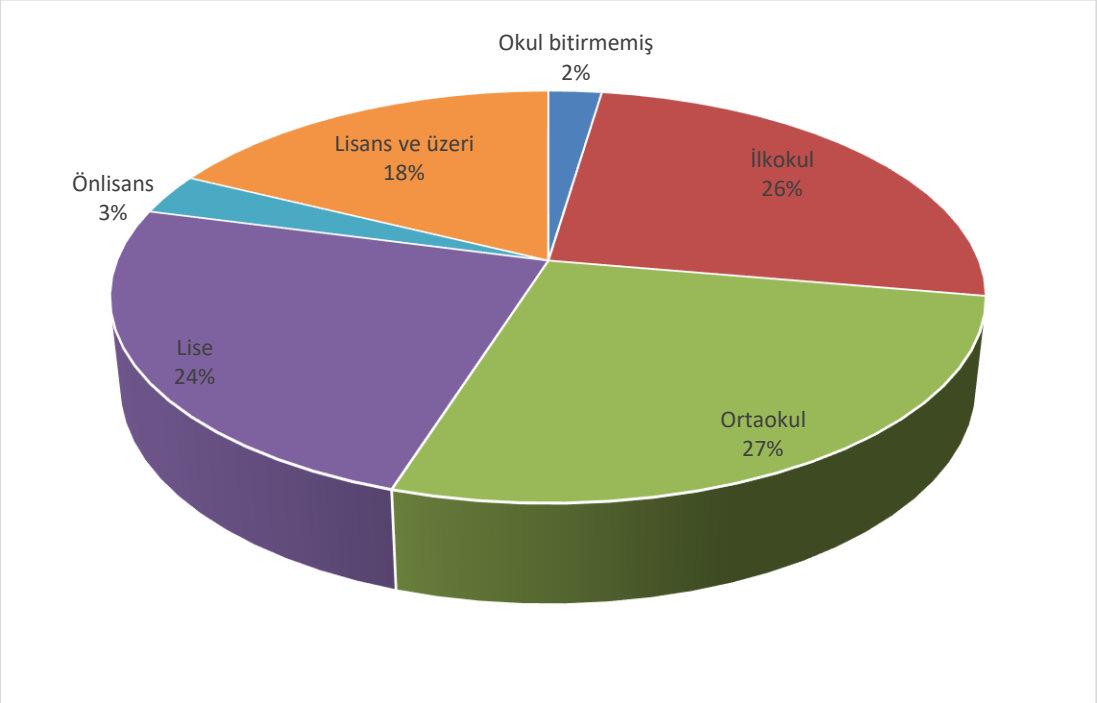
Tablo-8'e göre katılımcıların %65,1'i "Erkek" ve %34,9'u "Kadın"dır. Çalışmaya katılanların yaklaşık 2/3'ünü erkekler ve 1/3'ünü kadınlar oluşturmaktadır

Çalışma için katılımcıların eğitim düzeylerine göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 9.*Eğitim Düzeylerine Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Okul bitirmemiş	42	2,3	2,3
İlkokul	458	25,4	27,7

Ortaokul	489	27,2	54,9
Lise	437	24,3	79,2
Önlisans	58	3,2	82,4
Lisans ve üzeri	318	17,6	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

Şekil 9. *Eğitim Düzeylerine Göre Frekans Dağılımları*

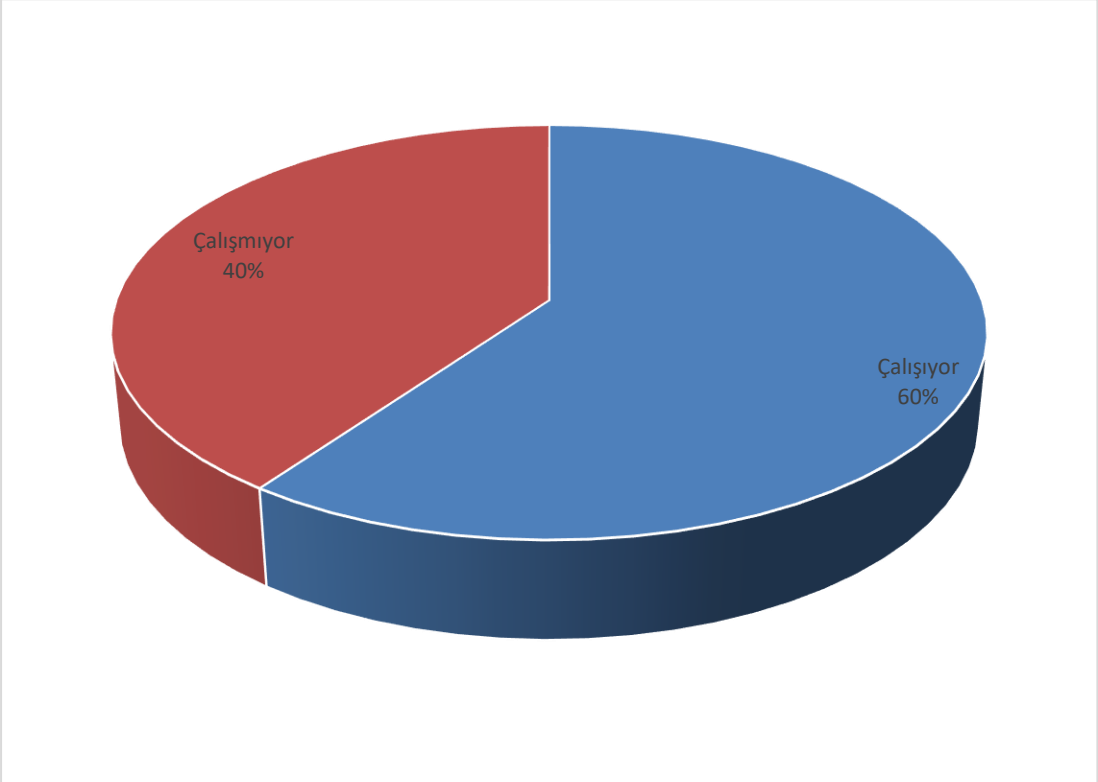
Tablo-9'a göre katılımcıların %2,3'ü hiçbir okulu bitirmemiştir. %25,4'ü "İlkokul" mezunu, %27,2'si "Ortaokul" mezunu, %24,3'ü "Lise" mezunu, %3,2'si "Önlisans" mezunu, %17,6'sı ise "Lisans ve Lisansüstü" mezunudur. Katılımcıların yaklaşık yarısı (%52,6) ilkokul ve ortaokul mezunlarından oluşmaktadır. Son yıllarda Sultanbeyli ilçesine kazandırılan yeni okullar ile okullaşma oranı hızla artarken İlçe sınırları içerisine yapılması düşünülen Üniversite ile yüksek okul mezunu oranı da artacaktır.

Çalışma için katılımcıların çalışma durumlarına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 10. *Çalışma Durumuna düzeylerine Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Çalışıyor	1079	59,9	59,9
Çalışmıyor	722	40,1	100,0

Toplam	**1802**	**100,0**	

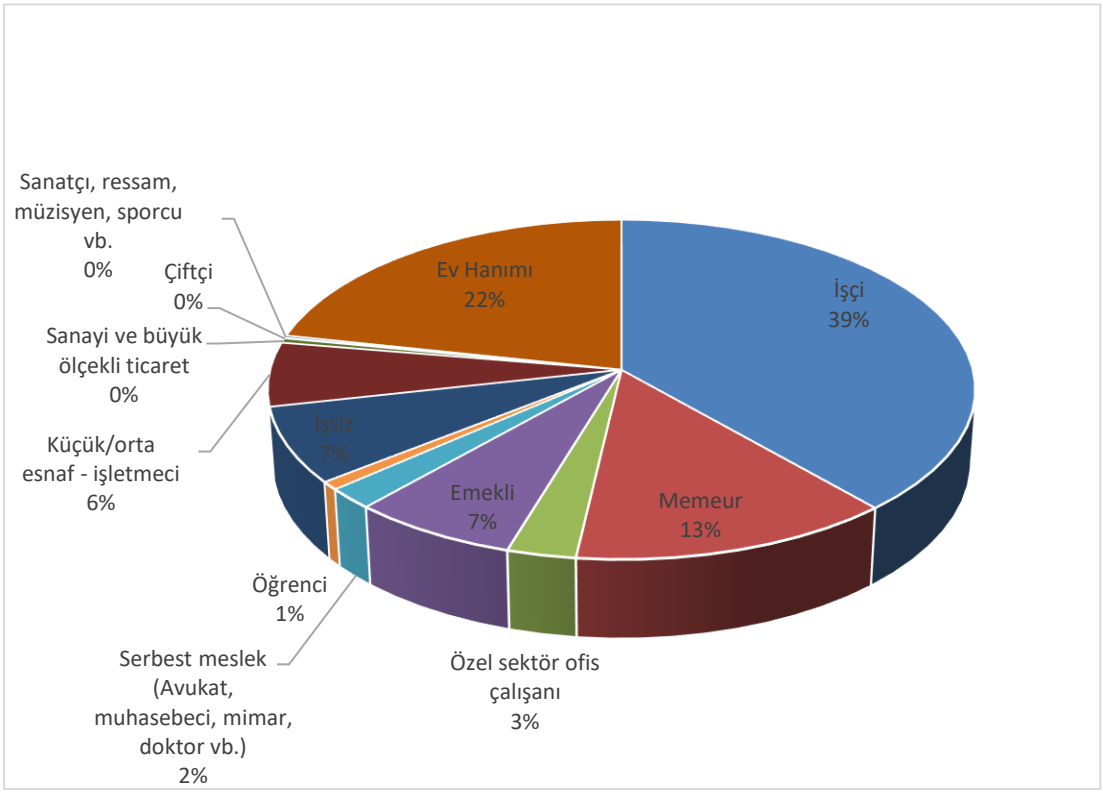
Şekil 10.*Çalışma Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-10'a göre katılımcıların %59,9'u çalışıyorken. %40,1'i herhangi bir işte çalışmamaktadır. Katılımcıların %40,1'i herhangi bir işte çalışmadığını belirtirken bu oran Sultanbeyli ilçesindeki işsizlik oranı anlamına gelmemektedir. Anket soruları içinde yer alan "Mesleğiniz nedir?" sorusuna katılımcıların %21,6'sı "Ev hanımı", %7,2'si "İşsiz", %6,9'u "Emekli" ve %0,8'i "Öğrenci" cevabı verdiği bilinmektedir.

Çalışma için katılımcıların mesleklerine durumlarına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 11. *Mesleklere Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
İşçi	695	38,6	38,6
Memur	239	13,3	51,9
Özel sektör ofis çalışanı	51	2,8	54,7
Emekli	124	6,9	61,6
Serbest meslek (Avukat, muhasebeci, mimar, doktor vb.)	36	2,0	63,6
Öğrenci	14	0,8	64,4
İşsiz	130	7,2	71,6
Küçük/orta esnaf - işletmeci	110	6,1	77,7
Sanayi ve büyük ölçekli ticaret	8	0,4	78,1
Çiftçi	1	0,1	78,2
Sanatçı, ressam, müzisyen, sporcu vb.	4	0,2	78,4
Ev Hanımı	390	21,6	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

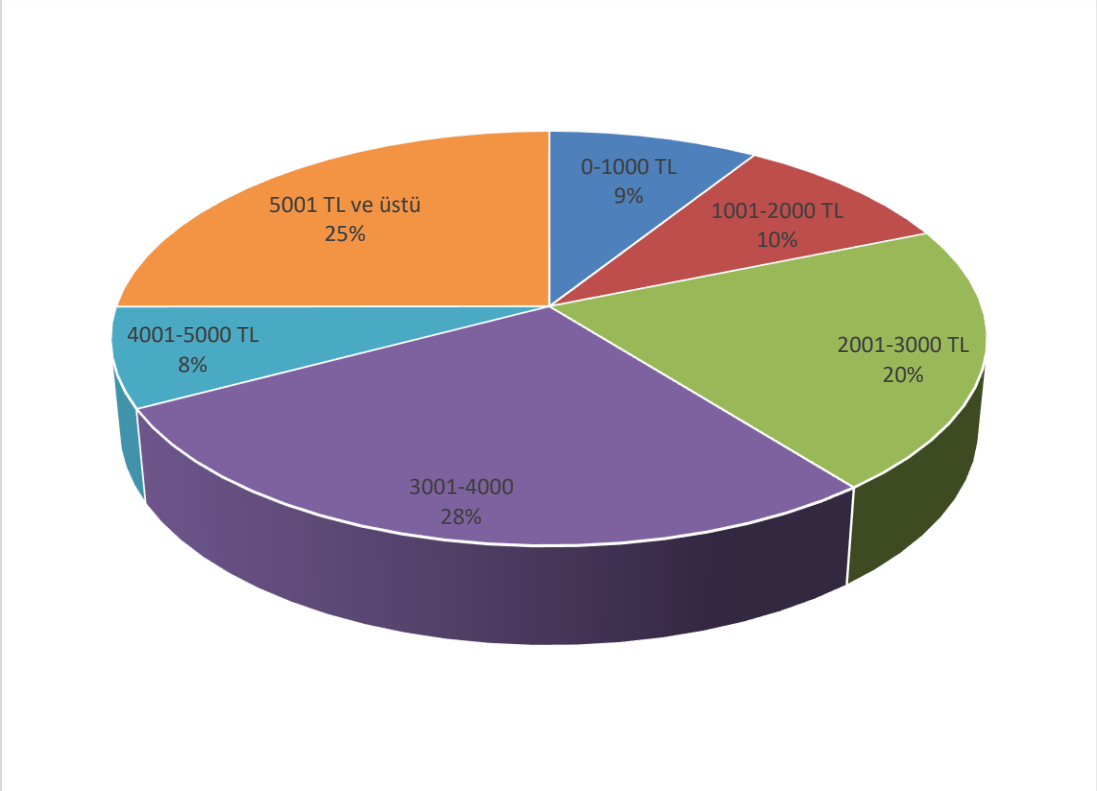
Şekil 11. *Mesleklere Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-11'e göre katılımcıların %38,6'sı İşçi, %13,3'ü Memur, %2,8'i Özel sektör ofis çalışanı, %6,9'u Emekli, %2,0'si Serbest meslek (Avukat, muhasebeci, mimar, doktor vb.), %0,8'i Öğrenci, %7,2'si İşsiz, %6,1'i Küçük/orta esnaf - işletmeci, %0,4'ü Sanayi ve büyük ölçekli ticaret, %0,1'i Çiftçi, %0,2'si Sanatçı, ressam, müzisyen, sporcu vb. %21,6'sı Ev Hanımıdır.

Çalışma için katılımcıların Hane aylık geliri durumlarına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 12. *Hane Aylık Gelirlerine Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
0-1000 TL	162	9,0	9,0
1001-2000 TL	176	9,8	18,8
2001-3000 TL	372	20,6	39,4
3001-4000	501	27,8	67,2
4001-5000 TL	140	7,8	75,0
5001 TL ve üstü	451	25,0	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

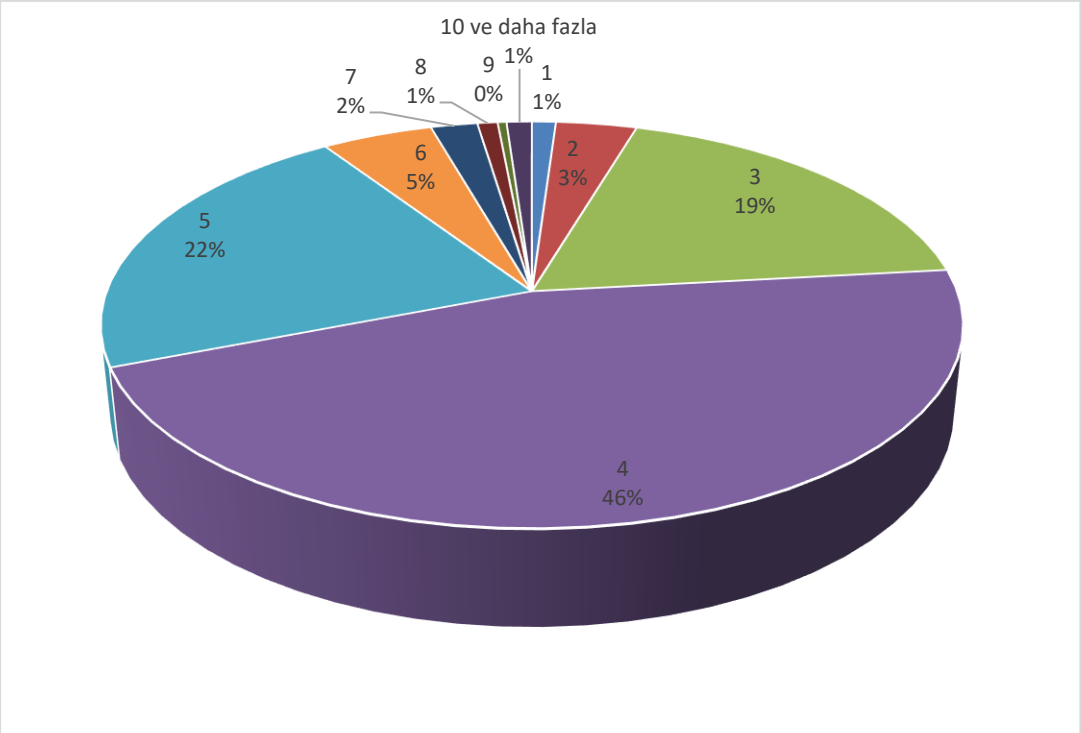
Şekil 12. *Hane Aylık Gelirlerine Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-12'ye göre katılımcıların %9,0'u 0,00 - 1000,00 TL aralığında aylık hane gelirine, %9,8'i 1001,00 - 2000,00 TL aralığında aylık hane gelirine, %20,6'sı 2001,00 - 3000,00 TL aralığında aylık hane gelirine, %27,8'i 3001,00 - 4000,00 TL aralığında aylık hane gelirine, %7,8'i 4001,00 - 5000,00 TL aralığında aylık hane gelirine ve %25,0'i 5001,00 TL ve üzeri aylık hane gelirine sahip durumdadır.

Çalışma için katılımcıların Hanede İkamet kişi sayısına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 13. *Hanede İkamet Eden Kişi Sayısına Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
1	19	1,1	1,1
2	64	3,6	4,7
3	336	18,6	23,3
4	826	45,8	69,1
5	389	21,6	90,7
6	88	4,9	95,6
7	37	2,1	97,7
8	16	0,9	98,6
9	7	0,4	99,0
10 ve daha fazla	20	1,0	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

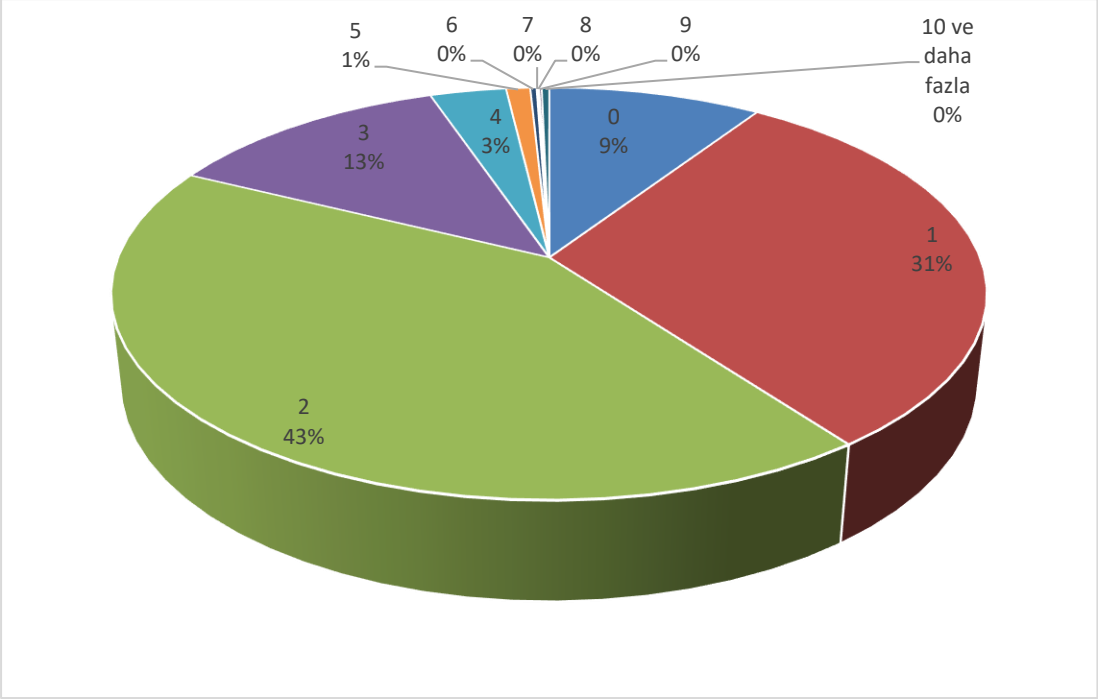
Şekil 13. *Hanede İkamet Eden Kişi Sayısına Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-13'e göre katılımcıların Hanede İkamet Eden Kişi Sayısı olarak, %1,1'i 1 kişi, %3,6'sı 2 kişi, %18,6'sı 3 kişi, %45,8'i 4 kişi, %21,6'sı 5 kişi, %4,9'u 6 kişi, %2,1'i 7 kişi, %0,9'u 8 kişi, %0,4'ü 9 kişi ve %1,0'i 10 ve daha fazla olarak görülmektedir.

Çalışma için katılımcıların Hanede 18 yaşından küçük ikamet eden çocuk sayısına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 14. *Hanede 18 Yaşından Küçük İkamet Eden Çocuk Sayısına Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
0	168	9,3	9,3
1	550	30,5	39,8
2	765	42,5	82,3
3	225	12,5	94,8
4	60	3,3	98,1
5	19	1,1	99,2
6	5	0,3	99,5
7	1	0,1	99,6
8	1	0,1	99,7
9	2	0,1	99,8
10 ve daha fazla	6	0,2	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

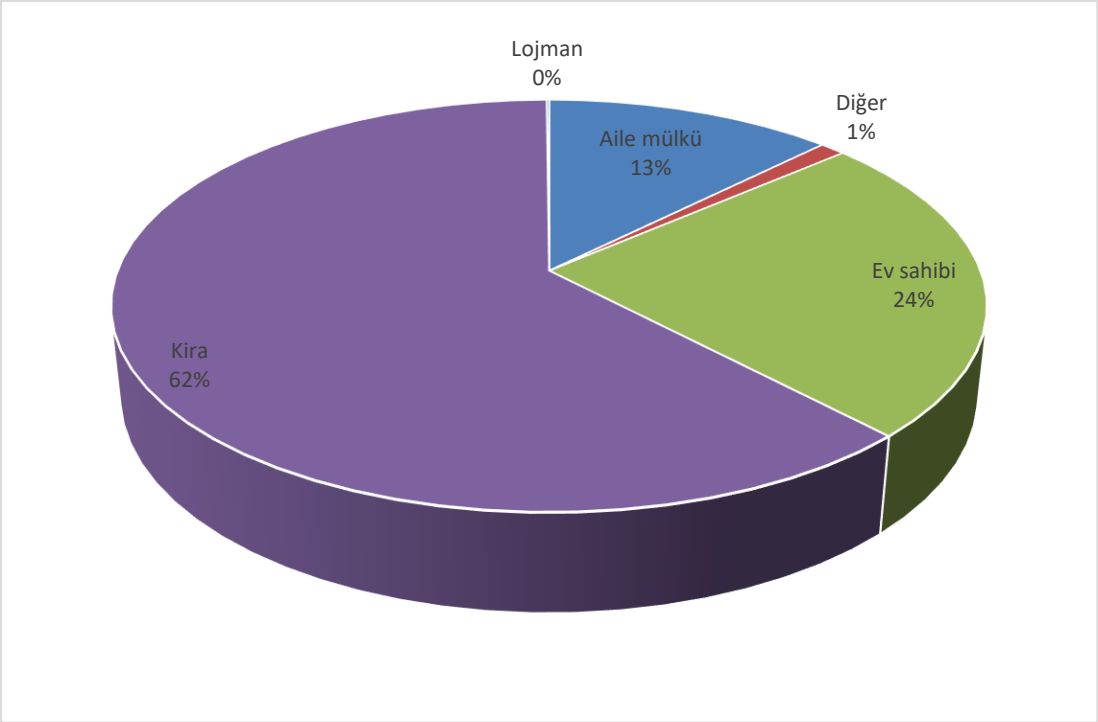
Şekil 14.*Hanede 18 Yaşından Küçük İkamet Eden Çocuk Sayısına Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-14'e göre katılımcıların 18 Yaşından Küçük İkamet Eden Çocuk Sayısı olarak, %9,3'ü 0 çocuk, %30,5'i 1 çocuk, %42,5'i 2 çocuk, %12,5'i 3 çocuk, %3,3'ü 4 çocuk, %1,1'i 5 çocuk, %0,3'ü 6 çocuk, %0,1'i 7 çocuk, %0,1'i 8 çocuk, %0,1'i 9 çocuk, %0,2'si 10 çocuk ve üzeri olarak görülmektedir.

Çalışma için katılımcıların Oturdukları konutun mülkiyet durumlarına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 15. *Oturdukları Konutun Mülkiyet Durumlarına Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Ev sahibi	437	24,3	24,3
Kira	1117	62	86,3
Aile mülkü	226	12,5	98,8
Lojman	2	0,1	98,9
Diğer	20	1,1	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

Şekil 15. *Oturdukları Konutun Mülkiyet Durumlarına Göre Frekans Dağılımları*

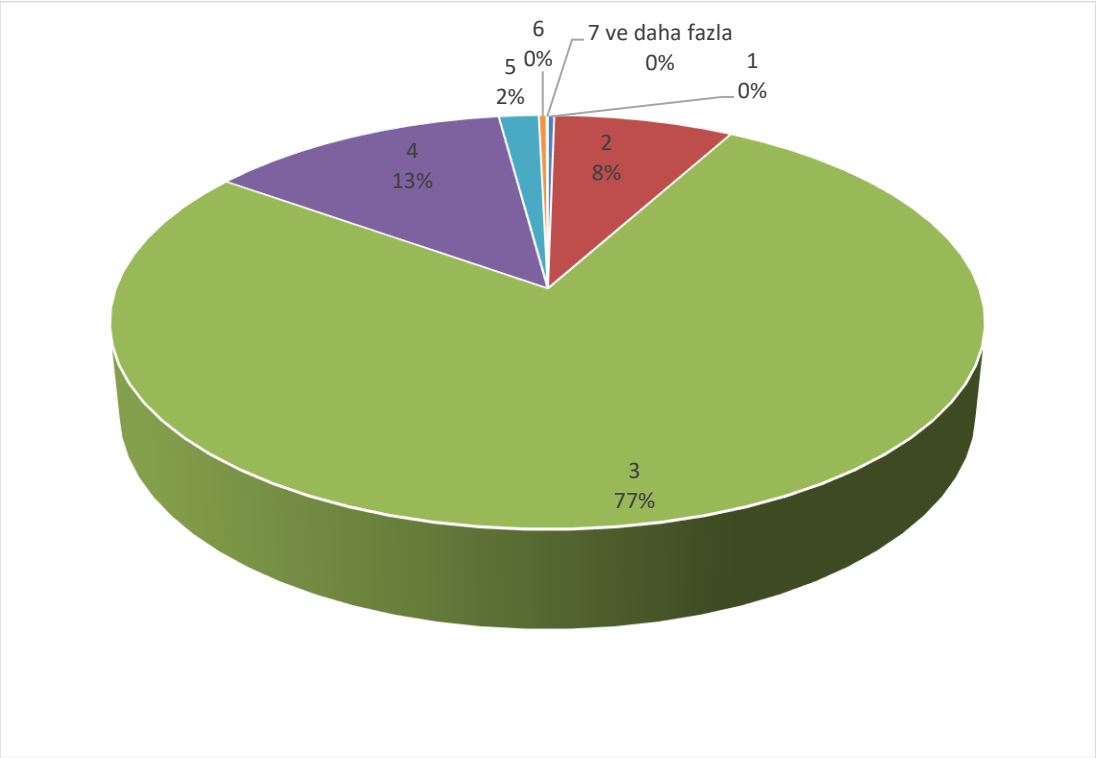
Tablo-15'e göre katılımcıların Oturdukları konutun mülkiyet durumları olarak, %24,3'ü "Ev sahibi", %62,0'si "Kiracı", %12,5'i "Aile mülkü", %0,1'i "Lojman" ve %1,1'i ise bu sayılan konutların dışında "Diğer" bir konutta ikamet ediyor olarak görülmektedir.

Çalışma için katılımcıların Oturdukları konutun oda sayısına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 16.*Oturdukları Konutun Oda Sayısına Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
1	5	0,3	0,3
2	140	7,8	8,1
3	1384	76,8	84,9
4	235	13	97,9
5	31	1,7	99,6
6	6	0,3	99,9
7 ve daha fazla	1	0,1	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

Şekil 16.*Oturdukları Konutun Oda Sayısına Göre Frekans Dağılımları*

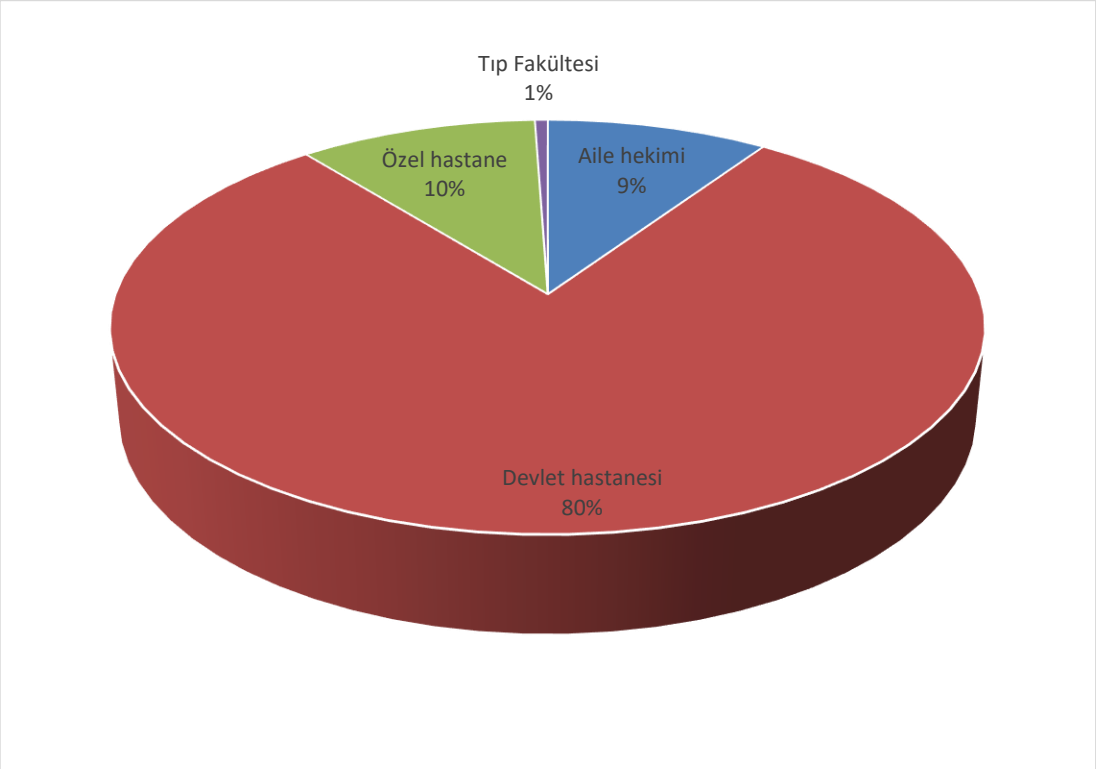
Tablo-16'ya göre katılımcılar Oturdukları konutun oda sayısı olarak, %0,3'ü 1 oda, %7,8'i 2 oda, %76,8'i 3 oda, %13,0'ü 4 oda, %1,7'si 5 oda, %0,3'ü 6 oda, %0,1'i 7 oda ve üzeri olarak belirtmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu (%76,8) salon da bir oda sayılmak şartıyla 3 odalı evde oturduğu görülmektedir.

Çalışma için katılımcıların Aile olarak çoğunlukla kullandığı / tercih ettiği sağlık kuruluşu tercihine göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 17. *Ailelerin çoğunlukla kullandığı / tercih ettiği sağlık kuruluşuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tıp Fakültesi	10	0,6	0,6
Devlet hastanesi	1435	79,6	80,2
Özel hastane	185	10,3	90,5
Aile hekimi	172	9,5	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

Şekil 17. *Ailelerin çoğunlukla kullandığı / tercih ettiği sağlık kuruluşuna Göre Frekans Dağılımları*

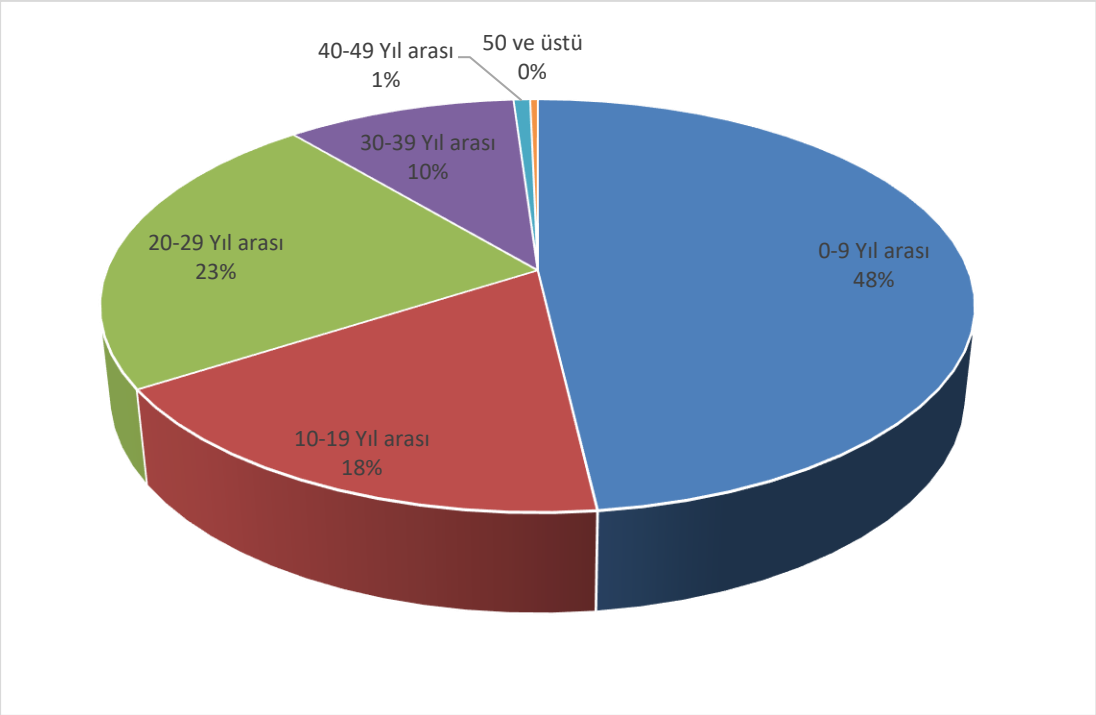

Tablo-17'ye göre katılımcılar Aile olarak çoğunlukla kullandığı / tercih ettiği sağlık kuruluşu olarak, %0,6'sı "Tıp fakültesi", %79,6'sı "Devlet hastanesi", %10,3'ü "Özel hastane", %9,5'i "Aile hekimi"ni tercih etmektedirler. Katılımcılar çok büyük bir oranda (%79,6) Devlet hastanesini tercih ettiğini belirtmektedir. Sultanbeyli ilçesinde yapılan 400 yataklı ve Dünya standartlarında yapılan modern devlet hastanesinin bu oranın yüksek çıkmasında etkisi vardır.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde ikamet etme yılına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 18.*Sultanbeyli İlçesinde İkamet Etme Yılına Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
0-9 Yıl arası	868	48,2	48,2
10-19 Yıl arası	320	17,8	66,0
20-29 Yıl arası	414	23,0	89,0
30-39 Yıl arası	181	10,0	99,0
40-49 Yıl arası	13	0,7	99,7
50 ve üstü	6	0,3	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

Şekil 18. *Sultanbeyli İlçesinde İkamet Etme Yılına Göre Frekans Dağılımları*

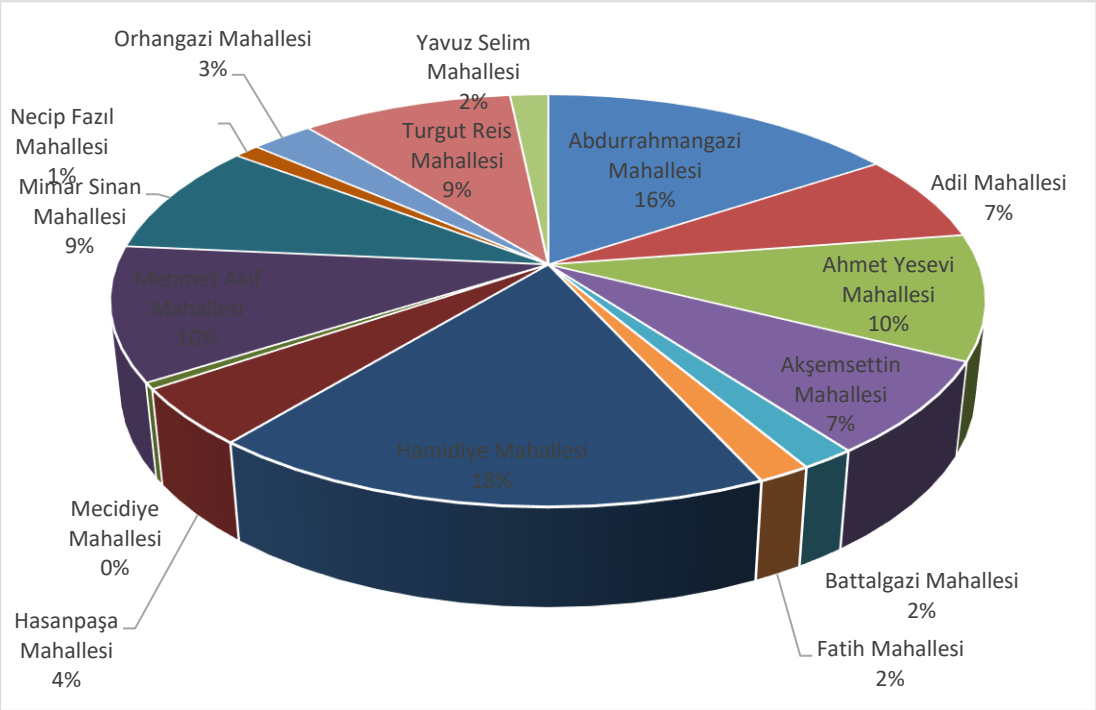
Tablo-18'e göre katılımcıların %48,2'si 0-9 yıl arasında, %17,8'i 10-19 yıl arasında, %23,0'ü 20-29 yıl arasında, %10,0'u 30-39 yıl arasında, %0,7'si 40-49 yıl arasında, %0,3'ü 50 yıl ve daha üzeri yıldır Sultanbeyli ilçesinde ikamet etmektedir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde hangi mahallede ikamet ettikleri durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 19. *Sultanbeyli İlçesinde Hangi Mahallede İkamet Ettikleri Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Abdurrahmangazi Mahallesi	283	15,7	15,7
Adil Mahallesi	124	6,9	22,6
Ahmet Yesevi Mahallesi	177	9,8	32,4
Akşemsettin Mahallesi	133	7,4	39,8
Battalgazi Mahallesi	31	1,7	41,5
Fatih Mahallesi	30	1,7	43,2
Hamidiye Mahallesi	321	17,8	61,0
Hasanpaşa Mahallesi	81	4,5	65,5
Mecidiye Mahallesi	9	0,5	66,0

Mehmet Akif Mahallesi	189	10,5	76,5
Mimar Sinan Mahallesi	159	8,8	85,3
Necip Fazıl Mahallesi	20	1,1	86,4
Orhangazi Mahallesi	49	2,7	89,1
Turgut Reis Mahallesi	166	9,2	98,3
Yavuz Selim Mahallesi	30	1,7	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

Şekil 19. *Sultanbeyli İlçesinde Hangi Mahallede İkamet Ettikleri Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

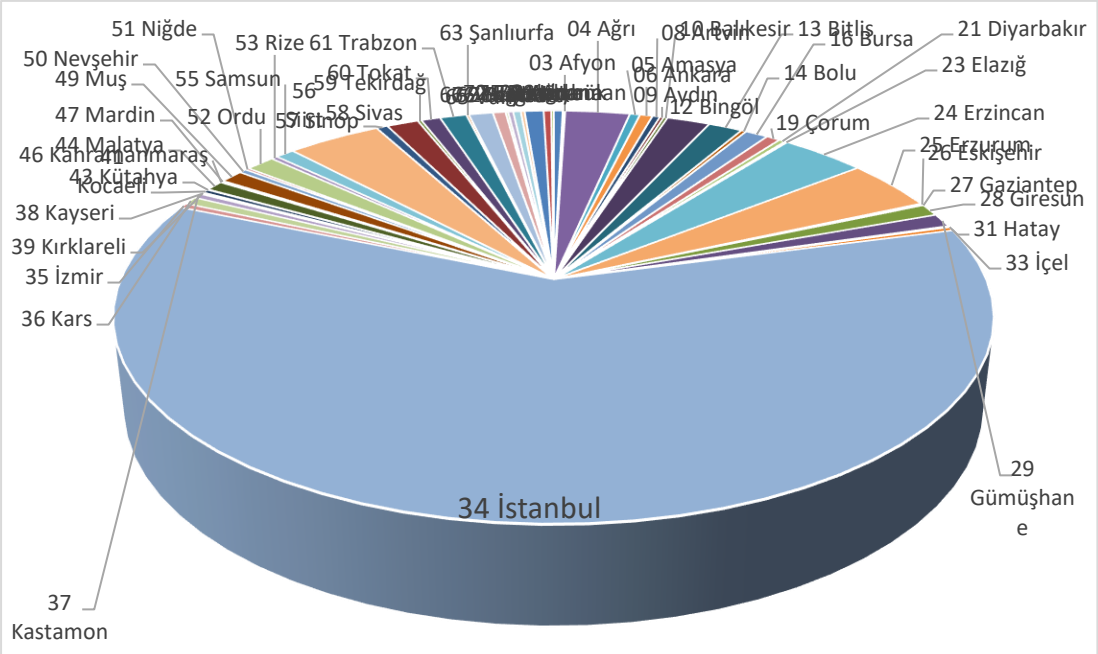
Tablo-19'a göre katılımcıların %15,7'si Abdurrahmangazi Mahallesinde, %6,9'u Adil Mahallesinde, %9,8'i Ahmet Yesevi Mahallesinde, %7,4'ü Akşemsettin Mahallesinde, %1,7'si Battalgazi Mahallesinde, %1,7'si Fatih Mahallesinde, %17,8'i Hamidiye Mahallesinde, %4,5'i Hasanpaşa Mahallesinde, %0,5'i Mecidiye Mahallesinde, %10,5'i Mehmet Akif Mahallesinde, %8,8'i Mimar Sinan Mahallesinde, %1,1'i Necip Fazıl Mahallesinde, %2,7'si Orhangazi Mahallesinde, %9,2'si Turgut Reis Mahallesinde, %1,7'si Yavuz Selim Mahallesinde ikamet etmektedirler. Katılımcıların çalışmaya Sultanbeyli ilçesinin 15 mahallesinden de katılım sağladığı görülmektedir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinden önce ikamet ettikleri son şehir durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 20. *Sultanbeyli İlçesinden Önce İkamet Ettikleri Son Şehir Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
01 Adana	7	0,4	0,4
02 Adıyaman	1	0,1	0,5
03 Afyon	1	0,1	0,6
04 Ağrı	51	2,8	3,4
05 Amasya	8	0,4	3,8
06 Ankara	10	0,5	4,3
08 Artvin	6	0,3	4,6
09 Aydın	3	0,2	4,8
10 Balıkesir	3	0,2	5,0
12 Bingöl	34	1,8	6,8
13 Bitlis	27	1,5	8,3
14 Bolu	4	0,2	8,5
16 Bursa	18	1,0	9,5
19 Çorum	11	0,6	10,1
21 Diyarbakır	5	0,3	10,4
23 Elazığ	2	0,1	10,5
24 Erzincan	67	3,7	14,2
25 Erzurum	72	4,0	18,2
26 Eskişehir	2	0,1	18,3
27 Gaziantep	1	0,1	18,4
28 Giresun	17	0,9	19,3
29 Gümüşhane	19	1,1	20,4
31 Hatay	2	0,1	20,5
33 İçel	5	0,3	20,8
34 İstanbul	1089	60,4	81,2
35 İzmir	7	0,4	81,6
36 Kars	11	0,6	82,2

37 Kastamonu	7	0,4	82,6
38 Kayseri	2	0,1	82,7
39 Kırklareli	1	0,1	82,8
41 Kocaeli	5	0,3	83,1
43 Kütahya	1	0,1	83,2
44 Malatya	14	0,8	84,0
46 Kahramanmaraş	1	0,1	84,1
47 Mardin	2	0,1	84,2
49 Muş	18	1,0	85,2
50 Nevşehir	6	0,3	85,5
51 Niğde	3	0,2	85,7
52 Ordu	23	1,3	87,0
53 Rize	5	0,3	87,3
55 Samsun	15	0,8	88,1
56 Siirt	74	4,1	92,2
57 Sinop	9	0,5	92,7
58 Sivas	25	1,4	94,1
59 Tekirdağ	3	0,2	94,3
60 Tokat	15	0,8	95,1
61 Trabzon	21	1,2	96,3
63 Şanlıurfa	2	0,1	96,4
65 Van	19	1,1	97,5
66 Yozgat	10	0,6	98,1
67 Zonguldak	2	0,1	98,2
69 Bayburt	4	0,2	98,4
72 Batman	6	0,3	98,7
74 Bartın	3	0,2	98,9
75 Ardahan	15	0,7	99,6
76 Iğdır	6	0,3	99,9
78 Karabük	2	0,1	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

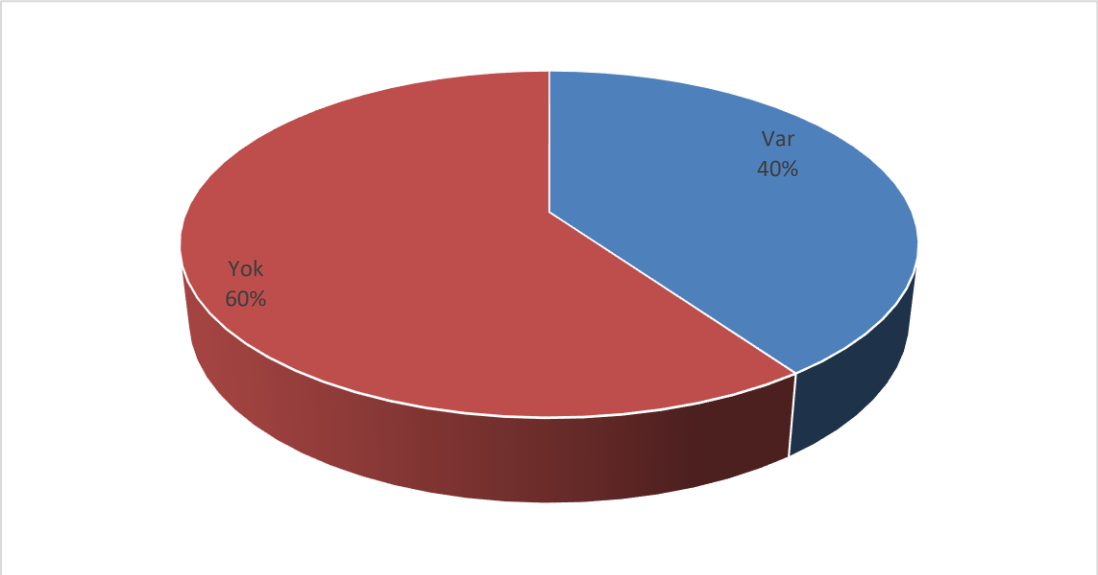
Şekil 20. *Sultanbeyli İlçesinden Önce İkamet Ettikleri Son Şehir Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-20'ye göre katılımcıların Sultanbeyli ilçesinden önce ikamet ettikleri son şehir olarak %0,4'ü Adana, %0,1'i Adıyaman, %0,1'i Afyon, %2,8'i Ağrı, %0,4'ü Amasya, %0,5'i Ankara, %0,3'ü Artvin, %0,2'si Aydın, %0,2'si Balıkesir, %1,8'i Bingöl, %1,5'i Bitlis, %0,2'si Bolu, %1,0'i Bursa, %0,6'sı Çorum, %0,3'ü Diyarbakır, %0,1'i Elazığ, %3,7'si Erzincan, %4,0'ü Erzurum, %0,1'i Eskişehir, %0,1'i Gaziantep, %0,9'u Giresun, %1,1'i Gümüşhane, %0,1'i Hatay, %0,3'ü İçel, %0,4'ü İzmir, %0,6'sı Kars, %0,4'ü Kastamonu, %0,1'i Kayseri, %0,1'i Kırklareli, %0,3'ü Kocaeli, %0,1'i Kütahya, %0,8'i Malatya, %0,1'i Kahramanmaraş, %0,1'i Mardin, %1,0'i Muş, %0,3'ü Nevşehir, %0,2'si Niğde, %1,3'ü Ordu, %0,3'ü Rize, %0,8'i Samsun, %4,1'i Siirt, %0,5'i Sinop, %1,4'ü Sivas, %0,2'si Tekirdağ, %0,8'i Tokat, %1,2'si Trabzon, %0,1'i Şanlıurfa, %1,1'i Van, %0,6'sı Yozgat, %0,1'i Zonguldak, %0,2'si Bayburt, %0,3'ü Batman, %0,2'si Bartın, %0,7'si Ardahan, %0,3'ü Iğdır, %0,1'i Karabük olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların Sultanbeyli ilçesine 56 farklı ilden göç ettikleri görülmektedir. Bu durum Bir metropol şehir olan İstanbul'un da gerçeğini küçük ölçekte Sultanbeyli ilçesinde göstermektedir. Sultanbeyli ilçesinin Türkiye'nin birçok şehrinden göç alan bir şehir olduğu da görülmektedir. Katılımcıların %60,4'ü ise İstanbul ilinde doğup büyüdüğünü bu yüzden Sultanbeyli ilçesine başka bir ilden gelmediğini belirtmiştir.

Çalışma için katılımcıların Kendilerine/ailelerine ait bir aracı bulunması durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 21. *Kendilerine/Ailelerine Ait Aracın Bulunma Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Var	725	40,2	40,2
Yok	1077	59,8	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

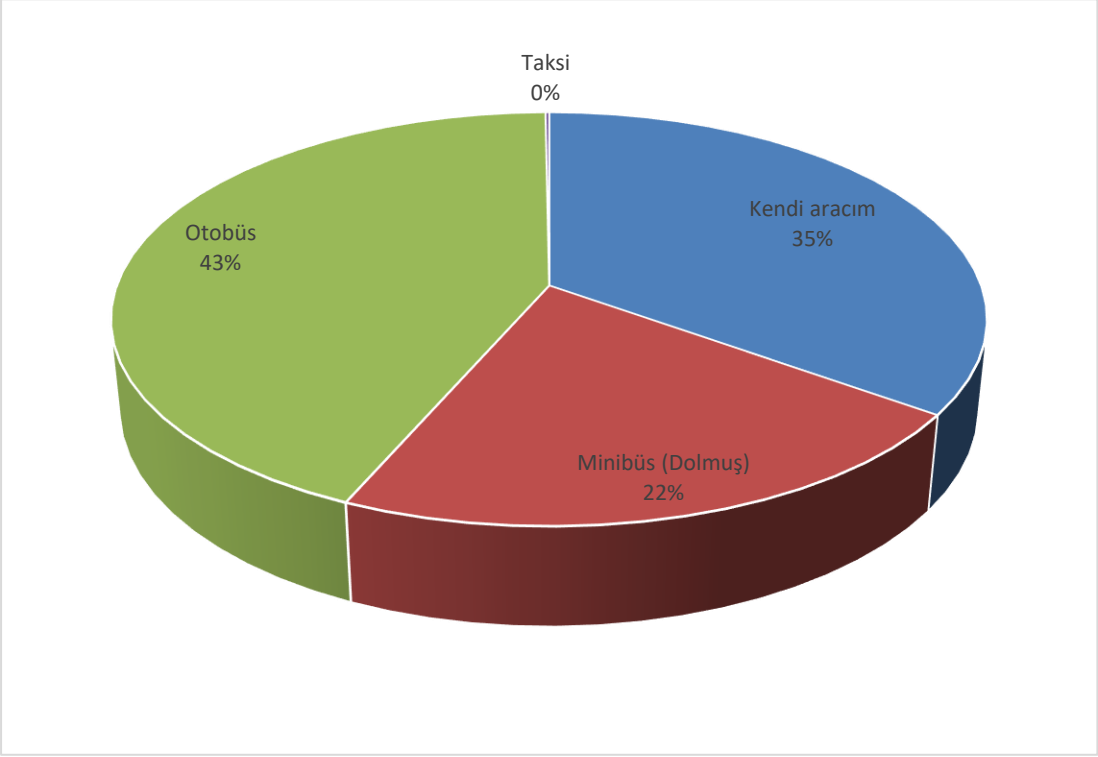
Şekil 21. *Kendilerine/Ailelerine Ait Aracın Bulunma Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-21'e göre katılımcıların %40,2'si "Kendilerine/ailelerine ait aracın bulunduğu"nu belirtirken, %59,8'i "Kendilerine/ailelerine ait aracın bulunmadığı"nı belirtmiştir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde bir yerden bir yere giderken tercih edilen vasıta türü durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 22. *Sultanbeyli ilçesinde bir yerden bir yere giderken tercih edilen vasıta türüne Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Kendi aracım	629	34,9	34,9
Minibüs (Dolmuş)	390	21,6	56,5
Otobüs	780	43,3	99,8
Taksi	3	0,2	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

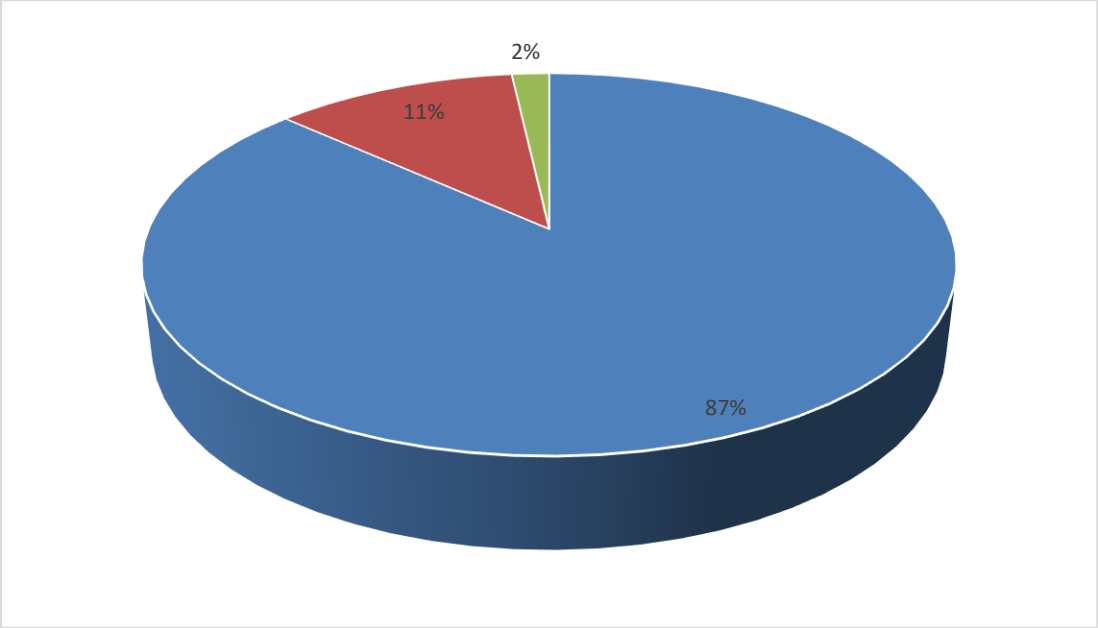
Şekil 22. *Sultanbeyli ilçesinde bir yerden bir yere giderken tercih edilen vasıta türüne Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-22'ye göre katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde bir yerden bir yere giderken tercih edilen vasıta türü olarak %34,9'u "Kendi aracını", %21,6'sı "Minibüs" (dolmuş), %43,3'ü "Otobüs" ve %0,2'si ise "Taksi"yi tercih etmektedir. Katılımcıların %65,1'i Sultanbeyli ilçesinde bir yerden bir yere giderken toplu taşıma tercih etmektedir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde olmasını istediğiniz ulaşım türü durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 23. *Sultanbeyli ilçesinde olmasını istediğiniz ulaşım türüne Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Metro	207	11,5	11,5
Metrobüs	32	1,8	13,3
Her ikisi	1563	86,7	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

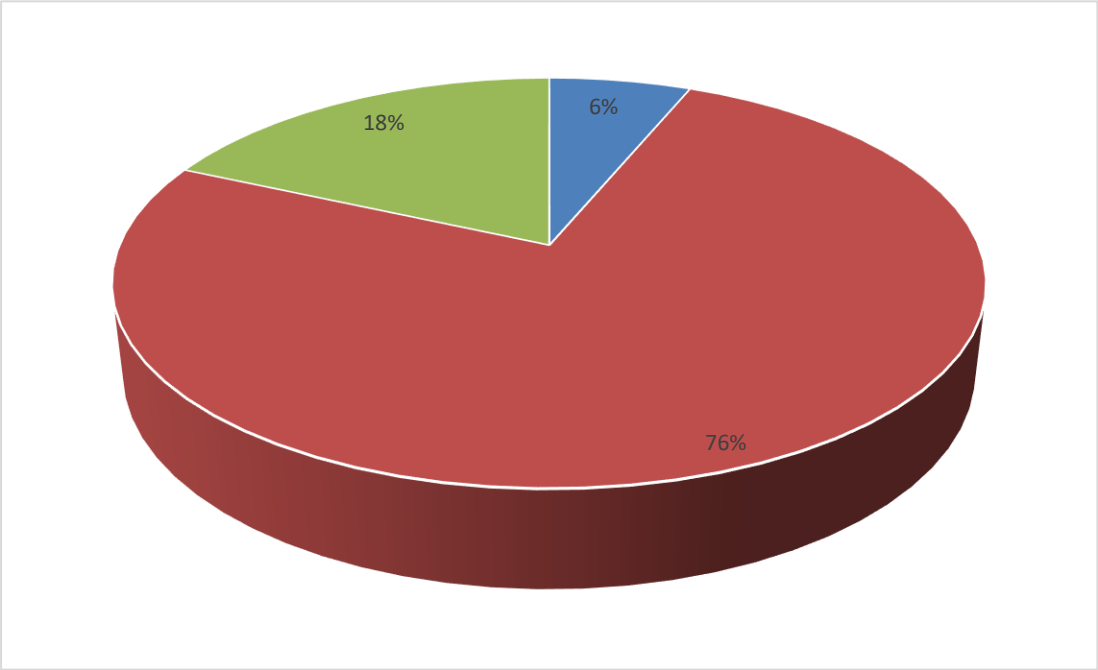
Şekil 23. *Sultanbeyli ilçesinde olmasını istediğiniz ulaşım türüne Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-23'e göre katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde olmasını istediğiniz ulaşım türü olarak %11,5'i sadece "Metro" olmasını isterken, %1,8'i sadece "Metrobüs" olmasını istemektedir. Katılımcıların %86,7'si ise "Metro ve Metrobüs"ün birlikte olmasını istemektedirler. Katılımcılar büyük oranda (%86,7) Sultanbeyli ilçesi için Metro ve Metrobüsün yalnız halde yeterli olmayacağını belirtirken Metro ve Metrobüsün ikisinin aynı anda Sultanbeyli ilçesinde olmasını istemektedirler.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesi sınırları içerisinden geçen TEM Otoyolu ve bağlantı yolları ile Kuzey Marmara Otoyolu ve bağlantı yolları özellikle diğer şehirlere ulaşım açısından kolaylık sağladığı görüşü durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 24. *Sultanbeyli İlçesi Sınırları İçerisinden Geçen TEM Otoyolu ve Bağlantı Yolları ile Kuzey Marmara Otoyolu ve Bağlantı Yolları Özellikle Diğer Şehirlere Ulaşım Açısından Kolaylık Sağladığı Görüşü Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Çok	1359	75,4	75,4
Orta	330	18,3	93,7
Az	113	6,3	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

Şekil 24. *Sultanbeyli İlçesi Sınırları İçerisinden Geçen TEM Otoyolu ve Bağlantı Yolları ile Kuzey Marmara Otoyolu ve Bağlantı Yolları Özellikle Diğer Şehirlere Ulaşım Açısından Kolaylık Sağladığı Görüşü Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

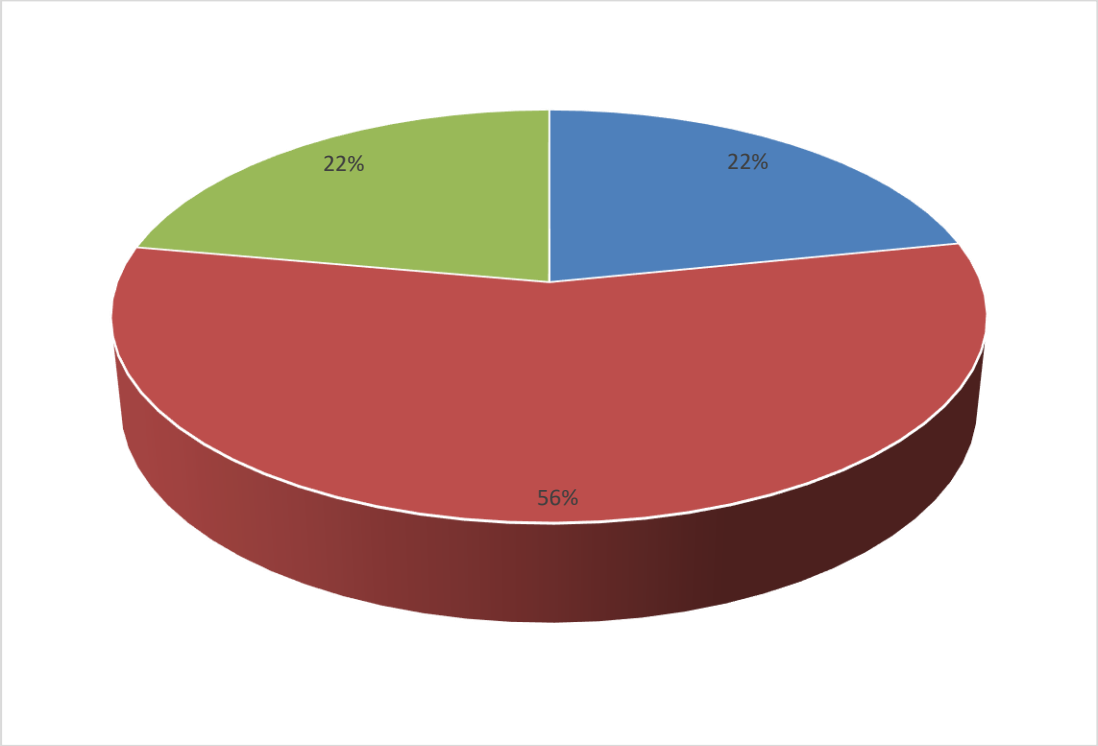
Tablo-24'e göre katılımcıların %75,4'ü Sultanbeyli ilçesi sınırları içerisinden geçen TEM Otoyolu ve bağlantı yolları ile Kuzey Marmara Otoyolu ve bağlantı yolları özellikle diğer şehirlere ulaşım açısından "çok" kolaylık sağladığını belirtirken, %18,3'ü "orta" kolaylık sağladığını ve %6,3'ü ise "az" kolaylık sağladığını belirtmişlerdir. Katılımcılar büyük oranda (%75,4) Sultanbeyli ilçesi sınırları içerisinden geçen TEM Otoyolu ve bağlantı

yolları ile Kuzey Marmara Otoyolu ve bağlantı yolları özellikle diğer şehirlere ulaşım açısından kolaylık sağladığını belirtmektedirler.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 25. *Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Çok	1010	56,1	56,1
Orta	399	22,1	78,2
Az	393	21,8	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

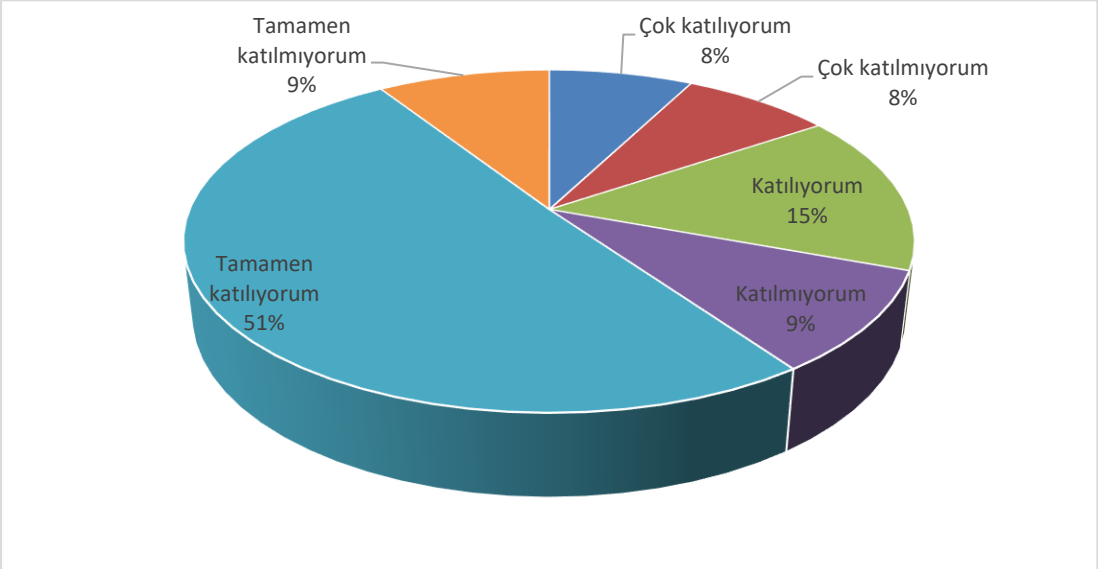
Şekil 25. *Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-25'e göre katılımcıların %56,1'i Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet durumunu "çok memnunum" olarak belirtirken, %22,1'i "orta derecede memnunum" ve %21,8'i "Az memnunum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %56,1'i olarak yarıdan fazlası Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnundur.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinin yaşam alanı olarak çekiciliği olması durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 26. *Sultanbeyli İlçesinin Yaşam Alanı Olarak Çekiciliği Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	913	50,7	50,7
Çok katılıyorum	137	7,6	58,3
Katılıyorum	272	15,1	73,4
Katılmıyorum	173	9,6	83,0
Çok katılmıyorum	143	7,9	90,9
Tamamen katılmıyorum	164	9,1	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

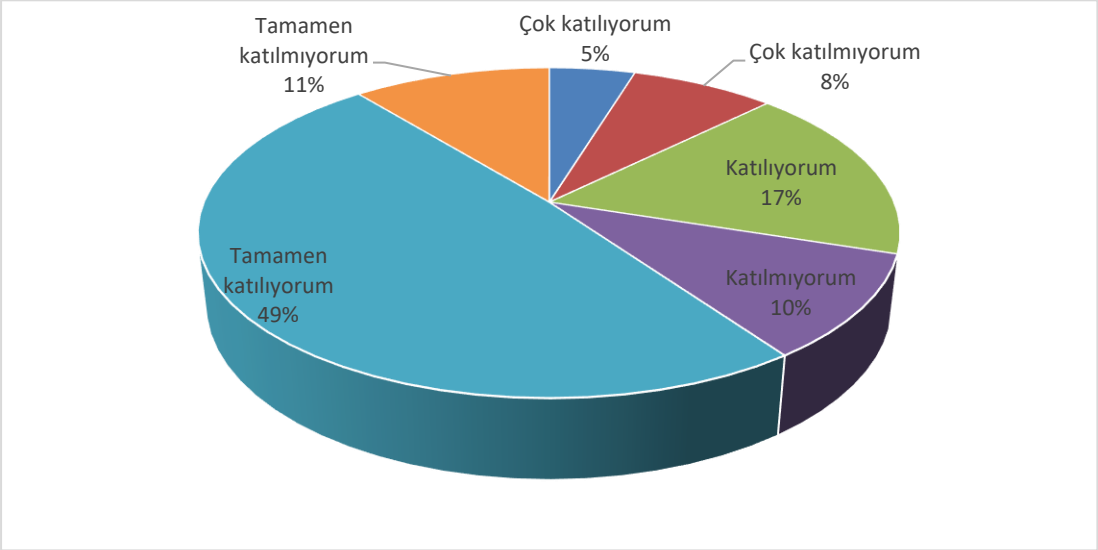
Şekil 26.*Sultanbeyli İlçesinin Yaşam Alanı Olarak Çekiciliği Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-26'ya göre katılımcıların %50,7'si Sultanbeyli ilçesinin yaşam alanı olarak Çekiciliği olması durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %7,6'sı "Çok katılıyorum", %15,1'i "Katılıyorum", %9,6'sı "Katılmıyorum", %7,9'u "Çok katılmıyorum" ve %9,1'i "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %73,4'ü Sultanbeyli ilçesini çekici bir yaşam alanı olarak kabul etmektedir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesi Çocuk yetiştirmeye uygunluk durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 27 .*İlçesi Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	882	48,9	48,9
Çok katılıyorum	85	4,7	53,6
Katılıyorum	312	17,3	70,9
Katılmıyorum	184	10,3	81,2
Çok katılmıyorum	143	7,9	89,1
Tamamen katılmıyorum	196	10,9	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

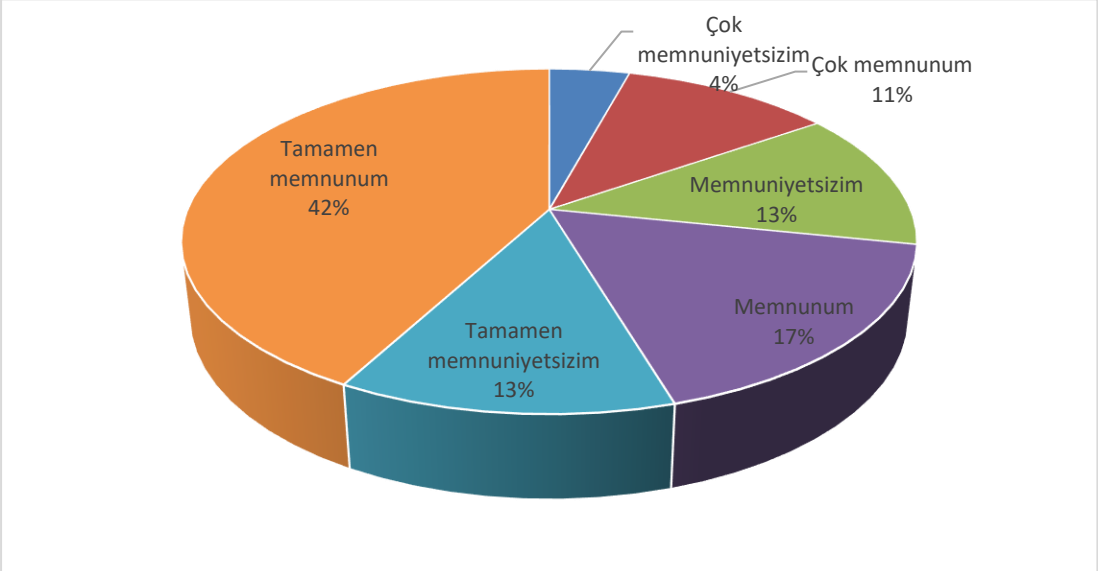
Şekil 27. *Sultanbeyli İlçesi Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-27'ye göre katılımcıların %48,9'u Sultanbeyli ilçesi Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %4,7'si "Çok katılıyorum", %17,3'ü "Katılıyorum", %10,3'ü "Katılmıyorum", %7,9'u "Çok katılmıyorum" ve %10,9'u "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %70,9'u Sultanbeyli ilçesini çocuk yetiştirmeye uygun olarak kabul etmektedir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesi kent mimarisi hakkındaki memnuniyet düzeyi durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 28. *Sultanbeyli İlçesi Kent Mimarisi Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	759	42,1	42,1
Çok katılıyorum	200	11,2	53,3
Katılıyorum	309	17,1	70,4
Katılmıyorum	233	12,9	83,3
Çok katılmıyorum	76	4,2	87,5
Tamamen katılmıyorum	225	12,5	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

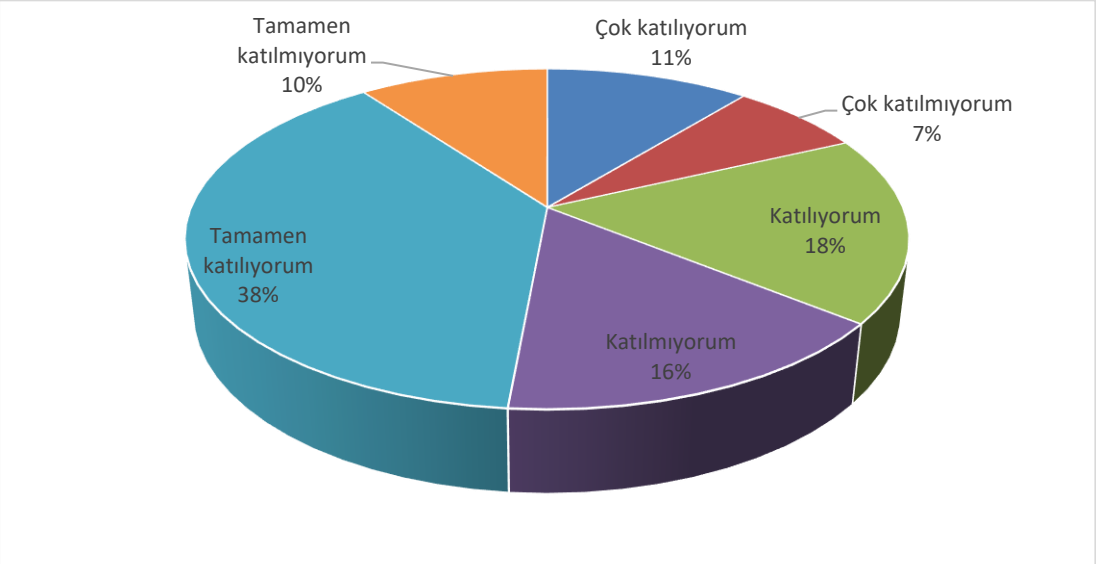
Şekil 28. *Sultanbeyli İlçesi Kent Mimarisi Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-28'e göre katılımcıların %42,1'i Sultanbeyli ilçesi Kent Mimarisi Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %11,2'si "Çok katılıyorum", %17,1'i "Katılıyorum", %12,9'u "Katılmıyorum", %4,2'si "Çok katılmıyorum" ve %12,5'i "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %70,4'ü Sultanbeyli ilçesini kent mimarisi hakkında memnun olduklarını belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesi konut edinme imkânlarının yeterlilik durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 29. *Sultanbeyli İlçesi Konut Edinme İmkânlarının Yeterlilik Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	693	38,5	38,5
Çok katılıyorum	196	10,9	49,4
Katılıyorum	320	17,8	67,2
Katılmıyorum	282	15,5	82,7
Çok katılmıyorum	129	7,2	89,9
Tamamen katılmıyorum	182	10,1	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

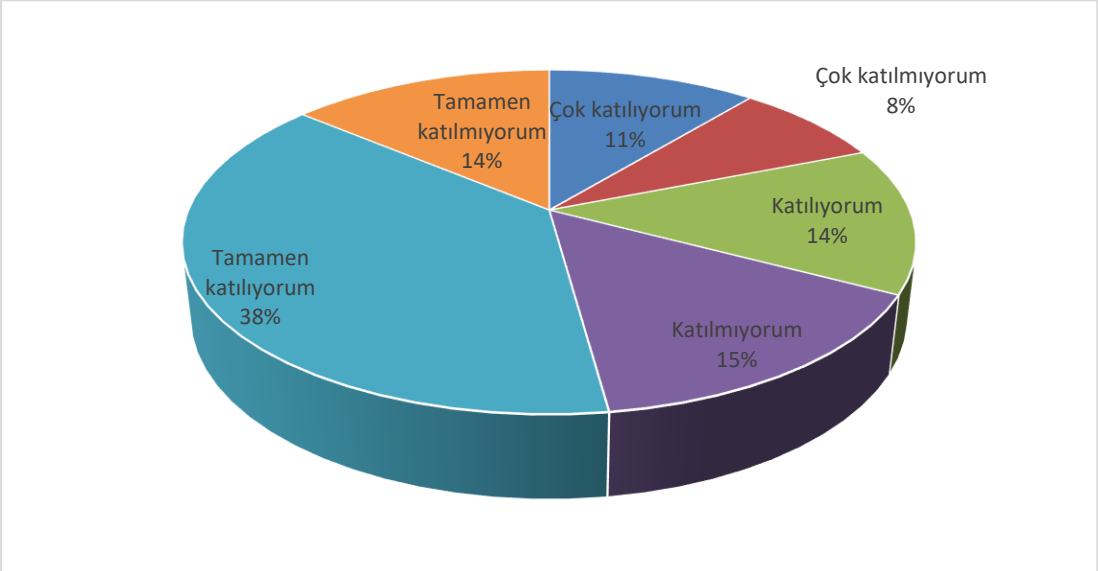
Şekil 29. *Sultanbeyli İlçesi Konut Edinme İmkânlarının Yeterlilik Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-29'a göre katılımcıların %38,5'i Sultanbeyli ilçesi konut edinme imkânlarının yeterlilik durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %10,9'u "Çok katılıyorum", %17,8'i "Katılıyorum", %15,5'i "Katılmıyorum", %7,2'si "Çok katılmıyorum" ve %10,1'i "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %67,2'si Sultanbeyli ilçesinin konut edinme imkânlarının yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesi konut yapı durumunun iyiliği durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 30. *Sultanbeyli İlçesi Konut Yapı Durumunun İyiliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları,*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	690	38,3	38,3
Çok katılıyorum	198	11,0	49,3
Katılıyorum	248	13,8	63,1
Katılmıyorum	272	15,1	78,2
Çok katılmıyorum	144	8,0	86,2
Tamamen katılmıyorum	250	13,8	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

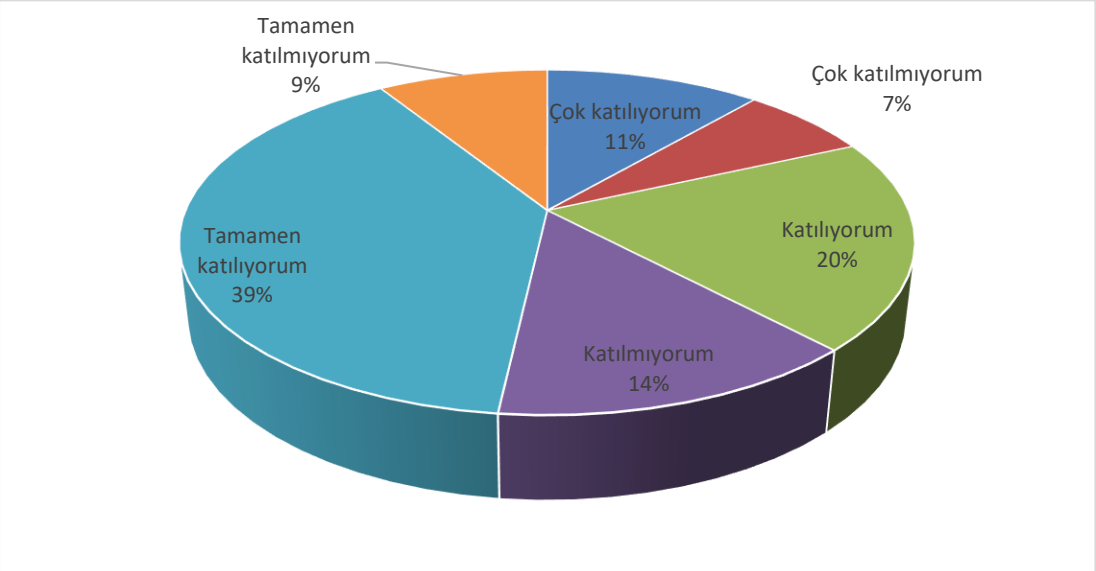
Şekil 30.*Sultanbeyli İlçesi Konut Yapı Durumunun İyiliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-30'a göre katılımcıların %38,3'ü Sultanbeyli ilçesi konut yapı durumunun iyiliği durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %11,0'i "Çok katılıyorum", %13,8'i "Katılıyorum", %15,1'i "Katılmıyorum", %8,0'i "Çok katılmıyorum" ve %13,8'i "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %63,1'i Sultanbeyli ilçesinin konut yapı durumunun iyi olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesi konutların oda genişliği durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 31.*Sultanbeyli İlçesi Konutların Oda Genişliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	708	39,3	39,3
Çok katılıyorum	204	11,3	50,6
Katılıyorum	356	19,8	70,4
Katılmıyorum	249	13,8	84,2
Çok katılmıyorum	124	6,9	91,1
Tamamen katılmıyorum	161	8,9	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

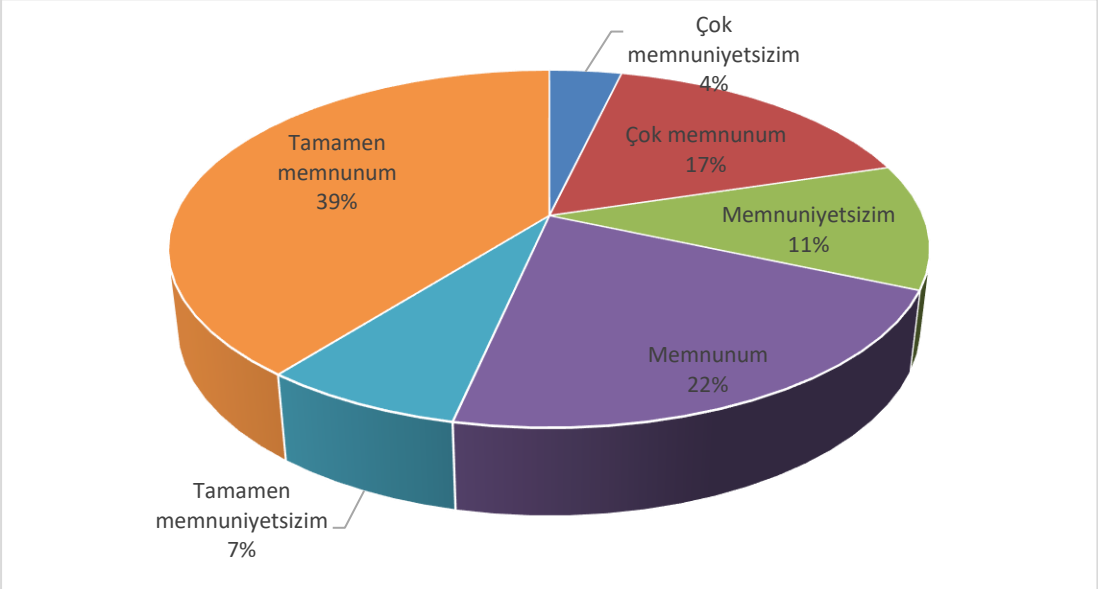
Şekil 31. *Sultanbeyli İlçesi Konutların Oda Genişliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-31'e göre katılımcıların %39,3'ü Sultanbeyli ilçesinde konutların oda genişliği durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %11,3'ü "Çok katılıyorum", %19,8'i "Katılıyorum", %13,8'i "Katılmıyorum", %6,9'u "Çok katılmıyorum" ve %8,9'u "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %70,4'ü Sultanbeyli ilçesinde konutların odalarının geniş olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde oturduğu konuttan memnuniyet düzeyi durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 32. *Sultanbeyli İlçesinde Oturduğu Konuttan Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	710	39,4	39,4
Çok katılıyorum	299	16,6	56,0
Katılıyorum	393	21,8	77,8
Katılmıyorum	204	11,3	89,1
Çok katılmıyorum	66	3,7	92,8
Tamamen katılmıyorum	130	7,2	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

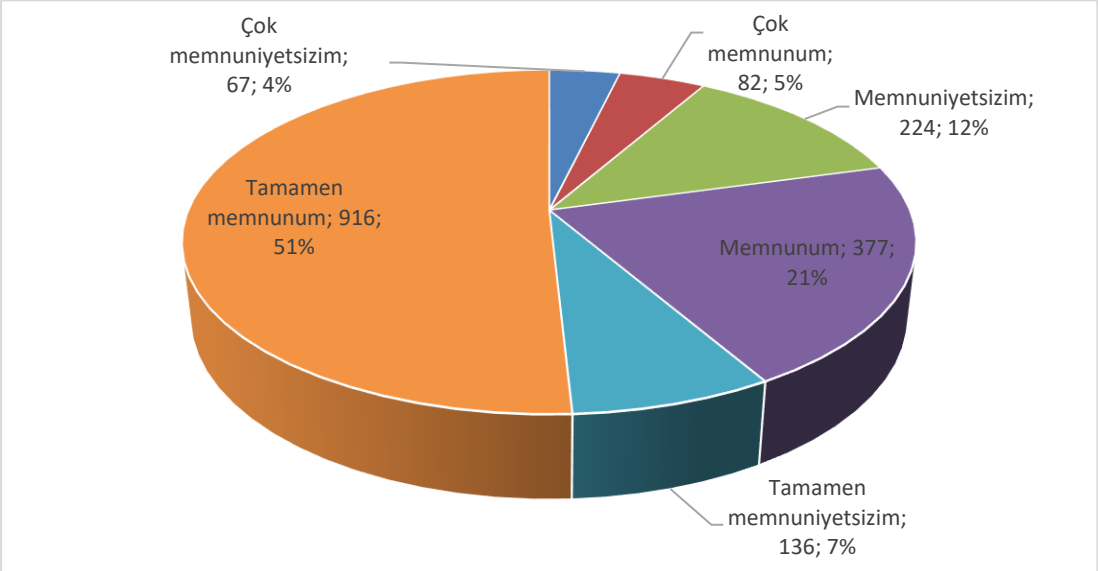
Şekil 32. *Sultanbeyli İlçesinde Oturduğu Konuttan Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-32'ye göre katılımcıların %39,4'ü Sultanbeyli ilçesinde oturduğu konuttan memnuniyet düzeyi durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %16,6'sı "Çok katılıyorum", %21,8'i "Katılıyorum", %11,3'ü "Katılmıyorum", %3,7'si "Çok katılmıyorum" ve %7,2'si "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %77,8'i Sultanbeyli ilçesinde oturduğu konuttan memnun olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesindeki kamu hizmetlerinin kalitesi hakkındaki memnuniyet düzeyi durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 33. *Sultanbeyli İlçesindeki Kamu Hizmetlerinin Kalitesi Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	916	50,8	50,8
Çok katılıyorum	82	4,6	55,4
Katılıyorum	377	20,9	76,3
Katılmıyorum	224	12,4	88,7
Çok katılmıyorum	67	3,7	92,4
Tamamen katılmıyorum	136	7,6	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

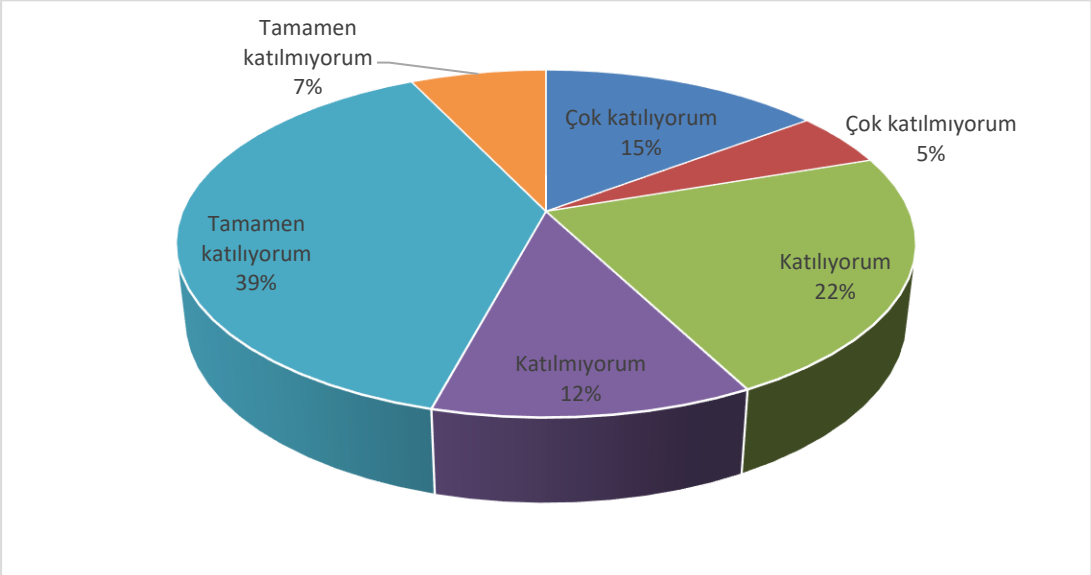
Şekil 33. *Sultanbeyli İlçesindeki Kamu Hizmetlerinin Kalitesi Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-33'e göre katılımcıların %50,8'i Sultanbeyli ilçesinde kamu hizmetlerinin kalitesi hakkındaki memnuniyet düzeyi durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %4,6'sı "Çok katılıyorum", %20,9'u "Katılıyorum", %12,4'ü "Katılmıyorum", %3,7'si "Çok katılmıyorum" ve %7,6'sı "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %76,3'ü Sultanbeyli ilçesindeki kamu hizmetlerinin kalitesinden memnun olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde gürültü kirliliğinin düşük olması durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 34. *Sultanbeyli İlçesinde Gürültü Kirliliğinin Düşük Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	698	38,7	38,7
Çok katılıyorum	265	14,7	53,4
Katılıyorum	407	22,6	76,0
Katılmıyorum	213	11,8	87,8
Çok katılmıyorum	91	5,1	92,9
Tamamen katılmıyorum	128	7,1	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

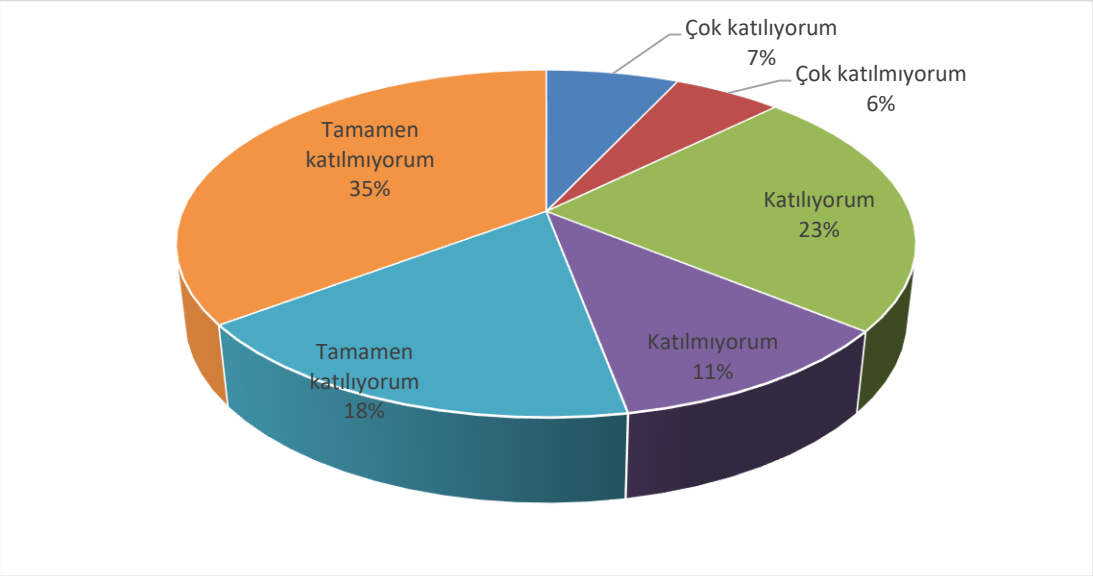
Şekil 34. *Sultanbeyli İlçesinde Gürültü Kirliliğinin Düşük Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-34'e göre katılımcıların %38,7'si Sultanbeyli ilçesinde gürültü kirliliğinin düşük olması durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %14,7'si "Çok katılıyorum", %22,6'sı "Katılıyorum", %11,8'i "Katılmıyorum", %5,1'i "Çok katılmıyorum" ve %7,1'i "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %76,0'sı Sultanbeyli ilçesinde gürültü kirliliğinin düşük olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde nüfus yoğunluğunun yüksek olması durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 35. *Sultanbeyli İlçesinde Nüfus Yoğunluğunun Yüksek Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	318	17,6	17,6
Çok katılıyorum	125	6,9	24,5
Katılıyorum	420	23,3	47,8
Katılmıyorum	201	11,2	59,0
Çok katılmıyorum	102	5,7	64,7
Tamamen katılmıyorum	636	35,3	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

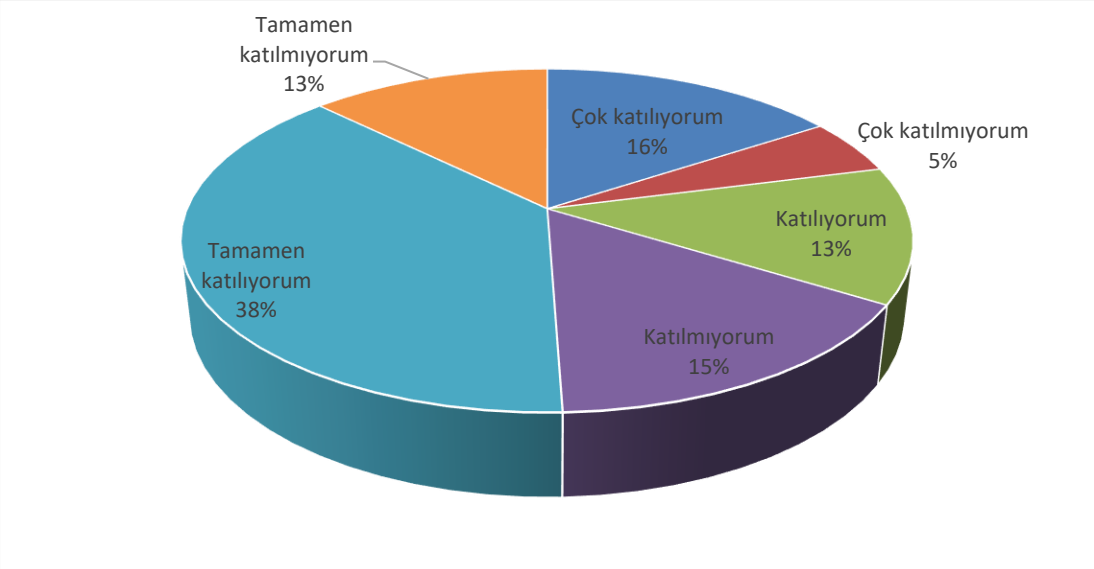
Şekil 35.*Sultanbeyli İlçesinde Nüfus Yoğunluğunun Yüksek Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-35'e göre katılımcıların %17,6'sı Sultanbeyli ilçesinde nüfus yoğunluğunun yüksek olması durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %6,9'u "Çok katılıyorum", %23,3'ü "Katılıyorum", %11,2'si "Katılmıyorum", %5,7'si "Çok katılmıyorum" ve %35,3'ü "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %47,8'si Sultanbeyli ilçesinde nüfus yoğunluğunun yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde altyapı ve çevre düzeninin yeterlilik durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 36.*Sultanbeyli İlçesinde Altyapı ve Çevre Düzeninin Yeterlilik Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	683	37,9	37,9
Çok katılıyorum	284	15,8	53,7
Katılıyorum	231	12,8	66,5
Katılmıyorum	282	15,6	82,1
Çok katılmıyorum	94	5,2	87,3
Tamamen katılmıyorum	228	12,7	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

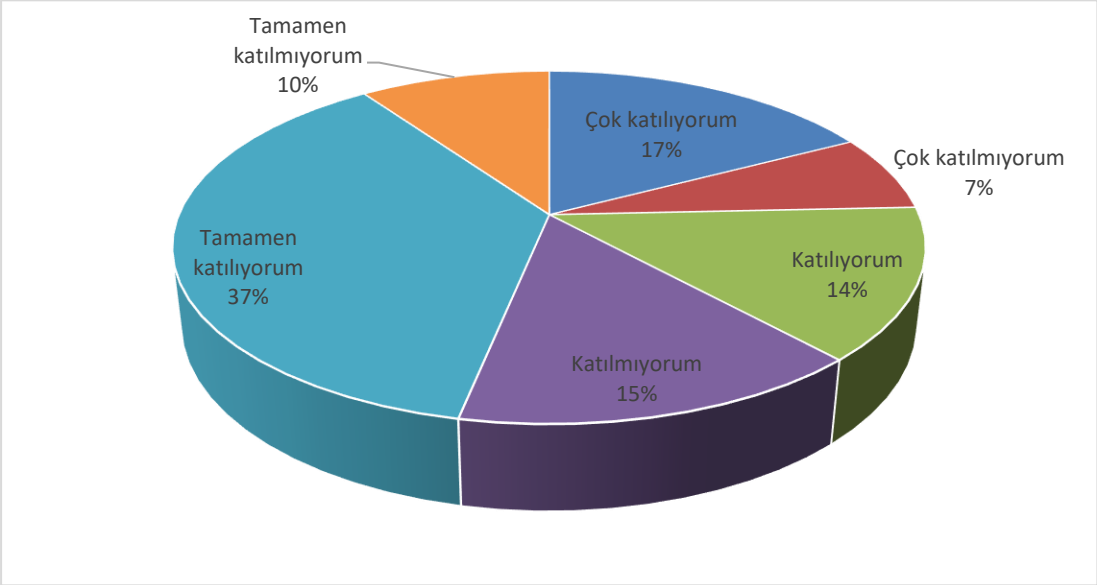
Şekil 36.*Sultanbeyli İlçesinde Altyapı ve Çevre Düzeninin Yeterlilik Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-36'ya göre katılımcıların %37,9'u Sultanbeyli ilçesinde altyapı ve çevre düzeninin yeterlilik durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %15,8'i "Çok katılıyorum", %12,8'i "Katılıyorum", %15,6'sı "Katılmıyorum", %5,2'si "Çok katılmıyorum" ve %12,7'si "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %66,5'i Sultanbeyli ilçesinde altyapı ve çevre düzeninin yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde suç oranının düşüklüğü durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 37.*Sultanbeyli İlçesinde Suç Oranının Düşüklüğü Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	667	37,0	37,0
Çok katılıyorum	312	17,3	54,3
Katılıyorum	250	13,9	68,2
Katılmıyorum	271	15,0	83,2
Çok katılmıyorum	126	7,0	90,2
Tamamen katılmıyorum	176	9,8	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

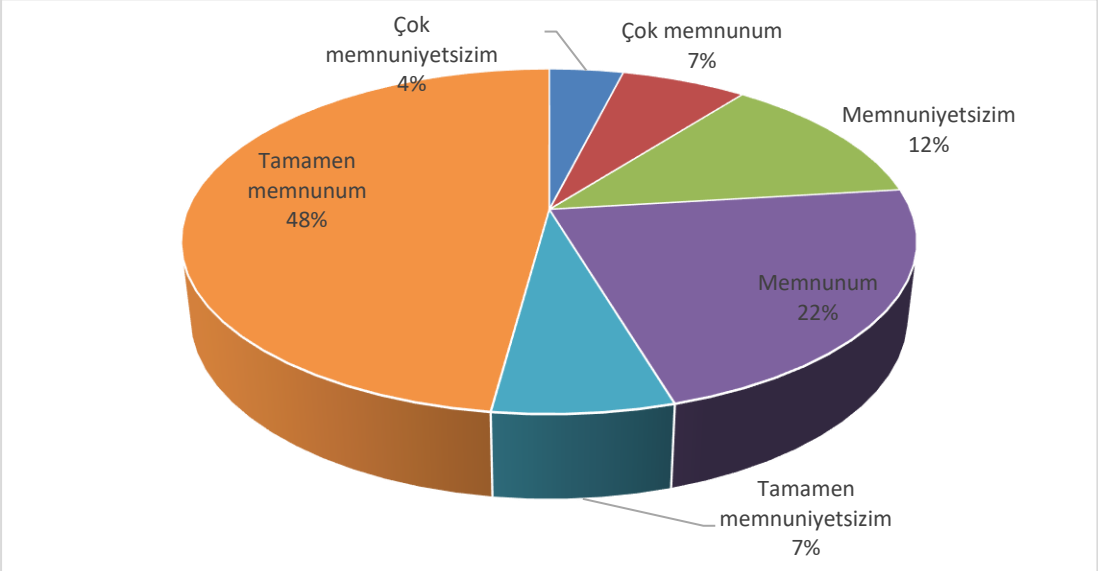
Şekil 37.*Sultanbeyli İlçesinde Suç Oranının Düşüklüğü Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-37'ye göre katılımcıların %37,0'si Sultanbeyli ilçesinde suç oranının düşüklüğü durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %17,3'ü "Çok katılıyorum", %13,9'u "Katılıyorum", %15,0'i "Katılmıyorum", %7,0'si "Çok katılmıyorum" ve %9,8'i "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %68,2'si Sultanbeyli ilçesinde suç oranının düşük olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde kent güvenliği hakkındaki memnuniyet düzeyi durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 38.*Sultanbeyli İlçesinde Kent Güvenliği Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	863	47,9	47,9
Çok katılıyorum	119	6,6	54,5
Katılıyorum	402	22,3	76,8
Katılmıyorum	227	12,6	89,4
Çok katılmıyorum	70	3,9	93,3
Tamamen katılmıyorum	121	6,7	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

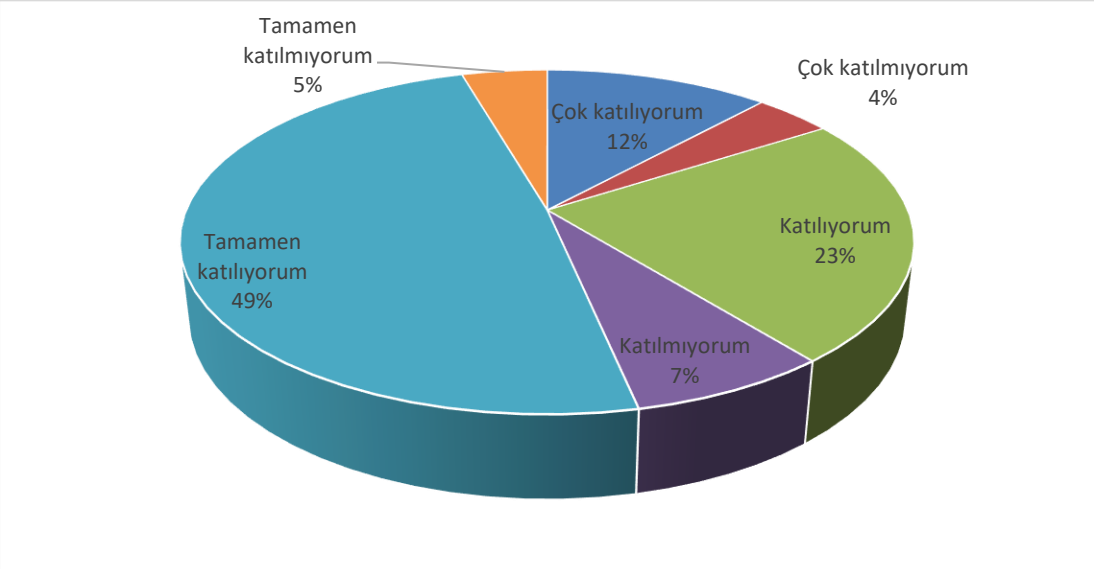
Şekil 38.*Sultanbeyli İlçesinde Kent Güvenliği Hakkındaki Memnuniyet Düzeyi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-38'e göre katılımcıların %47,9'u Sultanbeyli ilçesinde kent güvenliği hakkındaki memnuniyet düzeyi durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %6,6'sı "Çok katılıyorum", %22,3'ü "Katılıyorum", %12,6'sı "Katılmıyorum", %3,9'u "Çok katılmıyorum" ve %6,7'si "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %76,8'i Sultanbeyli ilçesinde kent güvenliğinin sağlandığını belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimleri kentin güvenliğini sağlamakta başarılı olması durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 39.*Sultanbeyli İlçesinde Emniyet Birimleri Kentin Güvenliğini Sağlamakta Başarılı Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	880	48,8	48,8
Çok katılıyorum	213	11,8	60,6
Katılıyorum	419	23,3	83,9
Katılmıyorum	135	7,5	91,4
Çok katılmıyorum	74	4,1	95,5
Tamamen katılmıyorum	81	4,5	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

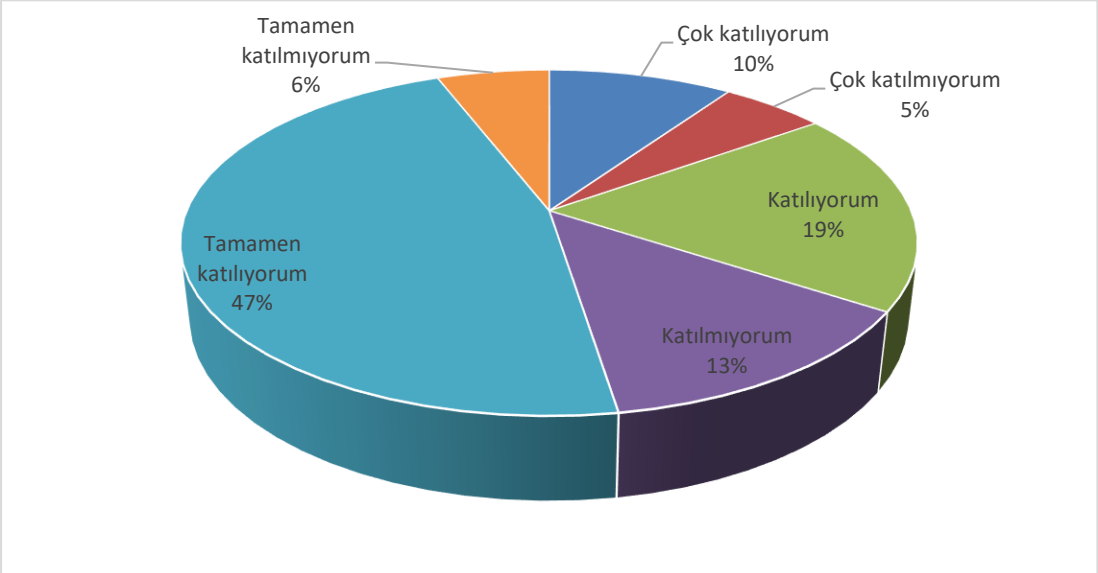
Şekil 39.*Sultanbeyli İlçesinde Emniyet Birimleri Kentin Güvenliğini Sağlamakta Başarılı Olması Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-39'a göre katılımcıların %48,8'i Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimleri kentin güvenliğini sağlamakta başarılı olması durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %11,8'i "Çok katılıyorum", %23,3'ü "Katılıyorum", %7,5'i "Katılmıyorum", %4,1'i "Çok katılmıyorum" ve %4,5'i "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %83,9'u Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimlerinin kentin güvenliğini sağlamakta başarılı olduklarını belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde trafik güvenliği durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 40.*Sultanbeyli İlçesi Trafik Güvenliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	840	46,4	46,4
Çok katılıyorum	174	9,7	56,1
Katılıyorum	343	19,0	75,1
Katılmıyorum	240	13,3	88,4
Çok katılmıyorum	99	5,7	94,1
Tamamen katılmıyorum	106	5,9	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

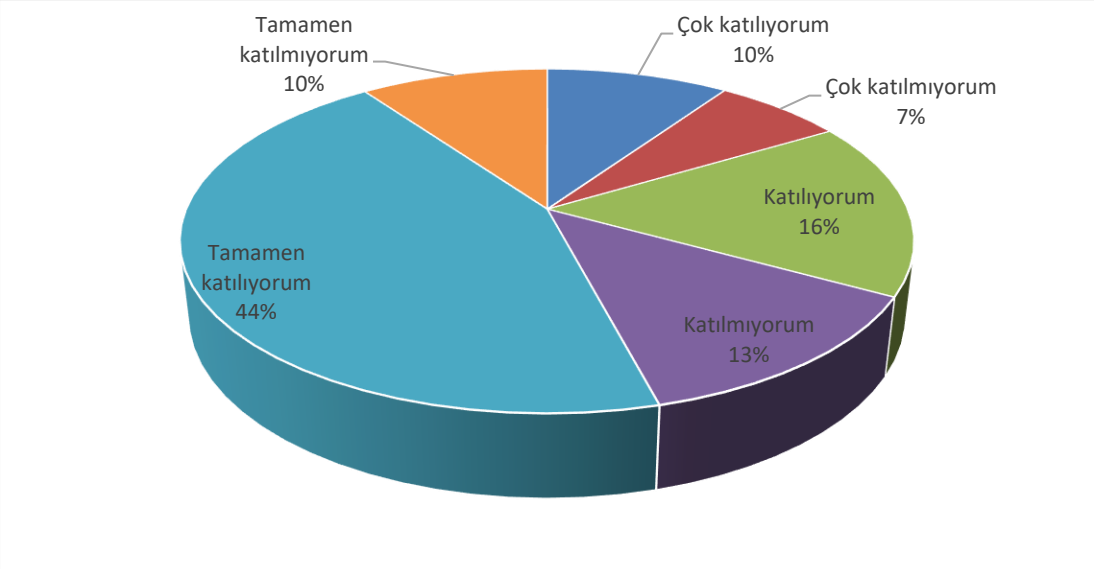
Şekil 40. *Sultanbeyli İlçesi Trafik Güvenliği Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-40'a göre katılımcıların %46,4'ü Sultanbeyli ilçesi trafik güvenliği durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %9,7'si "Çok katılıyorum", %19,0'u "Katılıyorum", %13,3'ü "Katılmıyorum", %5,7'si "Çok katılmıyorum" ve %5,9'u "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %75,1'i Sultanbeyli ilçesinde trafik güvenliğinin sağlandığını belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde okulların kaliteli eğitim vermesi durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 41.*Sultanbeyli İlçesinde Okulların Kaliteli Eğitim Vermesi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	797	44,2	44,2
Çok katılıyorum	173	9,6	53,8
Katılıyorum	299	16,6	70,4
Katılmıyorum	232	12,9	83,3
Çok katılmıyorum	123	6,8	90,1
Tamamen katılmıyorum	178	9,9	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

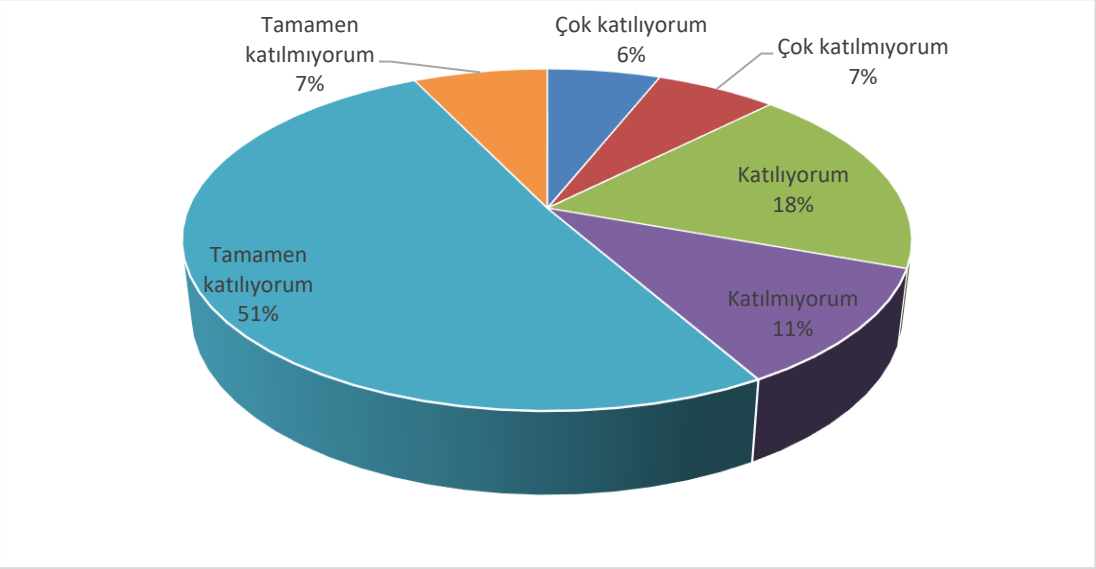
Şekil 41.*Sultanbeyli İlçesinde Okulların Kaliteli Eğitim Vermesi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-41'e göre katılımcıların %44,2'si Sultanbeyli ilçesinde okulların kaliteli eğitim vermesi durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %9,6'sı "Çok katılıyorum", %19,6'sı "Katılıyorum", %12,9'u "Katılmıyorum", %6,8'i "Çok katılmıyorum" ve %9,9'u "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %70,4'ü Sultanbeyli ilçesinde okulların kaliteli eğitim hizmeti verdiklerini belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde sağlık kuruluşlarının kaliteli sağlık hizmeti vermesi durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 42.*Sultanbeyli İlçesinde Sağlık Kuruluşlarının Kaliteli Sağlık Hizmeti Vermesi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	921	51,1	51,1
Çok katılıyorum	108	6,0	57,1
Katılıyorum	327	18,1	75,2
Katılmıyorum	202	11,2	86,4
Çok katılmıyorum	116	6,4	92,8
Tamamen katılmıyorum	128	7,2	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

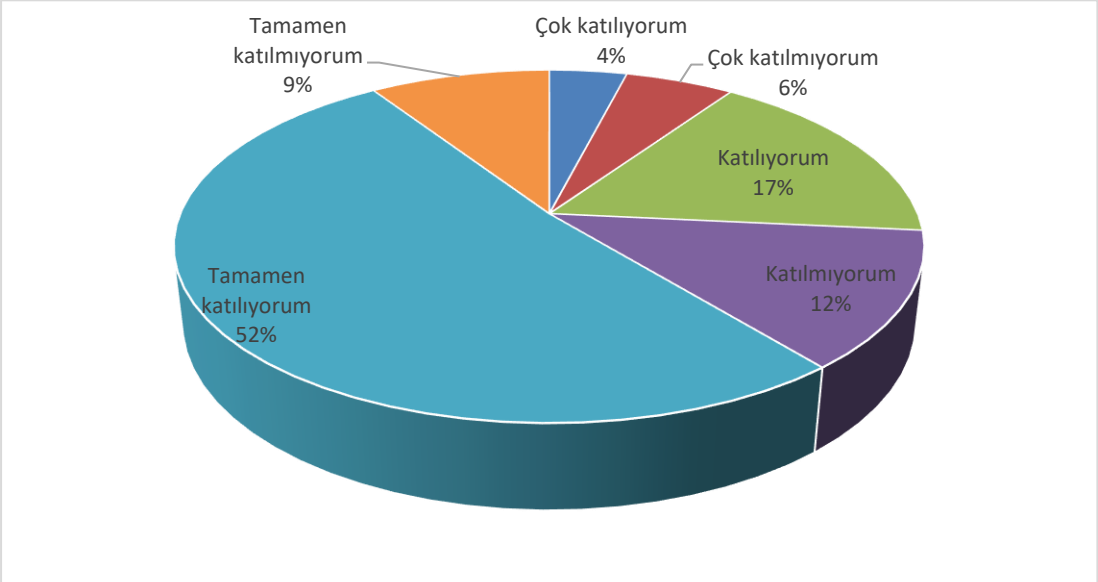
Şekil 42. *Sultanbeyli İlçesinde Sağlık Kuruluşlarının Kaliteli Sağlık Hizmeti Vermesi Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-42'ye göre katılımcıların %51,1'i Sultanbeyli ilçesinde sağlık kuruluşlarının kaliteli sağlık hizmeti vermesi durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %6,0'sı "Çok katılıyorum", %18,1'i "Katılıyorum", %11,2'si "Katılmıyorum", %6,4'ü "Çok katılmıyorum" ve %7,2'si "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %75,2'si Sultanbeyli ilçesinde sağlık kuruluşlarının kaliteli sağlık hizmeti verdiklerini belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde sosyal ve kültürel (sinema, tiyatro vb.) hizmetlere erişim kolaylığı durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 43. *Sultanbeyli İlçesinde Sosyal ve Kültürel (Sinema, Tiyatro vb.) Hizmetlere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	931	51,7	51,7
Çok katılıyorum	72	4,0	55,7
Katılıyorum	305	16,9	72,6
Katılmıyorum	226	12,5	85,1
Çok katılmıyorum	101	5,6	90,7
Tamamen katılmıyorum	167	9,3	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

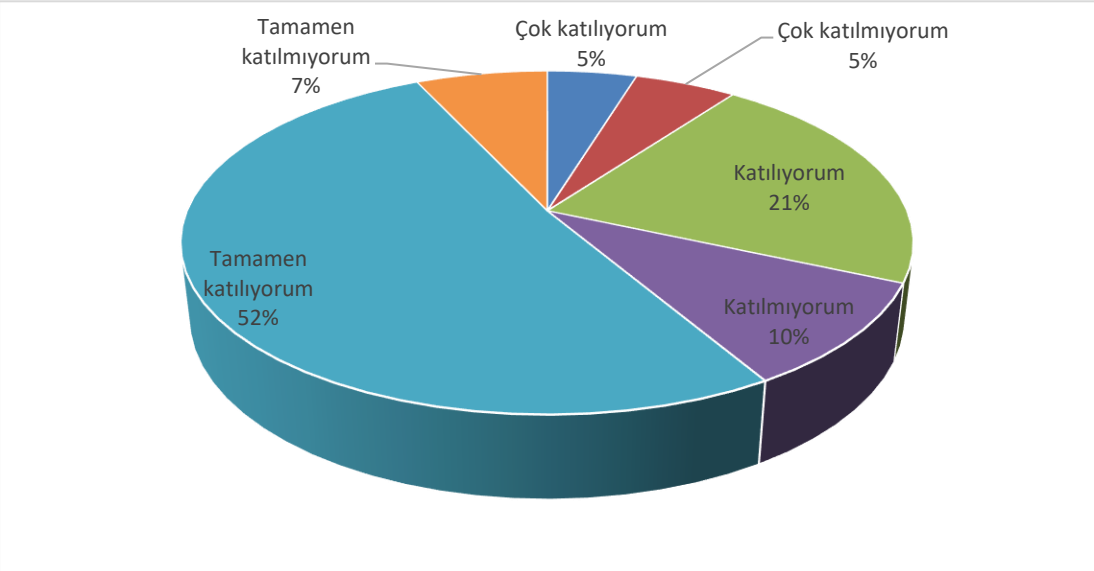
Şekil 43. *Sultanbeyli İlçesinde Sosyal ve Kültürel (Sinema, Tiyatro vb.) Hizmetlere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-43'e göre katılımcıların %51,7'si Sultanbeyli ilçesinde sosyal ve kültürel (sinema, tiyatro vb.) hizmetlere erişim kolaylığı durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %4,0'ü "Çok katılıyorum", %16,9'u "Katılıyorum", %12,5'i "Katılmıyorum", %5,6'sı "Çok katılmıyorum" ve %9,3'ü "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %72,6'sı Sultanbeyli ilçesinde sosyal ve kültürel (sinema, tiyatro vb.) hizmetlere erişimin kolay olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde kamu kurumlarının verdiği hizmetlere erişimin kolaylığı durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 44.*Sultanbeyli İlçesinde Kamu Kurumlarının Verdiği Hizmetlere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	929	51,6	51,6
Çok katılıyorum	85	4,7	56,3
Katılıyorum	388	21,5	77,8
Katılmıyorum	178	9,9	87,7
Çok katılmıyorum	97	5,4	93,1
Tamamen katılmıyorum	125	6,9	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

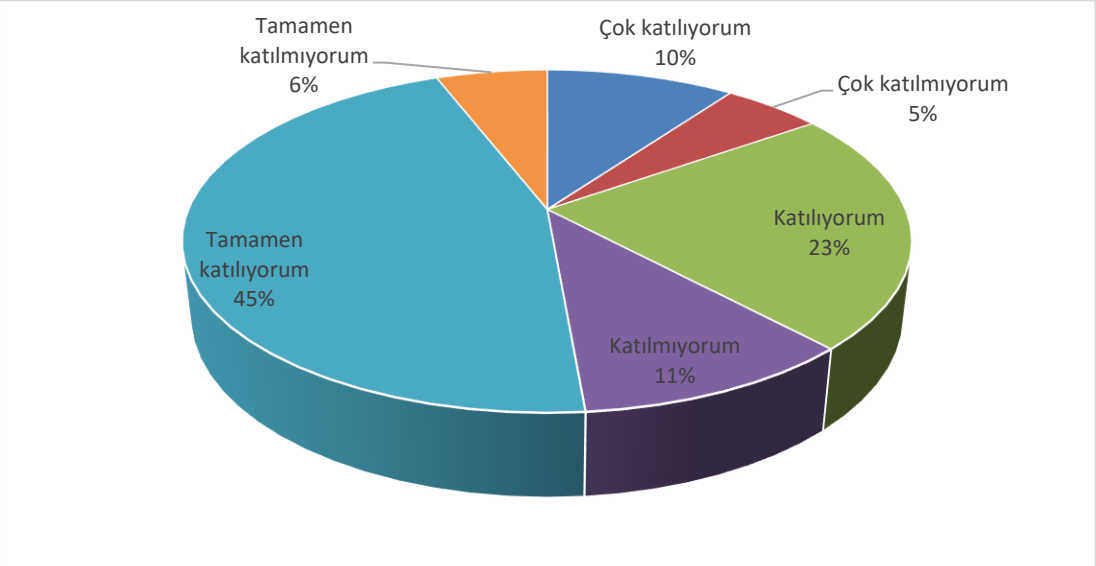
Şekil 44. *Sultanbeyli İlçesinde Kamu Kurumlarının Verdiği Hizmetlere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-44'e göre katılımcıların %51,6'sı Sultanbeyli ilçesinde kamu kurumlarının verdiği hizmetlere erişim kolaylığı durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %4,7'si "Çok katılıyorum", %21,5'i "Katılıyorum", %9,9'u "Katılmıyorum", %5,4'ü "Çok katılmıyorum" ve %6,9'u "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %77,8'i Sultanbeyli ilçesinde kamu kurumlarının verdiği hizmetlere erişimin kolay olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde okulların verdiği eğitim hizmetlerine erişimin kolaylığı durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 45. *Sultanbeyli İlçesinde Okulların Verdiği Eğitim Hizmetlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	820	45,5	45,5
Çok katılıyorum	180	10,0	55,5
Katılıyorum	410	22,8	78,3
Katılmıyorum	191	10,6	88,9
Çok katılmıyorum	95	5,3	94,2
Tamamen katılmıyorum	106	5,8	100,0,
Toplam	**1802**	**100,0**	

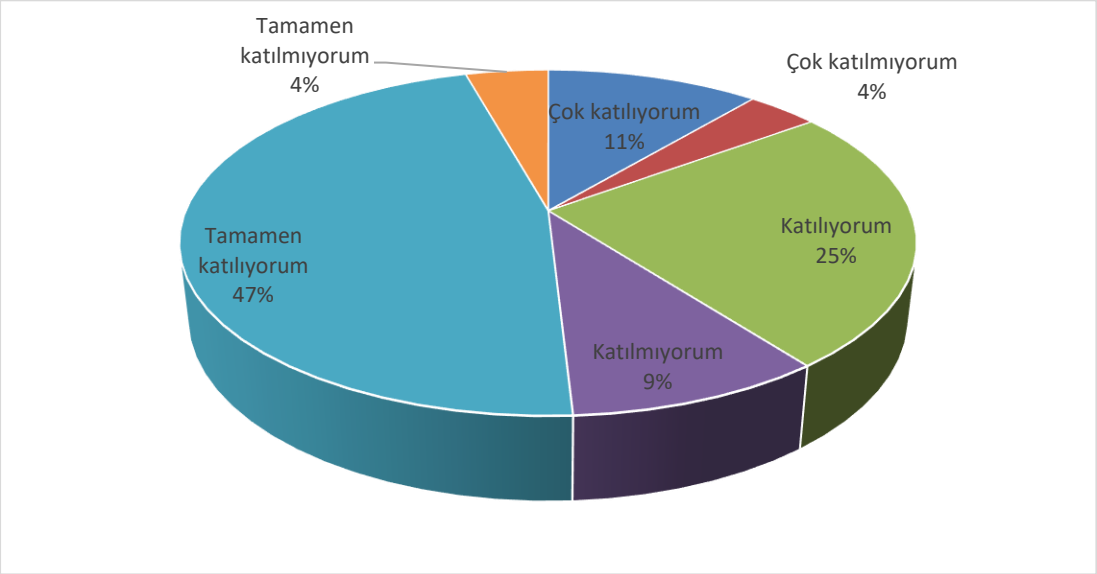
Şekil 45. *Sultanbeyli İlçesinde Okulların Verdiği Eğitim Hizmetlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-45'e göre katılımcıların %45,5'i Sultanbeyli ilçesinde okulların verdiği eğitim hizmetlerine erişim kolaylığı durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %10,0'u "Çok katılıyorum", %22,8'i "Katılıyorum", %10,6'sı "Katılmıyorum", %5,3'ü "Çok katılmıyorum" ve %5,8'i "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %78,3'ü Sultanbeyli ilçesinde okulların verdiği eğitim hizmetlerine erişimin kolay olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde kütüphanelere erişim kolaylığı durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 46. *Sultanbeyli İlçesinde Kütüphanelere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	839	46,6	46,6
Çok katılıyorum	201	11,2	57,8
Katılıyorum	444	24,6	82,4
Katılmıyorum	172	9,5	91,9
Çok katılmıyorum	68	3,8	95,7
Tamamen katılmıyorum	78	4,3	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

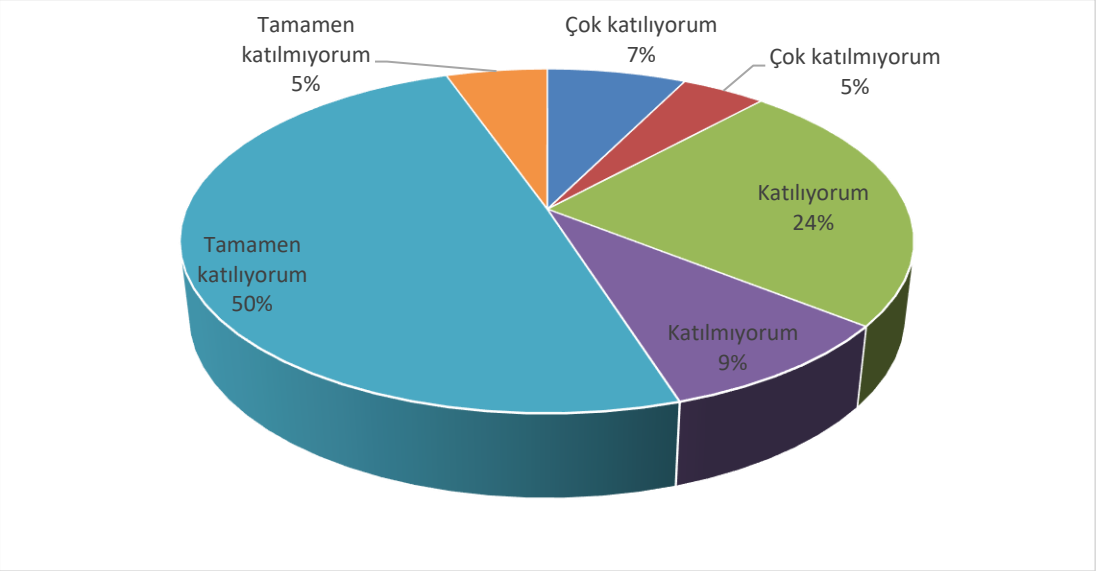
Şekil 46. *Sultanbeyli İlçesinde Kütüphanelere Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-46'ya göre katılımcıların %46,6'sı Sultanbeyli ilçesinde kütüphaneler erişim kolaylığı durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %11,2'si "Çok katılıyorum", %24,6'sı "Katılıyorum", %9,5'i "Katılmıyorum", %3,8'i "Çok katılmıyorum" ve %4,3'ü "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %82,4'ü Sultanbeyli ilçesinde kütüphanelere erişimin kolay olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde sağlık kurumlarının verdiği sağlık hizmetlerine erişim kolaylığı durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 47. *Sultanbeyli İlçesinde Sağlık Kurumlarının Verdiği Sağlık Hizmetlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	893	49,6	49,6
Çok katılıyorum	132	7,3	56,9
Katılıyorum	432	24,0	80,9
Katılmıyorum	169	9,4	90,3
Çok katılmıyorum	80	4,4	94,7
Tamamen katılmıyorum	96	5,3	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

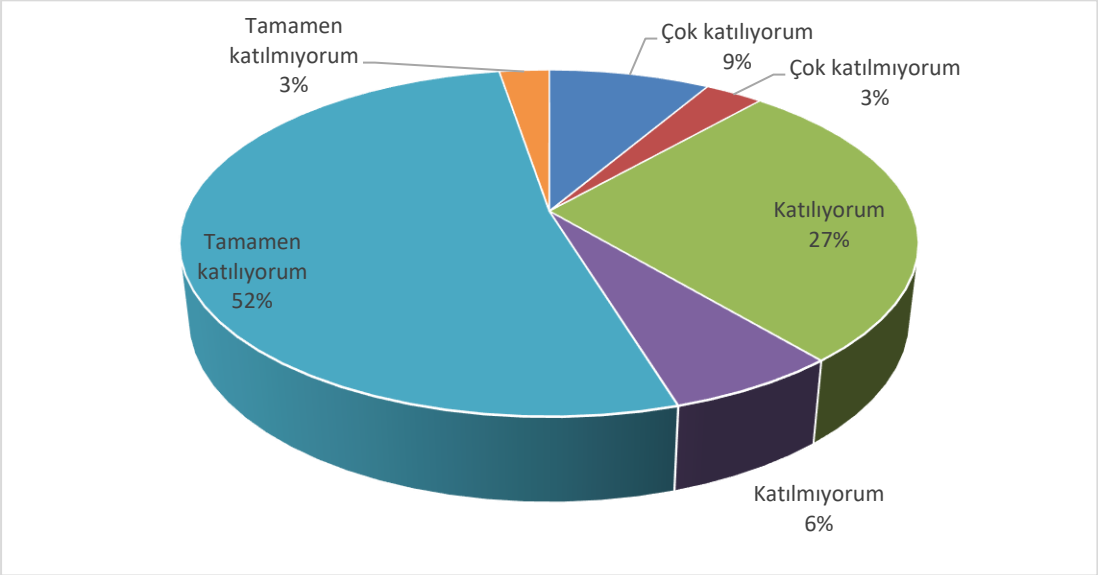
Şekil 47. *Sultanbeyli İlçesinde Sağlık Kurumlarının Verdiği Sağlık Hizmetlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-47'ye göre katılımcıların %49,6'sı Sultanbeyli ilçesinde sağlık kurumlarının verdiği sağlık hizmetlerine erişim kolaylığı durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %7,3'ü "Çok katılıyorum", %24,0'ü "Katılıyorum", %9,4'ü "Katılmıyorum", %4,4'ü "Çok katılmıyorum" ve %5,3'ü "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %80,9'u Sultanbeyli ilçesinde sağlık kurumlarının verdiği sağlık hizmetlerine erişimin kolay olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimlerine erişim kolaylığı durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 48. *Sultanbeyli İlçesinde Emniyet Birimlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	939	52,1	52,1
Çok katılıyorum	152	8,4	60,5
Katılıyorum	494	27,4	87,9
Katılmıyorum	115	6,4	94,3
Çok katılmıyorum	55	3,1	97,4
Tamamen katılmıyorum	47	2,6	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

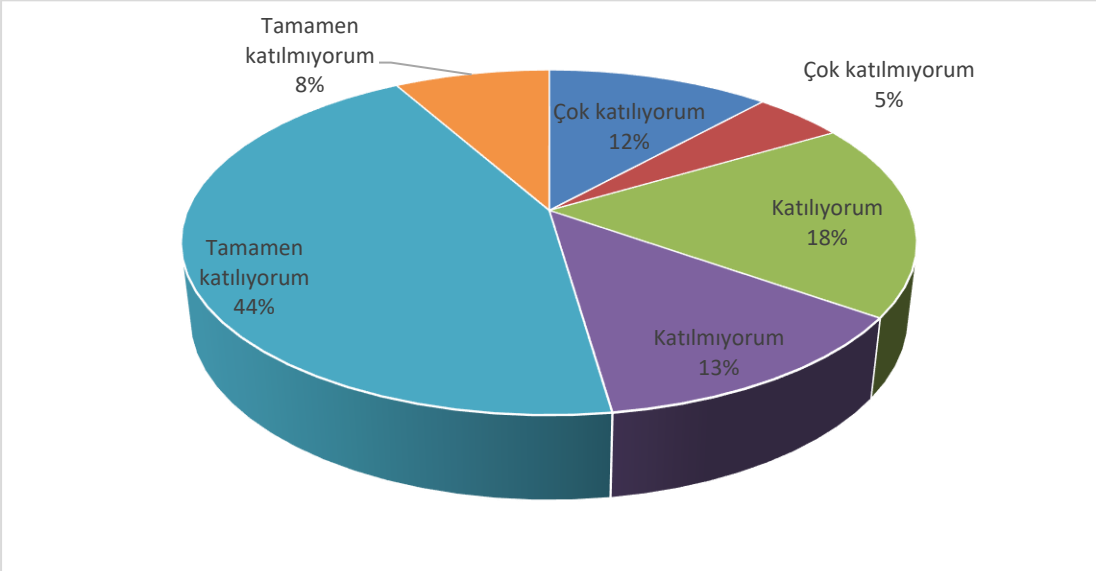
Şekil 48. *Sultanbeyli İlçesinde Emniyet Birimlerine Erişim Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-48'e göre katılımcıların %52,1'i Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimlerine erişim kolaylığı durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %8,4'ü "Çok katılıyorum", %27,4'ü "Katılıyorum", %6,4'ü "Katılmıyorum", %3,1'i "Çok katılmıyorum" ve %2,6'sı "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %87,9'u Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimlerine erişimin kolay olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde spor tesislerine ve spor alanlarına erişim kolaylığı durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 49. *Sultanbeyli İlçesinde Spor Tesislerine ve Spor Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	795	44,1	44,1
Çok katılıyorum	211	11,7	55,8
Katılıyorum	330	18,3	74,1
Katılmıyorum	233	12,9	87,0
Çok katılmıyorum	86	4,8	91,8
Tamamen katılmıyorum	147	8,2	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

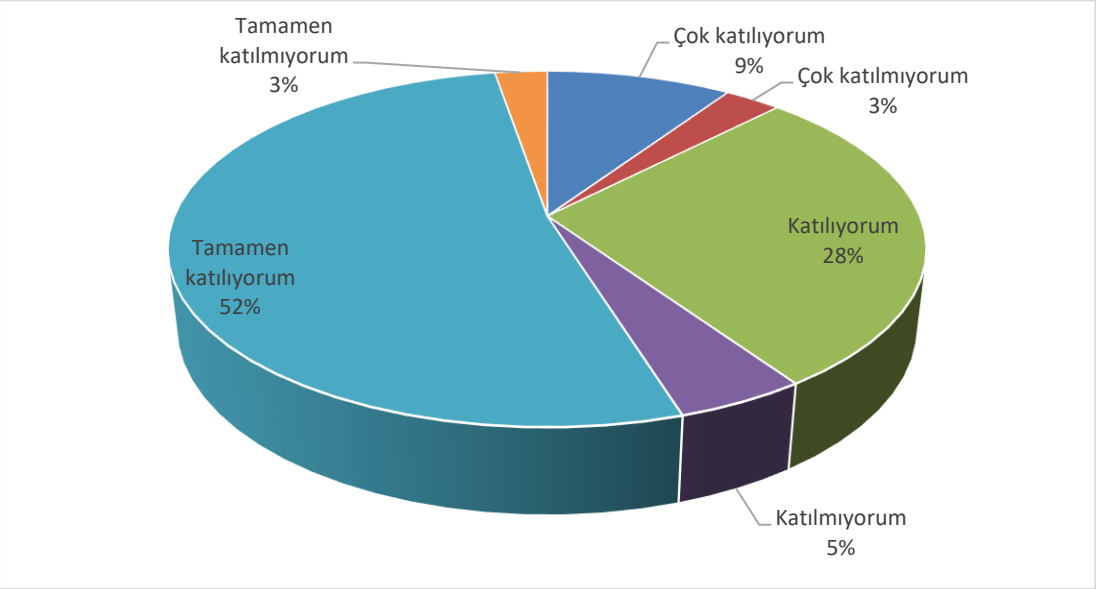
Şekil 49. *Sultanbeyli İlçesinde Spor Tesislerine ve Spor Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-49'a göre katılımcıların %44,1'i Sultanbeyli ilçesinde spor tesislerine ve spor alanlarına erişim kolaylığı durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %11,7'si "Çok katılıyorum", %18,3'ü "Katılıyorum", %12,9'u "Katılmıyorum", %4,8'i "Çok katılmıyorum" ve %8,2'si "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %74,1'i Sultanbeyli ilçesinde spor tesislerine ve spor alanlarına erişimin kolay olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde pazar alanlarına erişim kolaylığı durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 50. *Sultanbeyli İlçesinde Pazar Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	940	52,2	52,2
Çok katılıyorum	170	9,4	61,6
Katılıyorum	507	28,1	89,7
Katılmıyorum	85	4,7	94,4
Çok katılmıyorum	52	2,9	97,3
Tamamen katılmıyorum	48	2,7	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

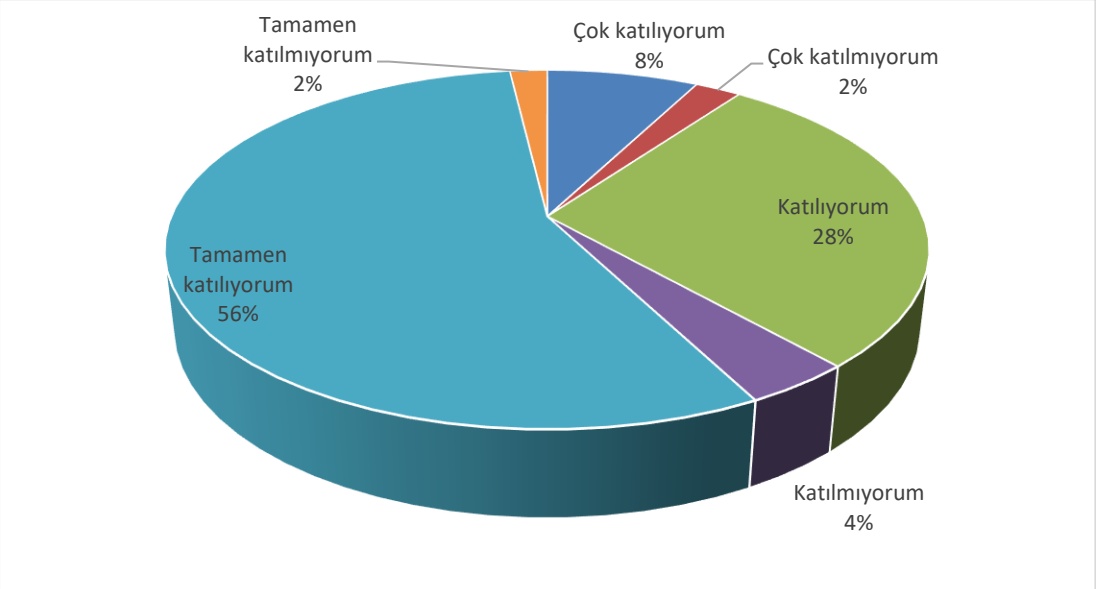
Şekil 50. *Sultanbeyli İlçesinde Pazar Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-50'ye göre katılımcıların %52,2'si Sultanbeyli ilçesinde pazar alanlarına erişim kolaylığı durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %9,4'ü "Çok katılıyorum", %28,1'i "Katılıyorum", %4,7'si "Katılmıyorum", %2,9'u "Çok katılmıyorum" ve %2,7'si "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %89,7'i Sultanbeyli ilçesinde pazar alanlarına erişimin kolay olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde AVM ve alışveriş alanlarına erişim kolaylığı durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 51.*Sultanbeyli İlçesinde AVM ve Alışveriş Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	1005	55,8	55,8
Çok katılıyorum	138	7,7	63,5
Katılıyorum	512	28,4	91,9
Katılmıyorum	71	3,9	95,8
Çok katılmıyorum	42	2,3	98,1
Tamamen katılmıyorum	34	1,9	100,0
Toplam	**1802**	**100,0**	

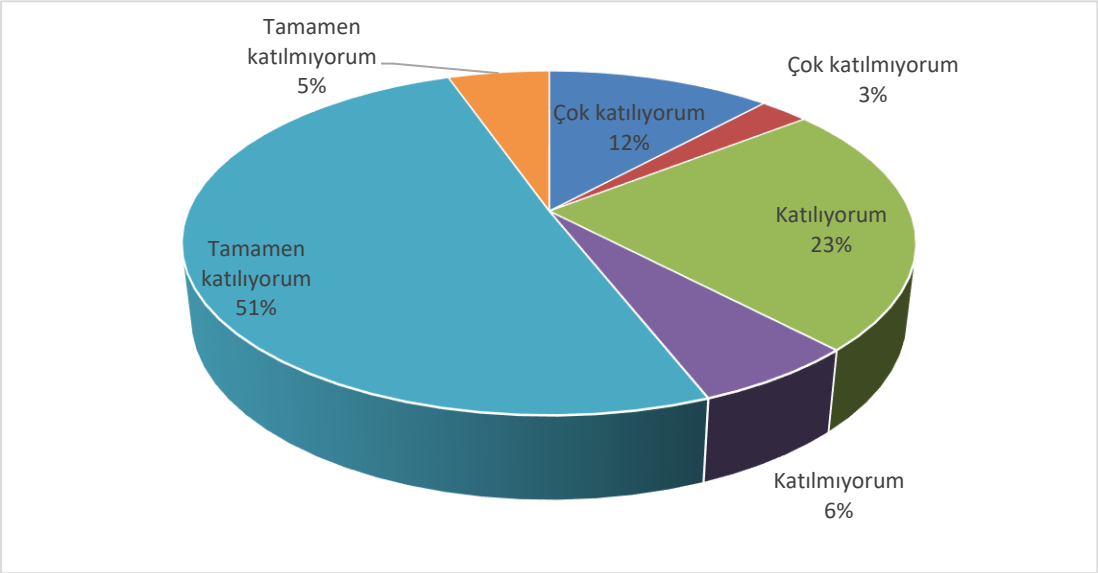
Şekil 51. *Sultanbeyli İlçesinde AVM ve Alışveriş Alanlarına Erişim Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-51'e göre katılımcıların %55,8'i Sultanbeyli ilçesinde AVM ve alışveriş alanlarına erişim kolaylığı durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %7,7'si "Çok katılıyorum", %28,4'ü "Katılıyorum", %3,9'u "Katılmıyorum", %2,3'ü "Çok katılmıyorum" ve %1,9'u "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %91,9'u Sultanbeyli ilçesinde AVM ve alışveriş alanlarına erişimin kolay olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma için katılımcıların Sultanbeyli ilçesinde toplu taşıma araçları ile şehir merkezine ulaşım kolaylığı durumuna göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 52 .*Sultanbeyli İlçesinde Toplu Taşıma Araçları ile Şehir Merkezine Ulaşım Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

	Frekans	Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Tamamen katılıyorum	912	50,6	50,6
Çok katılıyorum	213	11,8	62,4
Katılıyorum	423	23,5	85,9
Katılmıyorum	111	6,2	92,1
Çok katılmıyorum	47	2,6	94,7
Tamamen katılmıyorum	96	5,3	100
Toplam	**1802**	**100,0**	

Şekil 52. *Sultanbeyli İlçesinde Toplu Taşıma Araçları ile Şehir Merkezine Ulaşım Kolaylığı Durumuna Göre Frekans Dağılımları*

Tablo-52'e göre katılımcıların %50,6'sı Sultanbeyli ilçesinde toplu taşıma araçları ile şehir merkezine ulaşım kolaylığı durumuna "Tamamen katılıyorum" şeklinde belirtirken, %11,8'i "Çok katılıyorum", %23,5'i "Katılıyorum", %6,2'si "Katılmıyorum", %2,6'sı "Çok katılmıyorum" ve %5,3'ü "Tamamen katılmıyorum" şeklinde belirtmiştir. Katılımcıların %85,9'u Sultanbeyli ilçesinde toplu taşıma araçları ile şehir merkezine ulaşımın kolay olduğunu belirtmişlerdir.

Faktör Analizi

Sosyal bilimlerde araştırmacılar, genellikle gözlenme imkânı olmayan teorik yapılar ile ilgilenirler. Bu teorik yapılar, gizil değişkenler ya da faktörler olarak adlandırılırlar. (Barbara, 1989, s.3) Faktörler veya gizil değişkenler gözlenemediği için, doğrudan ölçülemezler. Araştırmacılar gizil değişkenleri temsil eden, gözlemlenebilir değişkenler kullanırlar. Faktör analizi, gözlenen değişkenler ile gizil yapıların araştırılması için kullanılan çok değişkenli istatistiksel bir yöntemdir.

Gözlenebilen ve aynı zamanda ölçülebilen değişkenler ile faktörler arasında yüksek ilişki olduğunu vurgulanır ve bu ilişki de gizil değişkenlerin gözlenen değişkeneler ile ölçülebilmesini mümkün hale getirir. Faktör analizi, birden fazla değişkenin homojen kümelerde yer alıp almaması ile ilgili çıkarsamalar yapan yöntemler bütünü olarak da tanımlanır. (Alpar, 2013, s.269)

Faktör analizi, açıklayıcı (keşfedici) ve doğrulayıcı faktör analizi olmak üzere ikiye ayrılır. Açıklayıcı faktör analizinde modelin faktör yapısı bilinmez ve bu yöntemle, faktör yapısı ve sayısı bulunmaya çalışılır. Doğrulayıcı faktör analizinde ise faktör modeli için kesin bir teori ve sayı belirlenir, modelin yapısı için önsel varsayımda bulunulur ve faktör yapısı ve sayısı önsel varsayım doğrultusunda bulunmaya çalışılır. (Neil, 2002, s.497)

Bartlett Testi (Bartlett Test of Sphericity)

Bu test korelasyon matrisinin birim matrise eşit olup olmadığının testi için kullanılır. *n* gözlem sayısı, *p* değişken sayısı, *I* birim matris ve *R* korelasyon matrisini olmak üzere Bartlett test istatistiği aşağıdaki gibi hesaplanır. (Alpar, 2013, s.257)

(Serbestlik derecesi = $\frac{1}{2}p.(p-1)$).

$$H_0; R = I$$

$$H_1; R \neq I$$

$$\chi = -\left[n - 1 - \frac{1}{6}(2p+5) \right].\ln|R|$$

Test sonucuna göre faktör analizinin uygulanıp uygulanmayacığına karar verilir.

Kaiser–Meyer-Olkin (KMO) Örneklem Yeterlilik Ölçütü

α_{ij} kısmi korelasyon ve r_{ij} korelasyon katsayılarını göstermek üzere KMO değeri aşağıdaki gibi hesaplanır. KMO 0 ile 1 arasında değerler almaktadır. KMO değerinin 0,60'ın üzerinde olması örneklem yeterliliği açısından uygun kabul edilir. (Alpar, 2013, s.294)

$$KMO = \frac{\sum\sum_{i \neq j} r_{ij}^{\,2}}{\sum\sum_{i \neq j} r_{ij}^{\,2} + \sum\sum_{i \neq j} a_{ij}^{\,2}}$$

Kent - Konut Yapısı Faktörü

KMO Örneklem Yeterlilik Ölçütü ve Bartlett Testi

KMO Örneklem Yeterlilik Ölçütü		0,903
Bartlett Küresellik Testi	Ki-kare değeri	8995,059
	Serbestlik Derecesi	10
	Test istatistiğinin olasılığı	0,000

Tablo incelendiğinde; KMO değerinin 0,903 olduğu ve Bartlett Küresellik Testi sonucunda anlamlılık düzeyinin α=0,05 değerinden küçük olduğundan temel hipotez reddedilmiştir. Dolayısıyla gözlenen değişkenler arasındaki korelasyon matrisinin, faktör analizine uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Korelasyon matrisinden hareketle faktör modeli tahmin edilmiştir. Ardından uygun faktör sayısının belirlenmesi için özdeğeri birden büyük faktör sayısı ve yorumlanabilirlik kriteri dikkate alınmıştır. Elde edilen bulgular, Tablo… 'da sunulmuştur.

Açıklanan Varyans

Faktör	Başlangıç Özdeğerleri			Dikkate Alınan Özdeğer		
	Özdeğer	Açıklanan Varyans %	Kümülatif Açıklanan Varyans %	Özdeğer	Açıklanan Varyans %	Kümülatif Açıklanan Varyans %
1	4,152	83,035	83,035	4,152	83,035	83,035
2	0,310	6,202	89,237			
3	0,240	4,795	94,032			
4	0,171	3,415	97,447			

5	0,128	2,553	100,000			

Yukarıdaki tablo incelendiğinde uygun faktör sayısının 1 olması gerektiği sonucuna varılmıştır Bu faktör, toplam varyansın %83,035'ini açıklamaktadır.

Faktör Matrisi

	Faktör Yükü
Sultanbeyli ilçesi kent mimarisi hakkındaki memnuniyet düzeyiniz nedir?	0,909
Sultanbeyli'de konut edinme imkânları yeterlidir.	0,935
Sultanbeyli ilçesinde konutların yapı durumu iyidir.	0,935
Sultanbeyli ilçesindeki konutların odaları geniştir.	0,901
Sultanbeyli ilçesinde oturduğunuz konuttan memnuniyet düzeyiniz nedir?	0,875

Tablo maddelerin oluşan faktörle olan ilişkisini göstermektedir. Faktör çıkarma yöntemi olarak temel bileşenler analizi kullanılmıştır. Burada maddelerin faktörle çok yüksek derecede ilişkili olduğu görülmektedir. Beş maddeden oluşan faktöre "**kent-konu yapısı**" faktörü adı verilmiştir.

Sosyal bilimlerde güvenilirlik analizi için genel olarak Cronbach's Alpha katsayısı kullanılır. Bu katsayı, iç tutarlılığı göstermekle birlikte; 0 ile 1 arasına değer almaktadır. Cronbach's Alpha katsayının 0,7 ve üzerinde olması istenir. Böylelikle ilgili faktörün (boyutun) güvenilir olduğu söylenir. (Jumm, 1994)

Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
0,948	5

Tablo incelendiğinde, ölçme aracıyla toplanan veri setinin güvenilir olduğu görülür. İç tutarlılığı gösteren Cronbach Alpha katsayısının değeri 0,948 bulunmuştur ve bu değer 0,70'den değerinde büyüktür. Standardize Cronbach Alpha katsayısı ise 0,949 olarak bulunmuştur. Böylelikle 5 maddeden oluşan ölçme aracıyla toplanan veri setinin geçerli ve güvenilir olduğu söylenir.

Kamu Hizmet Kalitesi Faktörü

KMO Örneklem Yeterlilik Ölçütü ve Bartlett Testi

KMO Örneklem Yeterlilik Ölçütü		0,769
Bartlett Küresellik Testi	Ki-kare değeri	4697,616
	Serbestlik Derecesi	3
	Test istatistiğinin olasılığı	0,000

Tablo incelendiğinde; KMO değerinin 0,769 olduğu ve Bartlett Küresellik Testi sonucunda anlamlılık düzeyinin α=0,05 değerinden küçük olduğu böylelikle temel hipotezin reddedilmiştir. Buradan verinin faktör analizine uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Korelasyon matrisinden hareketle faktör modeli tahmin edilmiştir. Özdeğeri birden büyük faktör sayısı, yorumlanabilirlik kriteri de göz önüne alınarak incelenmiştir ve aşağıdaki tabloda sonuçlara yer verilmiştir.

Açıklanan Varyans

Faktör	Başlangıç Özdeğerleri			Dikkate Alınan Özdeğer		
	Özdeğer	**Açıklanan Varyans %**	**Kümülatif Açıklanan Varyans %**	**Özdeğer**	**% Açıklanan Varyans**	**Kümülatif Açıklanan Varyans %**
1	2,667	88,892	88,892	2,667	88,892	88,892
2	0,181	6,044	94,936			
3	0,152	5,064	100,000			

Yukarıdaki tablo incelendiğinde uygun faktör sayısının 1 olması gerektiği sonucuna varılmıştır Bu faktör, toplam varyansın %88,892'sini açıklamaktadır.

Faktör Matrisi

	Faktör Yükü
Sultanbeyli ilçesinde okullar kaliteli eğitim vermektedir.	0,945
Sultanbeyli ilçesinde sağlık kuruluşları kaliteli sağlık hizmeti vermektedir.	0,946
Sultanbeyli ilçesinde kamu hizmetlerinin kalitesi hakkındaki memnuniyet düzeyiniz nedir?	0,937

Tablo maddelerin oluşan faktörle olan ilişkisini göstermektedir. Faktör çıkarma yöntemi olarak temel bileşenler analizi kullanılmıştır. Burada maddelerin faktörle çok yüksek derecede ilişkili olduğu görülmektedir. Üç maddeden oluşan faktöre "**kamu hizmet kalitesi**" faktörü adı verilmiştir.

Cronbach's Alpha	**N of Items**
0,937	3

Tablo incelendiğinde, ölçme aracıyla toplanan veri setinin güvenilir olduğu görülür. İç tutarlılığı gösteren Cronbach Alpha katsayısının değeri 0,937 bulunmuştur ve bu değer 0,70'den değerinde büyüktür. Standardize Cronbach Alpha katsayısı ise 0,938 olarak bulunmuştur. Böylelikle 3 maddeden oluşan ölçme aracıyla toplanan veri setinin geçerli ve güvenilir olduğu söylenir.

Kentsel Çevre Faktörü

KMO Örneklem Yeterlilik Ölçütü ve Bartlett Testi

KMO Örneklem Yeterlilik Ölçütü		0,733
Bartlett Küresellik Testi	Ki-kare değeri	2916,906
	Serbestlik Derecesi	3
	Test istatistiğinin olasılığı	0,000

Tablo incelendiğinde; KMO değerinin 0,733 olduğu ve Bartlett Küresellik Testi sonucunda anlamlılık düzeyinin α=0,05 değerinden küçük olduğu böylelikle temel hipotezin reddedilmiştir. Buradan verinin faktör analizine uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Korelasyon matrisinden hareketle faktör modeli tahmin edilmiştir. Özdeğeri birden büyük faktör sayısı, yorumlanabilirlik kriteri de göz önüne alınarak incelenmiştir ve aşağıdaki tabloda sonuçlara yer verilmiştir

Açıklanan Varyans

Faktör	Başlangıç Özdeğerleri			Dikkate Alınan Özdeğer		
	Özdeğer	Açıklanan Varyans %	Kümülatif Açıklanan Varyans %	Özdeğer	Açıklanan Varyans %	Kümülatif Açıklanan Varyans %
1	2,415	80,508	80,508	2,415	80,508	80,508
2	0,353	11,761	92,269			
3	0,232	7,731	100,000			

Yukarıdaki tablo incelendiğinde uygun faktör sayısının 1 olması gerektiği sonucuna varılmıştır Bu faktör, toplam varyansın %80,508'ini açıklamaktadır.

Faktör Matrisi

	Faktör Yükü
Sultanbeyli ilçesinde gürültü kirliliği düşüktür.	0,907
Sultanbeyli ilçesinin nüfus yoğunluğu yüksektir.	-0,871
Sultanbeyli ilçesinin altyapı ve çevre düzeni yeterlidir.	0,913

Tablo maddelerin oluşan faktörle olan ilişkisini göstermektedir. Faktör çıkarma yöntemi olarak temel bileşenler analizi kullanılmıştır. Burada maddelerin faktörle çok yüksek derecede ilişkili olduğu görülmektedir. Üç maddeden oluşan faktöre "**kentsel çevre**" faktörü adı verilmiştir.

Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
0,874	3

Tablo incelendiğinde, ölçme aracıyla toplanan veri setinin güvenilir olduğu görülür. İç tutarlılığı gösteren Cronbach Alpha katsayısının değeri 0,874 bulunmuştur ve bu değer 0,70'den değerinde büyüktür. Standardize Cronbach Alpha katsayısı ise 0,879

olarak bulunmuştur. Böylelikle 3 maddeden oluşan ölçme aracıyla toplanan veri setinin geçerli ve güvenilir olduğu söylenir.

Kent Güvenliği Faktörü

KMO Örneklem Yeterlilik Ölçütü ve Bartlett Testi

KMO Örneklem Yeterlilik Ölçütü		0,852
Bartlett Küresellik Testi	Ki-kare değeri	7147,777
	Serbestlik Derecesi	6
	Test istatistiğinin olasılığı	0,000

Tablo incelendiğinde; KMO değerinin 0,852 olduğu ve Bartlett Küresellik Testi sonucunda anlamlılık düzeyinin α=0,05 değerinden küçük olduğu böylelikle temel hipotezin reddedilmiştir. Buradan verinin faktör analizine uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Korelasyon matrisinden hareketle faktör modeli tahmin edilmiştir. Özdeğeri birden büyük faktör sayısı, yorumlanabilirlik kriteri de göz önüne alınarak incelenmiştir ve aşağıdaki tabloda sonuçlara yer verilmiştir.

Açıklanan Varyans

Faktör	Başlangıç Özdeğerleri			Dikkate Alınan Özdeğer		
	Özdeğer	Açıklanan Varyans %	Kümülatif Açıklanan Varyans %	Özdeğer	Açıklanan Varyans %	Kümülatif Açıklanan Varyans %
1	3,452	86,289	86,289	3,452	86,289	86,289
2	,223	5,571	91,860			
3	,208	5,203	97,063			
4	,117	2,937	100,000			

Yukarıdaki tablo incelendiğinde uygun faktör sayısının 1 olması gerektiği sonucuna varılmıştır Bu faktör, toplam varyansın %86,289'unu açıklamaktadır.

Faktör Matrisi

	Faktör Yükü
Sultanbeyli ilçesinde suç oranı düşüktür.	0,929
Sultanbeyli ilçesi kent güvenliği hakkındaki memnuniyet düzeyiniz nedir?	0,949
Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimleri kentin güvenliğini sağlamakta başarılıdır.	0,920
Sultanbeyli ilçesinde trafik güvenlidir.	0,918

Tablo maddelerin oluşan faktörle olan ilişkisini göstermektedir. Faktör çıkarma yöntemi olarak temel bileşenler analizi kullanılmıştır. Burada maddelerin faktörle çok yüksek derecede ilişkili olduğu görülmektedir. Dört maddeden oluşan faktöre "**kent güvenliği**" faktörü adı verilmiştir.

Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
0,946	4

Tablo incelendiğinde, ölçme aracıyla toplanan veri setinin güvenilir olduğu görülür. İç tutarlılığı gösteren Cronbach Alpha katsayısının değeri 0,946 bulunmuştur ve bu değer 0,70'den değerinde büyüktür. Standardize Cronbach Alpha katsayısı ise 0,947 olarak bulunmuştur. Böylelikle 4 maddeden oluşan ölçme aracıyla toplanan veri setinin geçerli ve güvenilir olduğu söylenir.

Kamu Hizmetlerine Ulaşım Faktörü

KMO Örneklem Yeterlilik Ölçütü ve Bartlett Testi

KMO Örneklem Yeterlilik Ölçütü			0,967
Bartlett Küresellik Testi		Ki-kare değeri	21808,597
		Serbestlik Derecesi	45
		Test istatistiğinin olasılığı	0,000

Tablo incelendiğinde; KMO değerinin 0,967 olduğu ve Bartlett Küresellik Testi sonucunda anlamlılık düzeyinin α=0,05 değerinden küçük olduğu böylelikle temel

hipotezin reddedilmiştir. Buradan verinin faktör analizine uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Korelasyon matrisinden hareketle faktör modeli tahmin edilmiştir. Özdeğeri birden büyük faktör sayısı, yorumlanabilirlik kriteri de göz önüne alınarak incelenmiştir ve aşağıdaki tabloda sonuçlara yer verilmiştir.

Açıklanan Varyans

Faktör	Başlangıç Özdeğerleri			Dikkate Alınan Özdeğer		
	Özdeğer	Açıklanan Varyans %	Kümülatif Açıklanan Varyans %	Özdeğer	Açıklanan Varyans %	Kümülatif Açıklanan Varyans %
1	7,986	79,861	79,861	7,986	79,861	79,861
2	,465	4,652	84,513			
3	,285	2,853	87,366			
4	,249	2,486	89,852			
5	,226	2,261	92,113			
6	,205	2,047	94,160			
7	,177	1,765	95,925			
8	,149	1,491	97,416			
9	,130	1,296	98,713			
10	,129	1,287	100,000			

Yukarıdaki tablo incelendiğinde uygun faktör sayısının 1 olması gerektiği sonucuna varılmıştır Bu faktör, toplam varyansın %79,861'ini açıklamaktadır.

Faktör Matrisi

	Faktör Yükü
Sultanbeyli ilçesinde sosyal ve kültürel (sinema, tiyatro vb.) hizmetlere erişim kolaydır.	0,914
Sultanbeyli ilçesinde kamu kurumlarının verdiği hizmetlere erişim kolaydır.	0,910
Sultanbeyli ilçesinde okulların verdiği eğitim hizmetlerine erişim kolaydır.	0,926
Sultanbeyli ilçesinde kütüphanelere erişim kolaydır.	0,906
Sultanbeyli ilçesinde sağlık kurumlarının verdiği sağlık hizmetlerine erişim kolaydır.	0,923
Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimlerine erişim kolaydır.	0,882
Sultanbeyli ilçesinde spor tesislerine ve spor alanlarına erişim kolaydır.	0,896
Sultanbeyli ilçesinde pazar alanlarına erişim kolaydır.	0,841
Sultanbeyli ilçesinde AVM ve alışveriş alanlarına erişim kolaydır.	0,881
Sultanbeyli ilçesinde toplu taşıma araçları ile şehir merkezine ulaşım kolaydır.	0,853

Tablo maddelerin oluşan faktörle olan ilişkisini göstermektedir. Faktör çıkarma yöntemi olarak temel bileşenler analizi kullanılmıştır. Burada maddelerin faktörle çok yüksek derecede ilişkili olduğu görülmektedir. On maddeden oluşan faktöre "**kamu hizmetlerine ulaşım**" faktörü adı verilmiştir.

Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
0,971	10

Tablo incelendiğinde, ölçme aracıyla toplanan veri setinin güvenilir olduğu görülür. İç tutarlılığı gösteren Cronbach Alpha katsayısının değeri 0,971 bulunmuştur ve bu değer 0,70'den değerinde büyüktür. Standardize Cronbach Alpha katsayısı ise 0,972 olarak bulunmuştur. Böylelikle 10 maddeden oluşan ölçme aracıyla toplanan veri setinin geçerli ve güvenilir olduğu söylenir.

İkili (Binary) Lojistik Regregson

Regresyon bağımlı değişken ile bir veya daha fazla bağımsız değişken arasındaki ilişkiyi açıklamaya çalışan analiz yöntemidir. Bağımlı değişkenin kategorik (kesikli) olması durumlarında lojistik regresyon modeli kullanılmaktadır. (Hosmer, Lemeshow, Sturdivant, 2013, 1). Lojistik regresyon modelini lineer regresyon modelinden ayıran en belirgin özellik bağımlı değişkenin kategorik olmasıdır.

Bağımlı değişkenin ikili değerler aldığı regresyon modellerini tahmin etmede en sık kullanılan yöntem lojistik regresyondur (Gujarati, 1996, 541). Genellikle olayların olasılığının bulunmaya çalışıldığı yöntemde p_i olasılık değeri olmak üzere, gerçekleşmesi istenilen olayın olasılığı aşağıdaki denklem yardımıyla hesaplanır (Gujarati, 1996, 554). Lojistik regresyonda bulunan sonuç olasılık değerini temsil ettiği için 0 ile 1 arasında değerler almaktadır. (Alpar, 2013, 646).

$$p_i = P\left(Y=1 \middle| X_i\right) = \frac{1}{1+e^{-(\beta_0+\beta_1 x_i)}} = \frac{e^{(\beta_0+\beta_1 x_i)}}{1+e^{(\beta_0+\beta_1 x_i)}} \qquad (1)$$

Denklem 1'de Y bağımlı değişken, X_i bağımsız değişken, p_i bağımlı değişken Y'nin 1 olma (gerçekleşme durumu) olasılığı, β_0 sabit (otonom) paramete β_i ise bağımsız değişkenlerin katsayılarını gösterir. p_i olayın gerçekleşme olasılığını gösterirken $(1-p_i)$ ise olayın gerçekleşmeme olasılığını gösterir. Bir olayın gerçekleşme olasılığının,

gerçekleşmeme olasılığına oranı aşağıda denklem 2'de gösterildiği gibi bahis oranını (odds ratio) verir. (Gujarati, 1996, 554). Bir olayın odds'u 0 ile ∞ (sonsuz) arasında değer almaktadır. (Alpar, 2013, 646).

$$\frac{p_i}{1-p_i} = e^{\beta_0+\beta_1 x_i} \qquad (2)$$

Bahis oranına doğal logaritmik dönüşüm yapılmasıyla doğrusal logit modeli aşağıda denklemde görüldüğü gibi elde edilir (Gujarati, 1996, 555). Bahis oranın logaritmasının alınmasıyla logit dönüşümü yapılır ve bu değerler –∞ (eksi sonuz) ile + ∞ (artı sonsuz) arasında değişirler (Alpar, 2013, 646)**.**

$$L_i = \ln\left(\frac{p_i}{1-p_i}\right) = \hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 x_i$$

Bağımlı değişken olarak "**Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet düzeyiniz nedir"** sorusuna verilen cevaplar seçilmiş ve faktör analizi sonucunda bulunan ***kamu hizmetlerine ulaşım***, ***kent güvenliği***, ***kentsel çevre***, ***kent - konut yapısı***, ***kamu hizmet kalitesi*** faktörleri ise bağımsız değişken olarak seçilmiştir.

Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet düzeyiniz nedir?	**Frekans**	**Yüzdelik**
Çok	1010	56,1
Orta	399	22,1
Az	393	21,8
Toplam	**1082**	**100**

Tablodan da görüldüğü gibi bağımlı değişkene verilen cevaplar 3 kategorilidir ve ankete katılanların yarısından fazlası (%56,1) Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden çok memnun olduklarını beyan etmişlerdir. Verilen cevaplar arasında sıralama söz konusu olduğu için ilk aşamada ordinal lojistik regresyon yapılması uygun gibi görünse de, sıralı lojistik regresyonda seçilecek birden fazla regresyon modelinin olması ve bağımsız değişkenlerin etkisini değerlendirmek için odds

oralarının aynı olması sebebiyle binary lojistik regresyon yapılması daha uygun görülmüştür. (Alpar, 2013, s.709) Bu sebeple **Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet düzeyiniz** nedir sorusuna verilen cevaplar aşağıdaki tabloda yer alan değerlere göre düzenlenmiştir.

Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet düzeyiniz nedir?	**Frekans**	**Yüzdelik**
Çok	1010	56,1
Az ve Orta	792	22,1
Toplam	**1082**	**100**

Tabloda da görüldüğü gibi az ve orta derece memnun olanlar birleştirilecek iki sınıf oluşturulmuş ve lojistik regresyon uygulanmıştır.

Başlangıç Sınıflandırma Tablosu

Gözlenen Sınıf		**Tahmin Edilen Sınıf**		
		Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet düzeyiniz nedir?		**Doğruluk Yüzdesi**
		Az-Orta	**Çok**	
Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet düzeyiniz nedir?	Az-Orta	0	792	,0
	Çok	0	1010	100,0
Toplam		**0**	**1082**	**56,0**

Classification tablosunda görüldüğü gibi toplamda 1082 kişi verisi analize dâhil edilmiştir. Bu kişilerden 792'si memnuniyet düzeyini az-orta ve 1010'u ise memnuniyet düzeyini çok olarak beyan etmişlerdir. Bu veriler kullanılarak faktör analizi sonucu oluşan faktörlerin memnuniyet düzeylerine olan katkıları belirlenmeye çalışılacaktır.

Model Katsayıları için Omnibus Test

	Ki-kare değeri	Serbestlik Derecesi	Test istatistiğinin olasılığı
Step	1877,552	5	0,000
Block	1877,552	5	0,000
Model	1877,552	5	0,000

Lojistik regresyon sonucuna göre bağımsız değişken katsayılarının hepsinin aynı anda sıfır olduğunu test eden Omnibus ki-kare istatistiği model için anlamlı (χ^2= 1877,552) bulunmuştur. Bu sonuca göre bağımsız değişken katsayılarının sıfırdan farklı olduğu söylenir.

-2 Log likelihood	Cox & Snell R^2	Nagelkerke R^2
594,113[a]	0,647	0,867

R^2 değerlerine baktığımızda Cox & Snell R^2 değeri 0,647 olarak bulunmuştur. Nagelkerke R^2 değeri ise 0,867 olarak bulunmuştur. Cox & Snell R^2 birden büyük değerler alabilmekteyken, Nagelkerke R^2 en fazla 1 değerini almaktadır. (Alpar, 2013, s.667) Bu oranlar, bağımsız değişken olarak modele eklenen faktörlerin modele yüksek derecede katkılarının olduğunu göstermektedir.

Lojistik Regresyon Modeli

	Katsayı Değerleri	Standart Hata	Wald Test İstatistiği	Serbestlik Derecesi	Test İstatistiği Olasılığı	Odds Değeri
Konut Yapısı (F1)	0,238	0,032	55,804	1	0,000	1,269
Kamu Hizmet Kalitesi (F2)	0,284	0,064	19,433	1	0,000	1,328
Kent Güvenliği (F3)	0,083	0,044	3,585	1	0,058	1,086
Kamu Hizmetlerine Ulaşım (F4)	0,040	0,020	3,926	1	0,048	1,041
Kentsel Çevre (F5)	0,314	0,087	13,106	1	0,000	1,368
Constant (Sabit)	-12,738	0,676	354,700	1	0,000	0,000

$$L_i = \ln\left(\frac{p_i}{1-p_i}\right) = -12,738 + 0,238\hat{F}_1 + 0,284\hat{F}_2 + 0,284\hat{F}_1 + 0,083\hat{F}_3 + 0,040\hat{F}_4 + 0,314\hat{F}_5$$

Model katsayılarına bakıldığında Kent Güvenliği(F3) faktörü dışındaki diğer tüm değişkenler 0,05 hata payı ile modele anlamlı katkıları vardır. Kent Güvenliği(F3) faktörü ise 0,10 hata payı ile modele anlamlı bir katkı sunmaktadır.(0,058<0,10) Lojistik regresyon katsayıları ve odds oranları (Exp(B)) dikkate alınarak her bir faktör için aşağıdaki sonuçlara ulaşılır.

Konut Yapısı (F1) Faktörü katsayı değeri 0,238 olarak bulunmuştur. Bu katsayıya karşılık gelen odds değeri ise 1,269 olarak elde edilmiştir. Konut yapısı faktörü doğrusal olarak memnuniyet düzeyini artırmakla birlikte konut yapısı faktörünün değeri artıkça ilçede yaşayan kişilerin memnuniyet düzeyleri 1,269 kat artmaktadır.

Kamu Hizmet Kalitesi(F2) Faktörü katsayı değeri 0,284 olarak bulunmuştur. Bu katsayıya karşılık gelen odds değeri ise 1,328 olarak elde edilmiştir. Kamu hizmet kalitesi faktörü doğrusal olarak memnuniyet düzeyini artırmakla birlikte konut yapısı faktörünün değeri artıkça ilçede yaşayan kişilerin memnuniyet düzeyleri 1,328 kat artmaktadır.

Kent Güvenliği(F3) Faktörü katsayı değeri 0,083 olarak bulunmuştur. Bu katsayıya karşılık gelen odds değeri ise 1,086 olarak elde edilmiştir. Kent güvenliği faktörü doğrusal olarak memnuniyet düzeyini artırmakla birlikte konut yapısı faktörünün değeri artıkça ilçede yaşayan kişilerin memnuniyet düzeyleri 1,086 kat gibi düşük bir miktarda kalsa da artmaktadır.

Kamu Hizmetlerine Ulaşım(F4) Faktörü katsayı değeri 0,40 olarak bulunmuştur. Bu katsayıya karşılık gelen odds değeri ise 1,041 olarak elde edilmiştir. Kamu hizmetlerine ulaşım faktörü doğrusal olarak memnuniyet düzeyini artırmakla birlikte konut yapısı faktörünün değeri artıkça ilçede yaşayan kişilerin memnuniyet düzeyleri 1,041 kat gibi düşük bir miktarda kalsa da artmaktadır.

Kentsel Çevre(F5) Faktörü katsayı değeri 0,314 olarak bulunmuştur. Bu katsayıya karşılık gelen odds değeri ise 1,368 olarak elde edilmiştir. Kentsel çevre faktörü doğrusal olarak memnuniyet düzeyini artırmakla birlikte konut yapısı faktörünün değeri artıkça ilçede yaşayan kişilerin memnuniyet düzeyleri 1,368 kat artmaktadır. Odds değerini en fazla artıran faktör kentsel çevre faktörüdür. Böylelikle kentsel çevre faktörünün diğer faktörlere göre daha önemli olduğu söylenir.

Gözlenen Sınıf		Tahmin Edilen Sınıf		
		Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet düzeyiniz nedir?		Doğruluk Yüzdesi
		Az-Orta	Çok	
Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet düzeyiniz nedir?	Az-Orta	0	792	,0
	Çok	0	1010	100,0
Toplam		**0**	**1082**	**56,0**

Sınıflandırma tablosunda tahmin değerleri için kesim noktası 0,5 olarak alınmış ve tablo oluşturulmuştur. Tahmin değeri 0.5'in üzerinde olan değerler için memnuniyet düzeyleri çok, 0,5'in altında olan değer için ise memnuniyet düzeyleri az-orta olarak belirlenmiştir. Sınıflandırma tablosunda doğru sınıflandırma oranı %93,7 olarak bulunmuş ve bu değere bakılarak modelin çok başarılı bir sınıflandırma yaptığı, aynı zamanda da iyi bir uyuma sahip olduğu da söylenir.

BÖLÜM 6. SONUÇ

M.Ö. 6000 yıllarına kadar dayanan kent sürecine karşılık kentleşme süreci tarihsel anlamda çok yeni bir kavramdır. Kent, kentleşme ve kentlileşme kavramları çoğu zaman birlikte anılsa da bu kavramlar birbirleri ile ilgili ancak birbirlerinden farklı kavramlardır.

Kent kavramı dinamik bir kavram olup toplumlar arasında ve zaman içerisinde farklı tanımlanmıştır. Kent denildiğinde sadece fiziki mekânlar değil bunun ötesinde kültür, tarih, sanat, ekonomi, mimari vb. diğer kavramlar da aklımıza gelmelidir. Çünkü kent aslında kendi döneminin tarihsel, kültürel, ekonomik ve mimari bir yansımasıdır. Bu bakımdan her dönemin ve her toplumun kent anlayışı farklılık göstermektedir.

Kentleşme kavramı ise tarihsel olarak daha yakın bir kavram olup kentlerin büyümesi ve artmasıyla ortaya çıkan bir nüfus değişimi ve birikimi sürecidir. Kentlerde yaşayan insanların kırsal kesimden farklı olarak daha bireysel, sosyo-ekonomik yaşamı farklı, dış dünyaya daha açık olması kentleşme kavramını beraberinde getirmiştir. Kentleşme kavramını kırsaldan farklı bir yaşam biçimi olarak ta görebilmekteyiz. Kentleşme, özellikle Sanayi devrimi sonrasında çok daha ön plana çıkmış ve kent-kırsal ayrımı arasındaki fark oldukça belirgin düzeye ulaşmıştır.

Kentlileşme ise kente uygun yaşam biçimi olarak tanımlanabilir. Kentlerde yaşayan insanların toplumsal ilişkileri kırsal toplum ilişkilerinden daha farklı ve daha bireyseldir. Buna karşılık kent insanı belli bir iş alanında uzmanlaşmıştır. Kentlerdeki sanayi, ticaret ve ekonominin kırsal alana göre daha gelişmiş olması, beraberinde kent insanının da sosyo-kültürel, ekonomik açıdan daha üst seviyede olmasını sağlamıştır. Bu durum kentleri her zaman daha cazip kılmış ve kırsaldan kente göç olgusu hep varola gelmiştir. Kentlerin cazip olmasında sadece ekonomik sebep değil, sağlık, eğitim, ulaşım gibi başka sebepler de vardır. Kentlerin kırsaldan göç almasıyla birlikte nüfusunun artmasıyla kentleşme kavramı ve kentlileşme kavramları da önem kazanmıştır. Kentlerin artan nüfusuna karşılık olarak konulan kurallar beraberinde kentleşmeyi getirmiştir. Bu kurallara uyma ve kentin getirdiği avantajlar ile birlikte kentteki insanların kendilerini geliştirmesiyle birlikte kentlileşme kavramı doğmuştur diyebiliriz.

Tarihsel süreç içerisinde baktığımızda tüm toplumların kent kurma özellikleri farklı zamanlarda ve farklı bölgelerde farklı şekillerde olmasından dolayıdır ki her

toplumun kentleşme ve kentlileşme süreci farklı olmuştur. Buna bağlı olarak kentleşme ve kentlileşme kavramları da dönemsel olarak toplumdan topluma farklılık göstermektedir.

Kentleşme ve kentlileşme kavramları günümüzde her zamankinden çok daha fazla öneme sahip olmuştur. Kentlerin batıda sanayi devrimi sonrası, Türkiye'de 1950'li yıllardan sonrası kırsal kesim nüfus oranından daha fazla olmasıyla birlikte kentlerin nüfusu kalabalık olmaya başlamış ve kentlerin özellikleri de bu kalabalıklaşan nüfusa göre farklılaşmaya başlamıştır. Günümüzde "Sürdürülebilir Kent" ve "Akıllı Kent" kavramları ile kentlerde yaşayan insanların kent yaşam kalitesini daha da arttırmak için çalışmalar devam etmektedir.

Kentleşme ve Kentlileşmenin Kentsel Yaşam Kalitesine Etkisi (Sultanbeyli Örneği) çalışmamız ile "Kent", "Kentleşme" ve "Kentlileşme" kavramları üzerinde durulmuş ve bu kavramlar çerçevesinde Sultanbeyli'de yaşayan insanların yaşam kalitesi ve memnuniyetleri araştırılmıştır.

Araştırmamıza Sultanbeyli ilçesinin 15 mahallesinde ikamet eden ve 18 yaş üstü 1174 erkek ve 628 kadın olmak üzere toplam 1802 kişi gönüllülük esasıyla katılmıştır.

Katılımcıların "Kent-Konu Yapısı" niteliklerine ilişkin boyutta 5 ifade yer almaktadır. Bu ifadelerden "Sultanbeyli ilçesi kent mimarisi hakkındaki memnuniyet düzeyiniz nedir?", "Sultanbeyli'de konut edinme imkânları yeterlidir.", "Sultanbeyli ilçesinde konutların yapı durumu iyidir.", "Sultanbeyli ilçesindeki konutların odaları geniştir." ve "Sultanbeyli ilçesinde oturduğunuz konuttan memnuniyet düzeyiniz nedir?" görüşlerine katıldıkları saptanmıştır. Bu durum bize Sultanbeyli ilçesinde kent konut yapısının iyi olduğunu göstermektedir. Ayrıca yapılan araştırmada kent konut yapısı memnuniyet oranı arttıkça Sultanbeyli ilçesinde yaşayan kişilerin genel memnuniyet oranlarının arttığı da görülmüştür.

"Kamu Hizmet Kalitesi" boyutunda 3 ifadeye yer verilmiş ve katılımcılar, "Sultanbeyli ilçesinde okullar kaliteli eğitim vermektedir.", "Sultanbeyli ilçesinde sağlık kuruluşları kaliteli sağlık hizmeti vermektedir." ve "Sultanbeyli ilçesinde kamu hizmetlerinin kalitesi hakkındaki memnuniyet düzeyiniz nedir?" ifadelerine katıldıkları görülmüştür. Sultanbeyli ilçesinde kamu hizmetlerinin halka kaliteli bir şekilde sunulduğu sonucu çıkmaktadır. Yapılan araştırma sonucunda kamu hizmet kalitesinin

artmasıyla Sultanbeyli ilçesinde yaşayan kişilerin genel memnuniyet oranlarının arttığı tespit edilmiştir.

Katılımcılara "Kentsel Çevre" boyutunda 3 ifadeye yer verilmiş ve katılımcılar, "Sultanbeyli ilçesinde gürültü kirliliği düşüktür.", "Sultanbeyli ilçesinin nüfus yoğunluğu yüksektir." ve "Sultanbeyli ilçesinin altyapı ve çevre düzeni yeterlidir." ifadelerine olumlu görüş sunmuşlardır. Sunulan bu görüşler sonucunda Sultanbeyli ilçesinin Kentsel Çevre boyutunun olumlu olduğunu göstermektedir.

"Kent Güvenliği" boyutunda katılımcılara yöneltilen "Sultanbeyli ilçesinde suç oranı düşüktür.", "Sultanbeyli ilçesi kent güvenliği hakkındaki memnuniyet düzeyiniz nedir?", "Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimleri kentin güvenliğini sağlamakta başarılıdır." ve "Sultanbeyli ilçesinde trafik güvenlidir." şeklindeki 4 ifadeye katılımcılar olumlu görüşler vererek Sultanbeyli ilçesinde kent güvenliğinin sağlandığını belirtmişlerdir.

"Kamu Hizmetlerine Ulaşım" boyutunda 7 ifade bulunmaktadır. "Sultanbeyli ilçesinde sosyal ve kültürel (sinema, tiyatro vb.) hizmetlere erişim kolaydır.", "Sultanbeyli ilçesinde kamu kurumlarının verdiği hizmetlere erişim kolaydır.", Sultanbeyli ilçesinde okulların verdiği eğitim hizmetlerine erişim kolaydır.", "Sultanbeyli ilçesinde kütüphanelere erişim kolaydır.", "Sultanbeyli ilçesinde sağlık kurumlarının verdiği sağlık hizmetlerine erişim kolaydır.", "Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimlerine erişim kolaydır.", "Sultanbeyli ilçesinde spor tesislerine ve spor alanlarına erişim kolaydır.", "Sultanbeyli ilçesinde pazar alanlarına erişim kolaydır.", "Sultanbeyli ilçesinde AVM ve alışveriş alanlarına erişim kolaydır." ve "Sultanbeyli ilçesinde toplu taşıma araçları ile şehir merkezine ulaşım kolaydır." Bu 7 ifadeye Sultanbeyli halkı katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu görüşler sonucunda Sultanbeyli ilçesinde kamu hizmetlerine ulaşımın sağlandığı tespit edilmiştir.

Katılımcılara yönlendirilen "Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet düzeyiniz nedir?" ifadesine katılımcılar tarafından olumlu geri görüş alınmış ve Sultanbeyli ilçesinde sosyal ve kültürel faaliyetlerin yeterli olduğu görüşüne ulaşılmıştır.

Katılımcıların "Sultanbeyli ilçesinde olmasını istediğiniz ulaşım türü hangisidir?" ifadesine büyük oranda (%86,7) metro ve metrobüs cevabı verdikleri görülmüş olup

Sultanbeyli ilçesinde toplu ulaşım aracı olarak metro ve metrobüs taşıtlarının ihtiyacı görülmektedir.

Sultanbeyli ilçesindeki 400 yataklı Devlet Hastanesi ve 30 poliklinikle hizmet veren Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi ilçenin sağlık alanındaki eksiklerini tamamlamış olmakla birlikte bu sağlık merkezlerine metro ulaşım ağının eklenmesi ilçe halkının sağlık kurumlarına ulaşımını olumlu yönde etkileyecektir.

Özellikle son beş yıl içerisinde yapılan yeni okullar ile sınıf ve derslik başına düşen öğrenci sayısı Türkiye ortalamasına indirilmiştir. İlçede son beş yılda yapılan 4 yeni kütüphane ile toplamdaki kitap sayısının 150.000'e ulaşması ilçedeki eğitim seviyesini yukarıya çekmiştir. Sultanbeyli Kaymakamlığı tarafından İstanbul Kalkınma Ajansı destekleriyle 6 okula yaptırılan Tematik Bilgi ve Öğrenme Merkezleri Projesi öğrencilerin farklı alanlarda bilgi sahibi olmasını sağlamıştır. Sultanbeyli ilçesinde ortaöğretim sonrası için öğrencilerin ihtiyacı olan Yükseköğretim Kurumlarının da bir an önce açılması gerekmektedir.

Sultanbeyli ilçesinin sosyal donatı açısından yeterli mekânlara sahip olmakla birlikte artan nüfus oranında yeni sosyal donatı alanlarının açılması da ilçenin bir ihtiyacı olarak görülmektedir.

İstanbul ilinin en çok göç alan ilçelerinden biri olan Sultanbeyli ilçesinde çok uzun yıllardır süregelen imar sorunu sorun olmaktan çıkmış ve son beş yıl içerinde 2469 adet daire konutu yapılmıştır. Çözülen bu imar sorunu ile birlikte Sultanbeyli ilçesinde kentleşme sorunu hızla ortadan kalkarken kentsel dönüşüm projeleri ile desteklenerek ilçenin modern kent olma yolundaki hızı artacaktır.

EK – ANKET SORULARI

1. Yaşınız.
2. Cinsiyetiniz.
3. Eğitim Düzeyiniz.
4. Çalışma Durumunuz.
5. Mesleğiniz.
6. Hanenizin aylık toplam geliri ne kadardır?
7. Kaç yıldır Sultanbeyli ilçesinde ikamet ediyorsunuz?
8. Sultanbeyli ilçesinde hangi mahallede ikamet ediyorsunuz?
9. Sultanbeyli ilçesinden önce ikamet ettiğiniz son şehir hangisidir? (İstanbul'da doğup büyüdüyseniz İstanbul olarak işaretleyiniz)
10. Siz dâhil hanenizde kaç kişi ikamet etmektedir?
11. Hanede 18 yaşından küçük kaç çocuk bulunmaktadır?
12. Oturduğunuz konutun mülkiyet durumu nedir?
13. Oturduğunuz konut kaç odadan oluşmaktadır? (Salon da bir oda olarak sayılacaktır)
14. Ailenizin çoğunlukla kullandığı / tercih ettiği sağlık kuruluşu hangisidir?
15. Kendinize / ailenize ait aracınız bulunmakta mıdır?
16. Sultanbeyli ilçesinde bir yerden bir yere giderken hangi vasıta türünü tercih ediyorsunuz?
17. Sultanbeyli ilçesinde olmasını istediğiniz ulaşım türü hangisidir?
18. Sultanbeyli ilçesi sınırları içerisinden geçen TEM Otoyolu ve bağlantı yolları ile Kuzey Marmara Otoyolu ve bağlantı yolları özellikle diğer şehirlere ulaşım açısından kolaylık sağladığını düşünüyor musunuz?
19. Sultanbeyli ilçesinde sürdürülen sosyal ve kültürel gelişmelerden memnuniyet düzeyiniz nedir?
20. Sultanbeyli ilçesinin yaşam alanı olarak çekiciliği vardır.
21. Sultanbeyli ilçesi çocuk yetiştirmeye uygundur.
22. Sultanbeyli ilçesi kent mimarisi hakkındaki memnuniyet düzeyiniz nedir?
23. Sultanbeyli'de konut edinme imkânları yeterlidir.
24. Sultanbeyli ilçesinde konutların yapı durumu iyidir.
25. Sultanbeyli ilçesindeki konutların odaları geniştir.
26. Sultanbeyli ilçesinde oturduğunuz konuttan memnuniyet düzeyiniz nedir?
27. Sultanbeyli ilçesinde kamu hizmetlerinin kalitesi hakkındaki memnuniyet düzeyiniz nedir?
28. Sultanbeyli ilçesinde gürültü kirliliği düşüktür.
29. Sultanbeyli ilçesinin nüfus yoğunluğu yüksektir.
30. Sultanbeyli ilçesinin altyapı ve çevre düzeni yeterlidir.
31. Sultanbeyli ilçesinde suç oranı düşüktür.
32. Sultanbeyli ilçesi kent güvenliği hakkındaki memnuniyet düzeyiniz nedir?
33. Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimleri kentin güvenliğini sağlamakta başarılıdır.
34. Sultanbeyli ilçesinde trafik güvenlidir.

35. Sultanbeyli ilçesinde okullar kaliteli eğitim vermektedir.
36. Sultanbeyli ilçesinde sağlık kuruluşları kaliteli sağlık hizmeti vermektedir.
37. Sultanbeyli ilçesinde sosyal ve kültürel (sinema, tiyatro vb.) hizmetlere erişim kolaydır.
38. Sultanbeyli ilçesinde kamu kurumlarının verdiği hizmetlere erişim kolaydır.
39. Sultanbeyli ilçesinde okulların verdiği eğitim hizmetlerine erişim kolaydır.
40. Sultanbeyli ilçesinde kütüphanelere erişim kolaydır.
41. Sultanbeyli ilçesinde sağlık kurumlarının verdiği sağlık hizmetlerine erişim kolaydır.
42. Sultanbeyli ilçesinde emniyet birimlerine erişim kolaydır.
43. Sultanbeyli ilçesinde spor tesislerine ve spor alanlarına erişim kolaydır.
44. Sultanbeyli ilçesinde pazar alanlarına erişim kolaydır.
45. Sultanbeyli ilçesinde AVM ve alışveriş alanlarına erişim kolaydır.
46. Sultanbeyli ilçesinde toplu taşıma araçları ile şehir merkezine ulaşım kolaydır.

KAYNAKÇA

Alpar, R. (2013). "*Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler*", 4. Basım, Ankara: Detay Yayıncılık, s.269

Barbara M. Byrne, (1989). A Primer of LISREL: "*Basic Applications and Programming for Confirmatory Factor Analytic Models*", Springer-Verlag New York

Bilgili, A. (2017). "*Kentsel gelişmenin, kentsel yaşam kalitesi üzerindeki etkileri: Bursa örneği*" (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Uludağ Üniversitesi, Bursa

Derman, H. (2010). "*Haliç Bütünü İçinde Fener-Balat Yerleşiminin Kentsel Tasarım İlkeleri ve Gestalt Kuramı Açısından İncelenmesi*", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Engin, V. Afyoncu, E., Şahin, C., Mazak, M., (2013) "İstanbul'un Kapısı Sultanbeyli" Tarihi Yeditepe Yayınevi, İstanbul,

Es, M. ve Ateş, H, (2004). "Kent Yönetimi, Kentlileşme ve Göç: Sorunlar ve Çözüm Önerileri", *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (48):(206-246)

Genç, E. (1997). "Kentlileşme, Geleneksel-Modern Gerilimde Kimlikler, Toplum ve Göç", *II. Ulusal Sosyoloji Kongresi*, T.C. Başbakanlık D.İ.E Yay. Ankara, s. (312-313)

Gujaratı D N., (1995). *Temel Ekonometri*, İstanbul: Literatür Yayınları,

Hayta, Y. (2016). "Kent Kültürü ve Değişen Kent Kavramı", *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.*

Hosmer, David W.; Lemeshow, Stanley ve Sturdivant, Rodney X. (2013), *Applied Logistic Regression, Wiley Series in Probability and Statistics*, 3. Baskı, New York, ABD.

Jum C. Nunnally, Ira H. Bernstein, (1994) *Psychometric Theory, Third Edition*, USA, McGrawHill Inc.

Karakaş, M. (2001). "Tarihsel Gelişim Sürecinde Kent Kısıtlı Tarihsellik Anlayışı Üzerine Eleştirel Bir Yaklaşım", *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (s. 121-132)

Keleş, R. (1980) *Kent Bilimleri Terimler Sözlüğü*, TDK yayınları Ankara, (s. 70).

Keleş, R. ve Ünsal, A. (1982). "*Kent ve Sosyal Şiddet*", Ankara: A.Ü.S.B.F. Yay. s.(2)

Keleş, R. ve Ertan B. (2002) "*Çevre Hukukuna Giriş*", Ankara

Keleş, R. (2020). "Kentleşme Politikası",

Kent", (Çev. Suna ve Ertuğrul Güven), Homer Kitabevi, İstanbul,

Neil H. Timm, (2002). "*Applied Multivariate Analysis*", Springer-Verlag New York,

Özcan K. (2006). "Anadolu-Türk Kent Tarihinden Bir Kesit: Selçuklu Döneminde Anadolu - Türk Kent Model(ler)i", Bilig - *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*.

Özcan K. (2016). "Kent Planlamada Sürdürülebilirlik Gündemi: Bir Kavramsallaştırma Denemesi", *Avrasya Terim Dergisi,* s.8

*"Değişim - Antik Dünyada Kırsal ve Ken*t", (Edit. John Rich, Çev. Lale Özgenel), Homer Kitapevi, İstanbul, s.296

Sayıştay Dergisi, Sayı: 60

Tatlıdil, E. (1993). "Kent Kültürü ve Boş Zaman Değerlendirme, Dünya'da ve Türkiye'de Güncel Sosyolojik Gelişmeler", *I. Ulusal Sosyoloji Kongresi,* Ankara: Sosyoloji Derneği Yayını, s.385

Tuna, M. (2012). "*Çevre Sosyolojisi*", Yayınevi: Anadolu Üniversitesi (AÖF)

Yazar K.H. (2006) "*Sürdürülebilir Kentsel Gelişme Çerçevesinde Orta Ölçekli Kentlere Dönük Kent Planlama Yöntem Önerisi*", (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Ankara Üniversitesi.

İnternet Kaynakları:

http://hdl.handle.net/11452/2351

https://www.altayli.net/anadolu-oncesi-turk-kenti.html, E.T. (05.05.2021)

https://www.yeniakit.com.tr/haber/bilge-hakan-acil-turklerde-sehirlesme-sureci 162011.html, E.T. (10.06.2021)

tr.wikipedia.org/wiki/Kentleşme#Kentleşme_Süreci- E.T., (03.04.2021)

sultanbeyli.istanbulsaglik.gov.tr/hakkinda/sayisalbilgiler, E.T. (03.05.2021)

Türkiye İstatistik Kurumu, Nüfus Sayımı, (1960-2020)

Türkiye İstatistik Kurumu, Hayat Tabloları, (2017-2019)

Türkiye İstatistik Kurumu, Nüfus Sayımı, (2020)

Türkiye İstatistik Kurumu, Nüfus Sayımı, (2019)

Resmi Gazete, Tarih: 3 Haziran 1992, Sayı: 21247

Sultanbeyli Belediyesi, 2020-2024 Stratejik Planı, s. 26